

Strategische toekomstvisie 2040

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	2
Voorwoord	4
Hoofdstuk 1: Inleiding	5
1.1 Inleiding	6
Hoofdstuk 2: Totstandkoming strategische toekomstvisie Stein 2040	8
2.1 Proces totstandkoming strategische toekomstvisie 2040	9
2.1.1 Evaluatie toekomstvisie 2018-2022	9
2.1.2 Uitgangspunten actualisatie strategische toekomstvisie 2040	10
2.1.3 Analyse documenten en actueel beleid	10
2.1.4 Analyse trends en ontwikkelingen	11
2.2 Participatieproces	11
2.3 Uitkomsten participatieproces	11
Hoofdstuk 3: Samenhang toekomstvisie 2040 met beleid en uitvoering	14
3.1 Strategische toekomstvisie als kapstok	15
3.2 Bestuursakkoord	15
3.2.1 Uitvoeringsprogramma bestuursakkoord	15
3.3 Visies	16
3.4 Beleidsdocumenten	16
3.5 Uitvoeringsplannen	16
Hoofdstuk 4: Wat voor gemeente is Stein?	17
4.1 Onze missie	18
Hoofdstuk 5: Toekomstdoelen en doelstellingen	19
5.1 Toekomstdoelen en doelstellingen	20
5.2 Een gemeente met een sociale veerkrachtige basis en vitale wijken en kernen	21
5.3 Een veilige, gezonde en groene gemeente met unieke omgevingskwaliteiten	26
5.4 Een bedrijvige gemeente met ruimte voor circulaire economie	30
5.5 Een zelfstandige gemeente die sterk is in (Eu)regionale samenwerking	34
Hoofdstuk 6: Monitoring en evaluatie	38
6.1 Monitoring	39
6.2 Evalueren en actualiseren	40

Hoofdstuk 7: Hoe gaan we verder?	41
7.1 Harmoniseren toekomstdoelen met bestaand- en nieuw beleid.....	42
7.2 Bewustwording over onze toekomstdoelen.....	42
Samenvatting.....	43

Voorwoord

Beste inwoners,

Onze wereld verandert snel en we staan samen voor grote uitdagingen. Denk aan het klimaat, de economie, nieuwe technologie en sociale vraagstukken. Dit vraagt van ons allemaal dat we opnieuw kijken naar hoe we onze toekomst als gemeenschap vormgeven. Het bijstellen van onze toekomstvisie is daarom belangrijk.

Zo zorgen we er samen voor dat we klaar zijn voor wat komt en trouw blijven aan wie we zijn.

Samen met alle inwoners, ondernemers en andere betrokkenen zijn we gekomen tot de toekomstvisie zoals nu voor u ligt. Ik wil dan ook iedereen bedanken voor het delen van hun toekomstdromen waarmee we onze gemeente sterker en veerkrachtiger maken. Alleen samen kunnen we ervoor zorgen dat onze toekomst veilig, duurzaam en prettig is voor iedereen.

Hartelijke groet,

*Uw burgemeester
Marion Leurs-Mordang*

Hoofdstuk 1: Inleiding

1.1 Inleiding

De gemeente Stein staat voor grote, complexe maatschappelijke opgaven die vragen om een heldere en strategische toekomstvisie waarin wij de koers van onze gemeenten de komende jaren bepalen. In een wereld die voortdurend verandert, is het cruciaal om proactief en adaptief te zijn. Deze toekomstvisie biedt ons een kompas om onze koers te bepalen en te navigeren door de kansen en uitdagingen die zich aandienen. Het beschrijft wie de gemeente Stein is voor haar inwoners, bedrijven en omgeving.

Deze toekomstvisie en toekomstdoelen zijn niet van vandaag op morgen ontstaan. Ze sluiten aan bij de visie die in 2018 met tal van stakeholders tot stand is gekomen. De gemeente Stein heeft een lange traditie van vooruitkijken waarbij de participatie van inwoners en ondernemers een belangrijke rol speelt. Hun mening en ideeën tellen voor ons en bepalen mede hoe wij invulling geven aan onze rol; het uitvoeren van onze wettelijke taken, de ambities van het gemeentebestuur en oplossingen vinden voor maatschappelijke opgaven. De ideeën en meningen van inwoners en ondernemers combineren we met data, trends en ontwikkelingen die we om ons heen zien.

We kunnen vooruitkijken en dromen over onze toekomst op basis van wat inwoners, bedrijven willen en de natuur nodig heeft. Maar we kunnen met data, trends en ontwikkelingen niet alles voorspellen. Zo konden wij in de periode 2018-2022 toen de vorige toekomstvisie van kracht was niet voorspellen dat we te maken zouden krijgen met een wereldwijde Corona pandemie of dat een Oorlog in Oekraïne zou uitbreken en dit zoveel gevolgen zou hebben op onze energieprijzen. Wij zien de toekomst als een aaneenschakeling van gebeurtenissen, die vooraf niet te voorspellen zijn maar waar je wel mee richting aan kunt geven.

De gemeente Stein bevindt zich op een kruispunt van verschillende uitdagingen zoals bijvoorbeeld: demografische verschuivingen, economische transitie en technologische vooruitgang. Deze opgaven zijn niet alleen complex, maar ook nauw met elkaar verweven. Ze vragen om oplossingen die rekening houden met de lange termijn.

In een dynamische omgeving is het essentieel om constant de antenne uit te zetten naar wat er buiten gebeurt. Dit betekent dat we voortdurend moeten monitoren en evalueren welke ontwikkelingen en trends invloed hebben op onze gemeente. Door actief te luisteren en proactief te reageren op veranderingen in de regio, het land en zelfs internationaal, kunnen we beter inspelen op de behoeften en verwachtingen van onze inwoners en ondernemers.

De strategische toekomstvisie 2040 helpt ons om te definiëren wat voor gemeente Stein wil zijn voor haar inwoners, ondernemers en haar natuur. Het is een leidraad om onze ambities waar te maken en onze unieke kwaliteiten als gemeente te versterken in de context van de regio Zuid-Limburg, Limburg en de Euregio.

Deze strategische toekomstvisie is niet statisch; het is een richtinggevend document dat met de tijd mee evolueert. Deze strategische toekomstvisie heeft daarom een perspectief tot 2040 en wordt elke 2 jaar geëvalueerd. De toekomstdoelen zoals opgenomen in deze strategische toekomstvisie worden in 2027 opnieuw geëvalueerd en bijgesteld in lijn met de nieuwe bestuurlijke ambities van een volgende gemeentebestuur. Het is niet mogelijk om in een glazen bol te kijken en de toekomst

volledig te voorspellen. Daarvoor spelen te veel factoren mee. Wel kunnen we haar mee richting geven. Zo zorgen we ervoor dat Stein niet alleen reageert op veranderingen, maar ook proactief werkt aan een toekomst die recht doet aan de potentie en ambities van onze gemeente en haar inwoners.

Hoofdstuk 2: Totstandkoming strategische toekomstvisie Stein 2040

In dit hoofdstuk wordt de totstandkoming van de actualisatie van de strategische toekomstvisie beschreven en hoe dit heeft geleid tot nieuwe strategische toekomstdoelen voor Stein 2040.

2.1 Proces totstandkoming strategische toekomstvisie 2040

De gemeente Stein kent een lange traditie in het opstellen van strategische toekomstvisies en trendanalyses. In 2011 hebben wij onze eerste strategische toekomstvisie op een interactieve wijze met bewoners, ondernemers en andere belanghebbenden opgesteld. Dat proces hebben we in 2017 opnieuw opgepakt en dat heeft geleid tot de toekomstvisie en 3 kernwaarden die in 2018 door de gemeenteraad zijn vastgesteld. Aan de hand van scenario's hebben wij destijds visiegesprekken gevoerd en gekeken naar impactrijke trends en ontwikkelingen en deze verwerkt in de toekomstvisie. Ondanks dat we in 2018 met toekomstscenario's hebben gewerkt, zien we dat in 2024 de wereld om ons heen enorm snel is veranderd. In 2018 wisten we niet dat we in een wereldwijde pandemie met enorme maatschappelijke gevolgen terecht zouden komen. En ook dat een oorlog in Oekraïne impact zou hebben op onze inwoners en ondernemers en dat we gelukkig een veilig thuis konden bieden aan mensen uit het oorlogsgebied hadden we in 2018 nauwelijks kunnen bedenken.

De strategische toekomstvisie 2018-2022 is hier terug te lezen:

<https://www.gemeentestein.nl/data/downloadables/3/2/3/strategische-toekomstvisie-2018-2022.pdf>

2.1.1 Evaluatie toekomstvisie 2018-2022

Omdat onze toekomstvisies niet statisch zijn, hebben we in 2018 al besloten om de strategische toekomstvisie iedere 2 jaar te evalueren en iedere 4 jaar te actualiseren. De eerste evaluatie van de strategische toekomstvisie 2018-2022 is gestart met het opstellen van de [omgevingsvisie](#) Stein 2040 en de jongerenvisie 2022. Bij het opstellen van de omgevingsvisie 2040, welke in 2022 door de gemeenteraad is vastgesteld hebben we de strategische kernwaarden van onze gemeenten onder de loep genomen en verder vertaald is een samenhangende integrale strategische visie waarin de koers wordt bepaald voor de kwaliteit van de fysieke leefomgeving. De fysieke leefomgeving is breder dan alleen ruimtelijke- economische aspecten. Ook ontwikkelingen op het gebied van o.a. cultureel erfgoed, economie, veiligheid en gezondheid, duurzaamheid, landbouw, landschap, milieu, natuur, water, verkeer, komen aan bod in de Omgevingsvisie. In de Omgevingsvisie worden de doelen ten aanzien van een duurzame leefomgeving met unieke kwaliteiten en een bereikbare en bedrijvige gemeente uit deze strategische toekomstvisie 2018-2022 concreter uitgewerkt in doelstellingen, uitgangspunten en ambities.

Bij het opstellen van de omgevingsvisie zijn wederom veel inwoners en bedrijven betrokken geweest. De jongerenvisie 2022 beschrijft de behoeften van onze jongeren ten aanzien van de toekomst en vormt vanuit hun perspectief belangrijke input voor de actualisatie van onze toekomstvisie.

Op basis van de evaluatie van de strategische toekomstvisie die bij de uitwerking van de omgevingsvisie heeft plaatsgevonden, heeft de gemeenteraad dan ook aan ons aangegeven dat de missie van de gemeente Stein onveranderd van kracht mag blijven en de kernwaarden in de basis de belangrijkste toekomstdoelen voor onze gemeente beschrijven. De strategische toekomstvisie vormt dan ook nog altijd de belangrijkste kapstok voor thematische visies en beleid.

2.1.2 Uitgangspunten actualisatie strategische toekomstvisie 2040

In maart 2023 heeft er een eerste bijeenkomst over de actualisatie van de strategische toekomstvisie plaatsgevonden met de gemeenteraad. Op basis daarvan heeft de gemeenteraad aangegeven dat de strategische visie nog altijd in grote lijnen de kapstok is voor thematisch beleid. De vraag wat voor gemeente willen wij zijn is ook nog eens bevestigd in het omgevingsvisie 2040 traject en blijft overeind (kernwaarde 2 en 3). Er is wel behoefte aan een bredere duiding van wat voor gemeente wij voor onze inwoners willen zijn, met name ten aanzien van het sociaal welbevinden. Wat hebben inwoners nodig om in een fijn, sociaal en veilig Stein te kunnen wonen? Daarnaast is er ook behoefte uitgesproken op basis van het organisatie ontwikkeltraject en samenwerking op diverse vlakken in de regio te kijken naar een strategische duiding van samenwerking. De evaluatie bij het opstellen van de omgevingsvisie 2040, de jongerenvisie en het gesprek met de gemeenteraad heeft geleid tot de volgende vier uitgangspunten voor de actualisatie van de strategische toekomstvisie:

1. De basis voor de geactualiseerde toekomstvisie Stein op weg naar 2040 wordt gevormd door de strategische toekomstvisie 2018-2022, de Omgevingsvisie Stein 2040 en de jongerenvisie 2021. Daarnaast wordt in de nieuwe visie op nader uitgewerkt wat samenwerking in de regio betekent.
2. De toekomstvisie beschrijft de strategische koers van de gemeente Stein op hoofdlijnen met toekomstdoelen. De nadere uitwerking van de toekomstdoelen en uitvoering vindt plaats in thematische visies, programma's en beleid.
3. De toekomstvisie heeft een looptijd tot en met 2040 met tussentijdse evaluatiemomenten (om de twee jaar), actualisatie (om de vier jaar) en jaarlijkse monitoring aan de hand van trends en ontwikkelingen.
4. De aandachtspunten die naar voren zijn gekomen bij de totstandkoming van de omgevingsvisie, de jongerenvisie en de trends uit de regionale monitor brede welvaart worden meegenomen bij het actualiseren van de strategische toekomstvisie. Hiermee wordt richting en focus gegeven aan de toekomstvisie Stein op weg naar 2040.

2.1.3 Analyse documenten en actueel beleid

De gemeente Stein heeft tussen 2018-2022 en 2022-2024 veel nieuw beleid opgesteld waarbij doelstellingen en activiteiten per thematische beleidslijn zijn uitgewerkt. Deze doelstellingen en activiteiten kunnen niet los gezien worden van de strategische toekomstdoelen van onze gemeente. Daarom zijn beleidsdocumenten op lokaal, regionaal en nationaal niveau geanalyseerd en beken hoe deze aansluiten op de kernwaarden uit de toekomstvisie 2018-2022. Ook is er een overzicht gemaakt van alle nu nog van kracht zijnde beleidsdocumenten van de gemeente Stein welke in bijlage 2te raadplegen is. Dit overzicht geeft inzicht in wat we als gemeente Stein allemaal doen om onze toekomstdoelen te bereiken per thema. In hoofdstuk drie beschrijven we de samenhang van deze toekomstvisie met andere beleidsdocumenten van de gemeente Stein.

2.1.4 Analyse trends en ontwikkelingen

De analyse van trends en ontwikkelingen hebben we gedaan op basis van de monitor brede welvaart. Als uitgangspunt hebben we de maatschappelijke trends en ontwikkelingen aangehouden zoals die ook zijn beschreven in de trendanalyse 2017, te weten:

1. Demografie
2. Economie
3. Maatschappelijke ontwikkelingen
4. Technologie
5. Wonen & Ruimte
6. Een duurzame samenleving
7. Bestuurlijke trends en ontwikkelingen

Dit heeft geleid tot een trendrapportage die in bijlage 2 is terug te vinden. In 2025 zullen we een uitgebreide basis foto maken op basis van brede welvaart met data op zowel gemeente als op wijkniveau.

2.2 Participatieproces

De strategische toekomstdoelen van de gemeente Stein raken iedereen die woont en werkt in de gemeente Stein. Het is de strategische kapstok waar al ons beleid bijvoorbeeld op ruimte, wonen, mobiliteit of sociaal domein aan wordt opgehangen. Daarom is participatie in het proces ook van cruciaal belang om een gedragen toekomstvisie met toekomstdoelen tot stand te laten komen.

Onderstaande tabel geeft een overzicht van de ingezette middelen in het participatieproces van de geactualiseerde strategische toekomstvisie 2040:

Middel	Wie	Wat
1. Toekomstgesprekken met inwoners	45 deelnemers	Raadplegen
2. Digitale inspraak van inwoners en ondernemers	26 deelnemers	Raadplegen
3. Overleg met adviesraden	Adviesraad sociaal domein Steinse Jongeren adviesraad	Informeren, kennis delen, raadplegen en adviseren
4. Afstemmingsoverleg regiogemeenten	Burgemeenten	Informeren en kennis delen
5. Raadsinformatiebijeenkomsten	Raadsleden	Informeren en ophalen
6. Interne beleidstafels	Medewerkers gemeente Stein	Informeren en ophalen

2.3 Uitkomsten participatieproces

De input voor de actualisatie van de strategische toekomstvisie is tot stand gekomen door 2 interne integrale beleidstafels, gesprekken met het college van burgemeester en wethouders, de gemeenteraad en onze inwoners.

Eerste inspraakronde inwoners en ondernemers

In september ontvingen inwoners een postkaart over de actualisatie van de strategische toekomstvisie, welke huis-aan-huis is verzonden. Hierin werden inwoners uitgenodigd om met ons het gesprek te voeren over hun toekomstdromen voor de gemeente Stein. Dat kon op twee manieren:

1. Digitaal via onze website: <https://www.gemeentestein.nl/toekomstdromen>
2. Of door een van de drie toekomstgesprekken bij te wonen:

Zaterdag 14 september van 14:00 tot 16:00 uur in het Archeologisch Museum in Stein

Woensdag 18 september van 11:30 tot 14:00 uur in de Protestantse kerk in Urmond

Vrijdag 20 september van 19:00 tot 21:00 uur in het Historiehuis in Elsloo

In het online inspraak formulier stelde wij de volgende vragen:

1. Welke droom van u/ welk aandachtspunt mag volgens u absoluut niet in de geactualiseerde versie van de Toekomstvisie 2040 ontbreken?
2. Wat zijn uw dromen, of waar hoopt u dat Stein over 15 jaar staat als het gaat om de sociale veerkracht en vitaliteit binnen de wijken en kernen?
3. Wat zijn uw dromen, of waar hoopt u dat Stein over 15 jaar staat als het gaat om de veiligheid en meer fysieke omgevingskwaliteiten binnen onze gemeente?
4. Wat zijn uw dromen, of waar hoopt u dat Stein over 15 jaar staat als het gaat om de bedrijvigheid binnen onze gemeente?
5. Wat zijn uw dromen, of waar hoopt u dat Stein over 15 jaar staat als het gaat om samenwerking?:

Tijdens de bijeenkomst spraken we met inwoners aan de hand van 26 vragen over 4 verschillende onderwerpen, zoals die ook in bovenstaande vragen zijn opgenomen

In totaal hebben 71 inwoners hun inbreng aan ons meegegeven voor de actualisatie van de strategische toekomstvisie. 45 inwoners participeerde in een van de drie georganiseerde toekomstdroom bijeenkomsten in de kernen Stein, Urmond en Elsloo. En 26 inwoners gaven via het online reactieformulier input mee voor de actualisatie, deze reacties zijn in bijlage 3A en 3B opgenomen. Dit heeft geleid tot de eerste concept versie van de geactualiseerde toekomstvisie welke op 2 oktober 2024 is gedeeld voor feedback van inwoners, de adviesraad sociaal domein en de Steinse jongeren adviesraad.

De brief van de adviesraad sociaal domein is opgenomen in bijlage 3D en de reactie van het college is opgenomen in bijlage 3E. De reactie van de Steinse jongeren adviesraad is opgenomen in bijlage 3F en de reactie van het college hierop in bijlage 3G .

Tweede inspraakronde inwoners en ondernemers

Alle inwoners die geparticipeerd hebben tijdens een van de bijeenkomsten in Stein, Urmond of Elsloo hebben per mail van ons de concept strategische toekomstvisie ontvangen. Ook de inwoners die digitaal met ons hebben meegedacht zijn uitgenodigd voor het geven van een reactie. De tweede inspraakronde is mogelijk geweest tussen 2 oktober en 22 oktober 2024.

In totaal maakte 3 inwoners gebruik van de mogelijkheid om te reageren op de concept strategisch visie. Waarbij de reacties vooral positief waren. In 3C zijn deze reacties terug te vinden.

Belangrijkste onderwerp dat in ieder gesprek en ook in veel online reacties naar voren kwam was het thema **wonen** en de toekomst van onze demografie die sterk vergrijst en ontgroent. Veel inwoners maken zich zorgen over deze trend, met name ten aanzien van de beschikbare woningen waar met name veel ouderen om vragen en de toekomstige vraag naar zorg werd in relatie tot wonen ook vaak benoemd. Vragen zoals is er wel voldoende personeel om ons te verzorgen later? Als ook oplossingen werden benoemd, zoals hofjeswonen.

Daarnaast kwam ook vaak ter sprake dat de **natuur, water en het groen** in onze gemeente, onze gemeente tot een aantrekkelijk woonklimaat maakt en dat we dit moeten koesteren. Dit moet volgens de inwoners hand in hand gaan met de (circulaire) **economische ontwikkelingen**, waarbij de overlast van bedrijven minder wordt en er voldoende passende werkgelegenheid is voor de inwoners van Stein.

Voorzieningen niveau in kernen en wijken op peil houden werd vaak benoemd als wens, maar tegelijkertijd ook als enorme uitdaging. Hierbij werd de wens uitgesproken dat er voor zowel jong als oud voldoende te doen is in de kernen en wijken en dat onze **cultuur er erfgoed** moeten worden gekoesterd.

Onze inwoners maken zich zorgen over de **sociale samenhang** in onze gemeente en hebben behoefte aan laagdrempelige ontmoeting, waarbij elkaar groeten en helpen belangrijke uitgangspunten zijn. En de gemeente naast inwoners staat in plaats van tegenover en met inwoners en ondernemers samen werkt aan de aanpakken van maatschappelijke vraagstukken, vanuit vertrouwen.

Inwoners geven aan dat **samenwerking** met name op de schaal van de Westelijke Mijnstreek ons kan versterken, maar dat onze eigenheid niet verloren mag gaan. Ook de samenwerking met onze Belgische burens wordt als logisch gezien. Wij zijn ongelofelijk blij dat er zoveel mensen de moeite hebben genomen om te reageren op de vraag om met ons mee te dromen en daarna te reageren op de concept strategische toekomstvisie. Wij bemerken echter ook dat abstracter beleid, zoals de strategische toekomstvisie minder veel participatie oplevert dan bijvoorbeeld bij het opstellen van concrete beleidsstukken (het hoe en wat) zoals het evenementenbeleid of het subsidiebeleid. Om in de toekomst onze inwoners nog beter te betrekken bij inspraak en het opstellen van beleid zullen we in 2025 dan ook starten met een nieuw participatiebeleid.

Hoofdstuk 3: Samenhang toekomstvisie 2040 met beleid en uitvoering

In dit hoofdstuk beschrijven we hoe de toekomstvisie 2040 samenhangt met andere beleidsdocumenten en de uitvoering. Wij hanteren daarbij onderstaande beleidspiramide om te laten zien hoe alles op elkaar aanhaakt.

3.1 Strategische toekomstvisie als kapstok

De strategische toekomstvisie is het belangrijkste beleidsdocument van de gemeente Stein met een vooruitblik tot 2040. In deze visie beschrijven we wat voor gemeente wij willen zijn voor onze inwoners, ondernemers en natuur aan de hand van toekomstdoelen 2040 en doelstellingen per toekomstdoel.

3.2 Bestuursakkoord

Het bestuursakkoord 'samen bouwen met vertrouwen' 2022-2026 omschrijft de bestuurlijke wensen en ambities van de coalitie DOS, Steins Belang en VVD om invulling te geven aan de toekomstdoelen en doelstellingen. Iedere coalitie omschrijft haar wensen en ambities en legt deze vast in een akkoord met daarbij behorende financiële middelen.

3.2.1 Uitvoeringsprogramma bestuursakkoord

Alle ambities van het bestuursakkoord worden vervolgens vertaald naar acties waar het college van burgemeester en wethouders afspraken over maakt met de ambtelijke organisatie. Dit zijn de opdrachten die de ambtelijke organisatie uitvoert. Alle acties uit het bestuursakkoord 2022-2026 zijn verder onderverdeeld in 9 programma's:

1. Bestuur en organisatie en algemene dekkingsmiddelen
2. Veiligheid
3. Verkeer, vervoer en waterstaat
4. Economie
5. Sociaal domein

6. Sport, cultuur en recreatie
7. Onderwijs
8. Volksgezondheid en milieu
9. Volkshuisvestering, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing

Deze programma's (op basis van de BBV) vormen de basis voor onze controle en verantwoordingsdocumenten zoals de begroting, de jaarstukken, de voorjaarsnota, de bijstellingrapportage (berap) en de tussentijdse evaluatie van het bestuursakkoord.

3.3 Visies

Om de toekomstdoelen en de doelstellingen uit de strategische toekomstvisie 2040 verder uit te werken worden thematische visies geschreven zoals bijvoorbeeld de omgevingsvisie 2040 die een beeld geeft van onze ambities op het gebied van onze leefomgeving en economie of de organisatievisie die een beeld geeft van hoe de ambtelijke organisatie uitzielt en wat zij belangrijk vindt om de toekomstdoelen te bereiken.

3.4 Beleidsdocumenten

Per thema worden sectorale beleidsdocumenten ontwikkeld waarin wordt omschreven wat bijvoorbeeld voor het thema economie, kunst- en cultuur, wonen of energie van belang is. De meeste beleidsdocumenten hebben een periode van 4 jaar en omschrijven wat we op dat thema willen gaan doen om de doelstellingen te bereiken, wat dit kost en hoe we dat precies gaan doen met concrete activiteiten.

3.5 Uitvoeringsplannen

Die concrete activiteiten worden vervolgens vertaald naar uitvoeringsplannen waarin we beschrijven wat we precies gaan doen in welke tijd en met welke partners.

Hoofdstuk 4:

Wat voor gemeente is Stein?

In dit hoofdstuk beschrijven we de missie van de gemeente Stein en geven we antwoord op wat voor gemeente wij zijn voor onze inwoners, ondernemers en natuur.

4.1 Onze missie

In 2018 hebben de missie van de gemeente Stein als reeds vastgesteld in de toekomstvisie 2018-2022. Met het opstellen van de omgevingsvisie 2040 is deze missie al reeds geactualiseerd naar de volgende missie:

De gemeente Stein is 'een eigzinnige, groene woongemeente in de Zuid-Limburgse Maasvallei waar het mogelijk is dorps te wonen in een verstedelijkt gebied met kwalitatief hoogwaardige voorzieningen en ruimte voor ondernemerschap en particulier initiatief.

Op basis van de actualisatie en het doorlopen proces omschrijft de gemeente Stein wat we zijn, maar nog onvoldoende over wat we op sociaal gebied willen bereiken. In de nieuwe missie van de gemeente Stein hebben we dit element toegevoegd. Wat geresulteerd heeft in de volgende missie:

De gemeente Stein is een eigzinnige, groene woongemeente in de Zuid-Limburgse Maasvallei waar mensen mee kunnen doen, naar elkaar omkijken en voor elkaar zorgen. Het is in de gemeente Stein mogelijk om dorps te wonen in een verstedelijkt gebied met kwalitatief hoogwaardige voorzieningen en ruimte voor ondernemerschap en particulier initiatief.

Hoofdstuk 5: Toekomstdoelen en doelstellingen

In hoofdstuk beschrijven we de toekomstdoelen en de doelstellingen die passen bij onze missie.

5.1 Toekomstdoelen en doelstellingen

Onze missie hebben wij vertaald in vier toekomstdoelen met doelstellingen die aansluiten bij onze missie. Wij hanteren daarbij het uitgangspunt wat voor gemeente Stein in 2040 voor haar inwoners, ondernemers en natuur wilt zijn en in welke context zij dat doet.

Op basis van onze missie heeft het voortraject geleid tot een herdefinitie van onze kernwaarden. Waarbij we niet hebben losgelaten waar we trots op zijn maar wel hebben gekeken naar de volledigheid van alles wat we als gemeente Stein willen bereiken en voor onze omgeving willen betekenen.

Onze toekomstdoelen staan niet op zichzelf, wij willen zo integraal mogelijk kijken naar de opgaven die wij als gemeente hebben om onze maatschappelijke uitdagingen samen aan te pakken en op te lossen.

De input van onze inwoners, de gesprekken met experts en onze interne organisatie heeft geleid tot vier nieuwe toekomstdoelen en doelstellingen:

De gemeente Stein is in 2040:

Toekomstdoel 1: Een sociale en veerkrachtige gemeente met vitale wijken en kernen;

Toekomstdoel 2: Een veilige, gezonde en groene gemeente met unieke omgevingskwaliteiten;

Toekomstdoel 3: Een bedrijvige gemeente die bereikbaar is en ruimte biedt aan circulaire en duurzame economie

Toekomstdoel 4: Een zelfstandige gemeente die sterk is in samenwerking in de (EU)regio.

In de volgende paragrafen beschrijven we per toekomstdoel onze doelstellingen.

5.2 Een sociale en veerkrachtige gemeente met vitale wijken en kernen

Van sociale en vitale kernen in de toekomstvisie 2018-2022 naar een gemeente met een sociale veerkrachtige basis en vitale wijken en kernen in 2040.

Onze gemeente bestaat uit vijf kernen met hun eigen identiteit en kwaliteiten waar we trots op zijn. Binnen deze kernen is sprake van dorpse saamhorigheid en gemeenschapszin, waar inwoners actief zijn, elkaar helpen en zelf initiatief nemen. De gemeente Stein vindt het van belang dat alle inwoners van de gemeente Stein zoveel als mogelijk kunnen participeren in de samenleving. Samen gaan wij met inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties op reis naar een veerkrachtige samenleving waar de sociale basis sterk is en waar wij dicht bij onze inwoners staan. We werken aan de kwaliteit van leven van onze inwoners, door zoveel als mogelijk in te zetten op preventie voor jong en oud. De aandacht voor ons verenigingsleven en sociale basis, maar ook het inzetten op preventie heeft geleid tot het volgende toekomstdoel:

Toekomstdoel 1: De gemeente Stein is in 2040 een gemeente met een sociale veerkrachtige basis en vitale wijken en kernen.

Wij werken samen met inwoners, maatschappelijke organisaties en ondernemers toe naar een sociaal veerkrachtige gemeente Stein in 2040, met een sterke sociale basis waar we dichtbij onze inwoners staan, samen met inwoners en ondernemers onze samenleving vormgeven, onze wijken en kernen vitaal houden en trots zijn op onze eigenzinnige identiteit en dit laten zien.

Wij werken samen aan het versterken van de kwaliteit van leven door actief in te zetten op verbinding en ontmoeting en te zorgen dat iedereen kan meedoen in de gemeente Stein. We werken aan de gezondheid van jong en oud en zetten actief in op preventie.

Dit toekomstdoel beschrijft verschillende elementen van hoe wij willen werken aan sociaaleconomische opgaven in onze gemeente. Wij beschrijven hier wat voor een gemeente wij willen zijn voor onze inwoners ten aanzien van sociaaleconomische thema's en samenleven en beschrijven hoe we aan de slag willen met het bereiken van ons toekomstdoel. Dat doen we door deze te vertalen in doelstellingen. Deze doelstellingen zijn nog niet SMART (Specifiek, Meetbaar, Acceptabel/Ambitieuw, Realistisch/Relevant en Tijdgebonden geformuleerd, maar geven uitgangspunten hoe wij invulling willen geven aan het behalen van ons toekomstdoel. Het specifiek (SMART) maken van de toekomstdoelen en doelstellingen gebeurt in onderliggende visies en beleidsstukken die ons toekomstdoel verder handen en voeten geeft. De volgende doelstellingen (niet volgorde) horen bij het toekomstdoel:

- 1. We werken aan samenleven door ontmoeting en verbinding***
- 2. We versterken de sociale basis voor onze inwoners***
- 3. We werken aan vitale wijken en kernen met actief eigenaarschap van inwoners en ondernemers***
- 4. We werken aan een inclusieve samenleving waarin iedereen mee kan doen en zich geaccepteerd voelt***
- 5. We werken aan het voorkomen van problemen op het gebied van gezondheid, armoede en veiligheid***
- 6. We staan dichtbij onze inwoners en ondernemers***
- 7. We zijn trots en bewust van onze eigen(zinnige) identiteit en kwaliteiten***

We werken aan samenleven door ontmoeting en verbinding

Elkaar ontmoeten is een eerste stap voor het leggen van verbindingen tussen diverse (groepen van) inwoners, ondernemers, verenigingen en vrijwilligers. En zorgt zo voor het verder versterken van de sociale samenhang en onze democratie. Ontmoetingsplekken en een sterk verenigingsleven dragen bij aan een verscheidenheid aan contacten om zo verbindingen tussen verschillende groepen inwoners te leggen.

Door elkaar te ontmoeten, te leren kennen en samen activiteiten te ondernemen ontstaan waardevolle verbindingen wat zorgt voor begrip en onderlinge solidariteit tussen groepen inwoners (jong en oud, nieuwe inwoners, maar ook tussen bijvoorbeeld ondernemers en onderwijs, sport en cultuur en zorg en welzijn) en wordt de sociale basis in onze gemeente versterkt.

We versterken de sociale basis voor onze inwoners

De sociale basis draagt bij aan de menselijke waarde, aan veerkrachtige gemeenschappen die naar elkaar omkijken en aan brede welvaart van onze inwoners. De sociale basis biedt plezier, ontspanning, ontmoeting, ontplooiing, zingeving, steun, vertrouwen en hulp en is altijd aanwezig. De kracht van de sociale basis is dat deze laagdrempelig is en uitgaat van intrinsieke en elkaar versterkende motivaties van inwoners, vrijwilligers en betaalde krachten.¹ Inzet vanuit de sociale basis kan ook bijdragen aan het voorkomen of verminderen van problemen, maar dat is niet het belangrijkste doel van het versterken van de sociale basis. De sociale basis draagt bij aan de menselijke waarde, veerkrachtige gemeenschappen die naar elkaar omkijken en aan het welzijn van onze inwoners.

De sociale basis bestaat uit verschillende sferen, waar overigens overlap tussen kan bestaan: de persoonlijke, gemeenschappelijke en institutionele sfeer.

De *persoonlijke sociale basis* bestaat uit de inwoner zelf en diens sociale netwerk. In de basis redden mensen zichzelf en kunnen zich beroepen op hun eigen sociale netwerk, wanneer zij hulp nodig hebben. Denk aan familie, vrienden, burens.

De *gemeenschappelijke sociale basis* bestaat als tweede sfeer uit georganiseerde verbindingen tussen inwoners en activiteiten zoals buurtinitiatieven en activiteiten vanuit het verenigingsleven. De gemeenschappelijke sociale basis biedt laagdrempelige ondersteuning voor en door groepen van inwoners. Dit gebeurt niet vanuit een opdracht, maar omdat zij een intrinsieke waarde waarbij het vanzelfsprekend is dat mensen elkaar helpen. Mensen doen zo nieuwe contacten op, waarmee zij ook hun eigen persoonlijk netwerk in de persoonlijke sociale basis versterken (zie ook kernwaarde samenleven ontmoeten en verbinden).

In de *institutionele sociale basis* werken professionals en instituties (o.a. welzijnswerk, zorgorganisaties, scholen, woningcorporaties etc.), eventueel ondersteund door vrijwilligers vanuit (collectieve) voorzieningen aan het versterken van de gemeenschappelijke en persoonlijke sociale basis van inwoners.

¹ Verwey Jonker Instituut, Kernboodschap en position paper Sociale Basis (juni 2023).

We werken aan vitale wijken en kernen met actief eigenaarschap van inwoners en ondernemers

Steeds meer doen we een beroep op actief eigenaarschap van onze inwoners en ondernemers. Van de andere kant vragen inwoners en ondernemers ook om meer ruimte en zeggenschap over hun eigen woon- en leefomgeving. Niet de gemeente, maar de inwoners en ondernemers van een kern of dorp moeten zelf aangeven wat zij nodig vinden om hun wijk of kern vitaal te houden en te maken tot het dorp waar zij zich thuis voelen. Wij verwachten dat participatie zowel van de gemeente als van inwoners zelf komt. Een vitaal voorzieningenniveau, met een sterk verenigingsleven draagt bij aan de verbinding en eigenheid van onze wijken en kernen en willen wij versterken. Niet iedereen is in staat om actief eigenaarschap te nemen over zijn of haar eigen leven. Soms is daar hulp bij nodig.

We werken aan een inclusieve samenleving waarin iedereen mee kan doen en zich geaccepteerd voelt

Ongeacht je achtergrond, geaardheid of fysieke- en mentale uitdagingen in het leven vinden wij dat je moet kunnen meedoen in de samenleving en actief moet kunnen zijn op de arbeidsmarkt. Stein staat voor een inclusieve samenleving waar je mag zijn wie je bent.

We werken aan het voorkomen van problemen op het gebied van gezondheid, armoede en veiligheid

We zien dat de groep inwoners die minder zelfredzaam zijn in de afgelopen economisch onzekere tijd diverser is geworden en ook een groep omvat die niet eerder aanspraak hebben gemaakt op gemeentelijke voorzieningen zoals 'werkenden armen'. We willen voorkomen dat mensen in armoede terecht komen door effectief in te zetten op arbeidsparticipatie, sociale veerkracht en goede huisvesting waarbij we rekening houden met de omliggende oorzaken van armoede. Ook binnen onze gezondheidszorg- en welzijnswerk zien we dat onze inwoners steeds ouder en ongezonder (mentaal en fysiek) worden, waardoor de zorg en voorzieningen steeds duurder worden in de toekomst. Door in te zetten op preventie en gezondheid vanaf de jongste jeugd zorgen we dat onze inwoners gezonder oud worden.

Inwoners en wijken zijn ook kwetsbaar voor georganiseerde criminaliteit en onveiligheid. We bestrijden criminaliteit, maar werken gelijktijdig aan het voorkomen dat mensen in de criminaliteit terecht komen of hier slachtoffer van worden.

We staan dichtbij onze inwoners en ondernemers

Wij vinden onze inwoners en ondernemers en hun mening van onschatbare waarde om samen te werken aan het aanpakken en oplossen van onze maatschappelijke uitdagingen. Wij willen vanuit de leefwereld van onze inwoners en ondernemers werken en dichtbij onze inwoners staan en hun informeren en betrekken met communicatie die hen aanspreekt. We vinden het daarbij belangrijk dat we toegankelijk en benaderbaar zijn, onze afspraken nakomen en duidelijk zijn over de verwachtingen.

We zijn trots en bewust van onze eigen(zinnige) identiteit en kwaliteiten

Inwoners en ondernemers blijven onze belangrijke ambassadeurs. Trots en bewust zijn en blijven van onze eigen(zinnige) identiteit en kwaliteiten en deze ook uitdragen is relevant om aantrekkelijk

te blijven voor onze eigen inwoners, ondernemers als ook voor nieuwe inwoners, ondernemers en toeristen.

Onze cultuurhistorische waarden en verhalen zorgen voor het versterken van de eigen identiteit (van een kern) en versterkt het gevoel van de gezamenlijke roots en kan daarmee de sociale samenhang versterken. Het vertellen van het verhaal van de plek en de geschiedenis zijn belangrijk bij het doorgeven van onze trots aan de jeugd.

5.3 Een veilige, gezonde en groene gemeente met unieke omgevingskwaliteiten

Van een duurzame leefomgeving met unieke waarden in de toekomstvisie 2018-2022 naar een veilige, gezonde en groene gemeente met unieke omgevingskwaliteiten in 2040.

De basis voor deze geactualiseerde kernwaarde is gelegd in de omgevingsvisie 2040. In dit toekomstdoel en de onderliggende doelstellingen is dan ook niet veel veranderd, maar wel meer synergie gebracht.

De gemeente Stein is een dorpse gemeente in verstedelijkt gebied. Inwoners waarderen onze omgevingskwaliteiten zoals goede verbindingen, veel groen, de ligging aan het water, de cultuurhistorische waarden van onze kernen en de kwaliteit van de openbare ruimte.

De verbinding van wat we beschreven hebben in onze omgevingsvisie, in relatie met trends, ontwikkelingen en regionale ontwikkelingen heeft geleid tot het volgende toekomstdoel:

De gemeente Stein is in 2040;

Toekomstdoel 2: Een veilige, gezonde en groene gemeente met unieke woon- en omgevingskwaliteiten.

Wij zijn een aantrekkelijke veilige, gezonde en groene woongemeente. Waarbij we de veiligheid van de leefomgeving versterken, de volksgezondheid beschermen, schade aan het milieu voorkomen, en de groene omgeving laten bijdragen aan de gezondheid van onze inwoners.

Wij werken samen met inwoners en ondernemers aan het versterken van de unieke woon- en omgevingskwaliteiten zoals onze goede bereikbaarheid, de ligging aan het water van het Julianakanaal en de Maas, ons unieke landschap en natuur en het cultureel erfgoed in onze kernen.

Dit toekomstdoel beschrijft verschillende elementen van hoe wij willen werken aan de ruimtelijke opgaven in onze gemeente. Wij beschrijven hier wat voor een gemeente wij willen zijn voor onze omgeving ten aanzien van ruimtelijke thema's en beschrijven hoe we aan de slag willen met het bereiken van ons toekomstdoel. Dat doen we door deze te vertalen in doelstellingen. Het specifiek (SMART) maken van de toekomstdoelen en doelstellingen is gebeurd in de onderliggende omgevingsvisie 2040 en beleidsstukken die ons toekomstdoel verder handen en voeten geeft. De volgende doelstellingen (niet volgordelijk) horen bij het toekomstdoel; **Een veilige, gezonde en groene gemeente met unieke woon- en omgevingskwaliteiten:**

- 1. We stemmen onze woonmilieus af op de toekomstige (regionale) samenstelling van de bevolking***
- 2. We werken aan een veilige leefomgeving***
- 3. We beschermen het milieu en de volksgezondheid***
- 4. We dragen bij aan een gezond watersysteem dat klimaatbestendig is***
- 5. We werken aan een aantrekkelijk openbare ruimte***
- 6. We versterken ons unieke landschap***
- 7. We beschermen onze natuur en biodiversiteit***

We stemmen onze woonmilieus af op de toekomstige (regionale) samenstelling van de bevolking

Bevolkingsdaling en een veranderende samenstelling van onze bevolking en de daarmee samenhangende woonbehoeften stellen hoge eisen aan de woningvoorraad en de leefkwaliteit. Vergrijzing, huishoudensverdunding en de daarmee samenhangende mismatch tussen woonbehoefte en aanwezige woningtypologieën zorgen voor een enorme uitdaging. Ook de bevolkingsdaling zorgt voor een kwantitatieve uitdaging op de woningmarkt.

We willen de leefkwaliteit binnen de verschillende woonmilieus behouden en verbeteren door een op maat gerichte aanpak. Het gaat om processen die lange tijd zullen duren waardoor een consistent woonbeleid op de lange termijn noodzakelijk is.

Het behouden van basisvoorzieningen zal de komende jaren een grote uitdaging worden waardoor het maken van duidelijke keuzen noodzakelijk is. Onze ruimtelijke (economische) focus is primair gericht op een versterking van vitale stedelijke en landelijke centrumkernen. In het kader van het versterken van de leefkwaliteit dient er een balans te zijn tussen bedrijvigheid in de woonkernen (o.a. detailhandel, horeca en aan huis gebonden bedrijvigheid) en een veilige, gezonde en groene leefomgeving.

Het afstemmen van de woonmilieus op de toekomstige (regionale) samenstelling van de bevolking verbinden we met de opgaven die voortvloeien uit de energietransitie. Hierbij zetten wij in op duurzame en levensloopbestendige wijken, met oog voor de unieke kenmerken van een wijk of kern en het versterken van vitale stedelijke en landelijke centrumkernen. Hierbij verliezen we de woonkwaliteit in de landelijke kernen (dorpslinten) niet uit het oog. (Extra) aanbod van zwaardere (intramurale) zorg wordt in beginsel zo veel mogelijk geconcentreerd in de directe nabijheid van bestaande woon-zorg zones.

We werken aan een veilige leefomgeving

Voor wat betreft omgevingsveiligheid zetten wij in op het aan de voorkant verkleinen van veiligheidsrisico's voor onze inwoners, ondernemers en bezoekers, het voorkomen van incidenten en een goede voorbereiding van rampen en crises mochten deze zich voordoen. In het kader van sociale veiligheid zetten wij in op het samen met inwoners en ondernemers zorgen dat wijken en buurten schoon, heel en veilig zijn, inrichten van de fysieke ruimte zodat deze een bijdrage levert aan de preventie van high impact crimes en het veiligheidsgevoel van onze inwoners verbeterd. Ook wordt samen met inwoners en ondernemers de verkeersveiligheid geoptimaliseerd en de verkeersoverlast teruggedrongen.

We beschermen het milieu en de volksgezondheid

Bedrijven maar ook het verkeer kunnen de leefkwaliteit belemmeren door de uitstoot van geur, geluid en stoffen en hierdoor overlast, veiligheidsrisico's en gezondheidsrisico's met zich meebrengen. Dit is voor onze gemeente een belangrijk aspect gelet op de ligging nabij Chemelot, luchthaven en diverse weg- spoorwaterwegen. Dit heeft tevens als consequentie dat een aantal milieuaspecten (bv. verkeerslawaaï van snelwegen, luchtkwaliteit) buiten onze invloedssfeer liggen,

maar wij als uitgangspunt hanteren dat nieuwe ontwikkelingen een bijdrage leveren aan een verbetering van de leef kwaliteit ten aanzien van de verschillende milieuaspecten. de negatieve gevolgen van milieuaspecten zijn zo klein mogelijk.

We dragen bij aan een gezond waterecosysteem dat klimaatbestendig is

Water is overal om ons heen. Water heeft verschillende functies. Naast grondstof is het een onderdeel van onze infrastructuur, ons landschap en onze leefomgeving. Dit maakt dat water invloed heeft op een veilige en gezonde leefomgeving in Stein. Stein is omgeven door de Maas, het Julianakanaal en beken zoals de Hemelbeek, Hussebeek, Slakbeek, Ur en Kingbeek. Daarnaast hebben we een uitgebreid stelsel om onze inwoners te voorzien van water en ervoor te zorgen dat vervuild water wordt afgevoerd. De zichtbare, bovengrondse wateren en minder zichtbare ondergrondse stromen zijn onderdeel van watersysteem en waterketen. De waterketen bestaat uit de onderdelen die het water volgt van drinkwater tot tot lozing in het oppervlaktewater. Vervolgens ontdoen we ons van water en ontstaat huishoudelijk of bedrijfsafvalwater. Met het rioolstelsel zamelen we het huishoudelijke afvalwater in. Het relatief schone hemelwater wordt in veel gevallen meteen in de bodem of het oppervlaktewater gebracht. Overtollig grondwater lozen we als het kan direct in oppervlaktewater. Een deel van het grond- en hemelwater wordt samen met het huishoudelijk afvalwater via het rioolstelsel afgevoerd naar de zuivering van het waterschap Limburg. Het gezuiverde water wordt uiteindelijk geloosd op de oppervlaktewateren. Door klimaatverandering moet er in bepaalde perioden meer water worden afgevoerd. Dit leidt tot hogere piekafvoeren in de Maas en de beken, wat de kans op overstromingen vergroot. We willen de openbare en particuliere ruimte zo goed mogelijk klimaatbestendig inrichten. Een klimaatbestendige inrichting heeft zo min mogelijk verharding en veel groene ruimte.

Een aantrekkelijke openbare ruimte

De openbare en particuliere ruimte willen we zo goed mogelijk klimaatbestendig inrichten. Dat wil zeggen zo min mogelijk verharding en zoveel mogelijk groen. De ruimte wordt multifunctioneel gebruikt. Daarnaast willen we dat onze inwoners weten wat ze kunnen doen op het moment dat er toch grote gevolgen plaatsvinden door extreme weersomstandigheden.

We zorgen voor een beweegvriendelijke openbare ruimte die gezond gedrag van onze inwoners stimuleert en jong en oud uitnodigt om te bewegen en te sporten en tevens een bijdrage levert aan elkaar gezond en ontspannen ontmoeten. Behalve dat een actieve leefstijl wordt gestimuleerd, vinden wij het ook belangrijk dat gezonde voeding een makkelijke en logische keuze wordt en dat kinderen opgroeien in een rookvrije omgeving.

We versterken ons unieke landschap

Stein vormt het 'hart van de Maasvallei'. In dit hart van de grensoverschrijdende Maasvallei, onderscheidt de gemeente zich door een eigen unieke, stille belevingswereld binnen het druk bezochte Zuid-Limburg. Landschap en natuur worden door onze inwoners gewaardeerd en dragen ook bij aan de verbondenheid en betrokkenheid van onze inwoners bij de identiteit van het gebied en aan gezondere en vitalere inwoners. Wij willen de kwaliteiten van ons unieke landschap verder versterken. Hierbij speelt ook de beleving van de kwaliteiten van het landschap een belangrijke rol. Wij profileren ons nadrukkelijk als 'Hart van de Maasvallei' ook met het oog op het verder versterken en uitbouwen van het toeristisch profiel van onze gemeente.

Onze gemeente kent in vergelijking met andere kleinere gemeenten in Zuid-Limburg slechts een beperkt aantal agrarische bedrijven. 39% van de totale oppervlakte van de gemeente is in gebruik als agrarische cultuurgrond. Daar staat wel tegenover dat de agrarische sector een groot deel van de cultuurgrond in gebruik heeft en beheert als agrarische cultuurgrond.

Samen met agrariërs en belangenorganisaties willen wij een duurzame en vitale land- en tuinbouw ontwikkelen waarbij circulariteit en natuur-inclusiviteit belangrijke speerpunten zijn. Belangrijk hierbij is het behoud van een kleinschalig boerenlandschap waarbij wij de verbinding willen leggen met de landelijke verstilling waarbij de nadruk ligt kleinschaligheid en natuur.

We beschermen onze natuur en biodiversiteit

Natuur en groen maken een belangrijk onderdeel uit van Stein als woongemeente. Natuur en biodiversiteit zijn belangrijke troeven in het kader van landelijke verstilling binnen een verstedelijkt gebied. Eén daarvan is het Natura 2000 gebied Grensmaas, Bunder- en Elsloërbos, dat deels binnen ons grondgebied ligt. Het is één van de parels op het gebied van natuurgebieden in Limburg, met een unieke flora en fauna en met stringente bescherming vanuit Europees en landelijk natuurbeleid. Wij willen de natuur en biodiversiteit behouden en zoveel mogelijk versterken. En niet alleen in natuurgebieden, ook in wijken en kernen en tussen wijken en kernen. Wij willen de groenfuncties in samenhang versterken (beeldbepalende, structurerende, recreatieve, economische, ecologische en fysieke functie). Planten van bomen in zowel stedelijk als landelijk gebied vinden we belangrijk.

5.4 Een bedrijvige gemeente met ruimte voor circulaire economie

Van een bedrijvige gemeente in de toekomstvisie 2018-2022 naar een bedrijvige gemeente met ruimte voor circulaire economie

De basis voor deze geactualiseerde kernwaarde is gelegd in de omgevingsvisie 2040 en de economische visie 2024.

Door de goede geografische ligging in de Euregio aan diverse snelwegen, de aanwezigheid van een haven, de nabijheid van de Chemelot Industrial Park, de Brightlands Chemelot Campus en Maastricht Aachen Airport en zeker niet te vergeten een sterk MKB, heeft Stein een gunstig economisch klimaat. Om dit klimaat verder te versterken is het van belang om juist die kansen te benutten die aansluiten bij de economische identiteit van onze gemeente en de economische diversiteit bevorderen. Hiervoor is (Eu)regionale samenwerking noodzakelijk.

De verbinding van wat we beschreven hebben in onze omgevingsvisie 2040 en de economische visie 2024, in relatie met trends, ontwikkelingen en regionale ontwikkelingen heeft geleid tot het volgende toekomstdoel:

De gemeente Stein is in 2040;

Toekomstdoel 3: Een bedrijvige gemeente die bereikbaar is en ruimte biedt aan circulaire en duurzame economie

Wij zijn een bedrijvige gemeente in het economische hart van Zuid-Limburg met een sterk en divers MKB, dat we willen blijven versterken. De bedrijventerreinen in onze gemeente willen we optimaliseren en zorgen dat deze duurzaam en passend zijn bij de vraag van ondernemers. We stimuleren de transitie van grijs naar groen door samen met ondernemers in de maakindustrie en dienstverlening in te zetten op de circulaire economie waarbij de leefomgeving van de omgeving verbeter en gezondheidsrisico's worden verminderd.

We werken samen met de regio aan voldoende arbeidspotentieel, door ons primair en voorgezet onderwijs te verbinden met onze ondernemers en mensen die willen en kunnen werken de kansen en mogelijkheden te geven zich optimaal te ontwikkelen met als resultaat het vinden van passende arbeid in de regio.

Dit toekomstdoel beschrijft verschillende elementen van hoe wij willen werken aan de economische opgaven in onze gemeente. Wij beschrijven hier wat voor een gemeente wij willen zijn voor onze ondernemers ten aanzien van onze economie en beschrijven hoe we aan de slag willen met het bereiken van ons toekomstdoel. Dat doen we door deze te vertalen in doelstellingen. Het specifiek (SMART) maken van de toekomstdoelen en doelstellingen is gebeurd in de onderliggen omgevingsvisie 2040 en beleidsstukken die ons toekomstdoel verder handen en voeten geeft. De volgende doelstellingen (niet volgordelijk) horen bij het toekomstdoel; **Een bedrijvige gemeente die bereikbaar is en circulair**

- 1. We versterken de lokale economie in de (EU)regio**
- 2. We optimaliseren onze bedrijventerreinen**
- 3. We dragen bij aan de transitie naar een circulaire economie**
- 4. We werken aan voldoende arbeidsplekken**
- 5. We trekken talent aan en verkleinen de afstand tot de arbeidsmarkt**

6. We werken aan een grensoverschrijdende kenniseconomie

7. We werken aan een goed (digitaal)bereikbare gemeente

We versterken de lokale economie in de (EU)regio

Door de goede geografische ligging in de Euregio aan diverse snelwegen, de aanwezigheid van een haven, de nabijheid van de Chemelot Industrial Park, de Brightlands Chemelot Campus en Maastricht Aachen Airport en zeker niet te vergeten een sterk MKB, heeft Stein een gunstig economisch klimaat. Om dit klimaat verder te versterken is het van belang om juist die kansen te benutten die aansluiten bij de economische identiteit van onze gemeente en de economische diversiteit bevorderen. Hiervoor is (Eu)regionale samenwerking noodzakelijk.

Om ons gunstig economisch klimaat verder te versterken dienen een aantal opgaven gerealiseerd te worden die bijdragen aan de economische aantrekkelijkheid van Stein als woongemeente. Hierbij benutten wij de kansen die zich voordoen wat betreft een innovatieve en circulaire economie op Zuid-Limburgse schaal en de daarbij horende grensoverschrijdende kansen. Deze opgaven hebben een impact op de fysieke leefomgeving en dienen bij te dragen aan het versterken van de kwaliteit van de leefomgeving.

We optimaliseren onze bedrijventerreinen

In de gemeente Stein liggen vier bedrijventerreinen: Businesspark Stein, Haven en Paalweg, Kerensheide en Schutterstraat. Voor de industrie zijn de beschikbaarheid en kwaliteit van de bedrijventerreinen van groot belang. Welke we de komende jaren in samenwerking met de ondernemers willen verbeteren en verduurzamen en vergroenen. We sluiten daar waar het kan aan op de vraag om bij te dragen aan de circulaire transitie van Chemelot. Hiervoor is ruimte op het energienetwerk een vereiste. Er is geen ruimte voor nieuwe bedrijventerreinen in de gemeente Stein.

We dragen bij aan de transitie naar een duurzame en circulaire economie

Wij willen de lokale economie versterken door de transitie naar een duurzame economie te stimuleren (reductie van CO₂ in 2050 met 95%), waarbij hergebruik van grondstoffen (mede in relatie tot afvalbeheer²) kansen biedt. Ook de transitie van Chemelot naar een circulaire hub biedt kansen om de een bijdrage te leveren aan de circulaire economie. Hierbij hebben wij tevens oog voor een goede balans met de kwaliteit van de leefomgeving. Wij benutten de kansen die zich voordoen op het vlak van een innovatieve en circulaire economie in de regio Zuid-Limburg. Hierbij leggen wij tevens verbandingen met andere ambities zoals op het gebied van natuurinclusief en circulair bouwen, multimodale bereikbaarheid en het samen met agrariërs en belangenorganisatie ontwikkelen van een duurzame en vitale landbouw.

We werken aan voldoende arbeidsplekken

De aanwezigheid van werknemers is essentieel voor de verdere ontwikkeling van de economie in de regio, maar ook de lokale economie. Nu al is er al binnen verschillende sectoren sprake van een toenemende krapte op de arbeidsmarkt. Dit kan een groot risico vormen

voor de verdere economische ontwikkeling van de regio en Stein, het vestigingsklimaat, en uiteindelijk ook de aantrekkelijkheid van Stein als woon- en leefgemeente. De gemeente Stein kan allen niet bijdragen aan voldoende arbeidspotentieel en is daarbij afhankelijk van de regio en grensarbeid.

We trekken talent aan en verkleinen de afstand tot de arbeidsmarkt

Om te zorgen dat we samen met de regio werken aan voldoende arbeidspotentieel werken we aan een goede aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt en samenwerking op basis van de *quatro helix* (overheid, bedrijfsleven, onderwijs en maatschappelijke instellingen). We willen investeren in het zijn van een aantrekkelijke woongemeente voor potentiële arbeidskrachten en onze jongeren en hun talent zoveel als mogelijk te behouden voor de regio. Door ze al van jongs af aan te betrekken bij de mogelijke arbeidsplaatsen van hun toekomst. Digitalisering, automatisering en robotisering zijn belangrijke ontwikkelingen van de toekomst die de gemeente Stein daar waar het kan faciliteert. We werken samen met de regio aan een leven lang leren en bezien op arbeidsmarktregio niveau welke omscholingsvragen er zijn voor personeel en werkzoekenden.

De gemeente heeft de ambitie om zoveel mogelijk mensen aan een baan te helpen. Mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt worden geholpen bij het vinden van hun talent en arbeidspotentieel en helpt met ervaring en opleiding om zo een betere aansluiting te krijgen op de arbeidsmarkt.

We werken aan een grensoverschrijdende (kennis)economie

De ligging van de regio tussen België en Duitsland biedt strategische voordelen voor internationale handel en samenwerking. Zuid-Limburg ligt in het hart van Europa. Zowel de steden als de kleinere kernen zijn goed bereikbaar. De gemeente Stein ligt aan de Belgische grens en biedt daarmee een enorme potentiële toegangspoort tot grensoverschrijdend arbeidspotentieel en arbeid, maar ook handel. Limburg kent een brede basis in industrie, hoogwaardige maakindustrie en kennis-economie die via weg en waterwegen vanuit Stein goed bereikbaar zijn. Daarnaast zijn de vrijetijdseconomie en de agrarische sector mede met het oog op het landschap – belangrijke pijlers onder de BV Zuid-Limburg. We streven samen met onze Zuid-Limburgse buurgemeenten naar een nog betere benutting van de grensligging met een goede balans tussen wonen, arbeidsplaatsen en voorzieningen en (verdere) verduurzaming van de economie in het landelijke gebied.

We werken aan een goede (digitale) bereikbaarheid

Wat betreft logistiek ligt onze gemeente aan één van de multimodale hotspots Sittard-Geleen/Stein-Beek (knooppunt 046) van Limburg. Hier komen meerdere vervoersmodaliteiten samen (spoor, weg, water, lucht) en is overslag mogelijk. De logistieke sector is een voorname sector die een bijdrage kan leveren aan een de versterking van het lokale en regionale economische klimaat.

Een belangrijke ontwikkeling hierbij is het mede oplossen van mobiliteitsknelpunten door zoveel mogelijk goederenvervoer over het spoor en water (met het Julianakanaal als belangrijk onderdeel van de Maasroute) te vervoeren. De Haven Stein speelt hierbij een belangrijke rol. Hierbij dient enerzijds aandacht te zijn voor de economisch belangen van de bedrijven en de veranderende kijk op duurzame transportbewegingen maar anderzijds ook voor de leefkwaliteit in de omgeving van de haven en de verbindingroute tussen de haven en Chemelot.

Wij willen onze (digitale) bereikbaarheid optimaliseren. Een goede (digitale) bereikbaarheid draagt niet alleen bij aan het versterken van ons economisch klimaat, maar zorgt ook voor het versterken van Stein als woongemeente.

Mobiliteit zien wij als een belangrijk middel om een optimale bereikbaarheid voor onze inwoners, werknemers en bezoekers en tussen kernen te realiseren. Een optimale bereikbaarheid is een belangrijke voorwaarde om onze ambitie om ons economisch klimaat verder te versterken te realiseren. En niet alleen dat, is een belangrijke drager om de leefkwaliteit in Stein als woongemeente verder te versterken.

5.5 Een zelfstandige gemeente die sterk is in (Eu)regionale samenwerking

In de toekomstvisie van 2018-2022 schreven we het volgende over samenwerking:

Ook in groter verband zullen we de samenwerking in de regio verder moeten aanhalen en versterken. Met name met het oog op grote maatschappelijke opgaven zijn we als Stein een te kleine speler om deze uitdagingen solitair op te pakken. We zullen steviger inzetten op regionale samenwerking, ook grensoverschrijdend.

De gemeente Stein werkt op veel onderdelen als samen met anderen - ook gemeenten- om maatschappelijke uitdagingen het hoofd te bieden en oplossingen te bewerkstelligen. Soms in een samenwerkingsverband waarbij taken belegd zijn bij een uitvoeringsorganisatie en vaak in onderlinge afstemming om beleid op te stellen of te realiseren.

De organisatie van de gemeente Stein is (nu nog) robuust genoeg om kerntaken, maatschappelijke opgaven en ambities zelfstandig uit te kunnen voeren. Maar uitdagingen zoals toenemende opgaven met een hogere complexiteit, meer decentralisatie van taken en verantwoordelijkheden en het vinden van het juiste personeel biedt ook uitdagingen voor de organisatie van de gemeente Stein.

Op basis van deze ontwikkelingen is in deze toekomstvisie 2040 ook aandacht voor een visie op het thema samenwerking.

De gemeente Stein is in 2040;

Toekomstdoel 4: Een zelfstandige gemeente die sterk is in (Eu)regionale samenwerking

De gemeente Stein is een bestuurlijk zelfstandige gemeente in Zuid-Limburg en werkt samen aan het vinden van oplossingen voor maatschappelijke opgaven en uitdagingen met andere gemeenten in de regio Zuid-Limburg en België. Primair richten we ons daarbij op samenwerking met onze buurgemeenten in de Westelijke Mijnstreek (Sittard-Geleen en Beek). Samenwerking op het gebied van visievorming en positionering doen we zoveel als mogelijk in afstemming met onze Zuid-Limburgse buurgemeenten of de regio Limburg.

Daar waar het voordelen oplevert voor onze inwoners en ondernemers werken we samen. Waarbij we situationeel bepalen met wie en in welke vorm we deze samenwerking aangaan. Belangrijks uitgangspunt is hierbij dat we onze samenwerkingsverbanden zo beperkt mogelijk houden op het aantal taken om versnippering te voorkomen. In onze samenwerkingen is ruimte voor de lokale kleur en maatwerk. Wij willen volwaardig partner zijn in een samenwerking.

Dit toekomstdoel beschrijft hoe wij samenwerking aan onze opgaven zien in relatie tot andere buurgemeenten en de regio. Wij beschrijven hier wat wij belangrijk vinden aan samenwerking en beschrijven hoe we aan de slag willen met het bereiken van ons toekomstdoel. Dat doen we door deze te vertalen in doelstellingen. Het specifiek (SMART) maken van de toekomstdoelen en doelstellingen is deels gebeurd in de organisatievisie van de gemeente Stein. Samenwerking is geen doel op zich maar een middel om onze doelen en de dienstverlening aan onze inwoners en ondernemers zo optimaal mogelijk te verlenen met zo min mogelijk financiële nadelen.

De volgende doelstellingen (niet volgordelijk) horen bij het toekomstdoel; **Een zelfstandige gemeente die sterk is in (Eu)regionale samenwerking:**

1. Een bestuurlijk zelfstandige gemeente die profiteert van samenwerkingsverbanden
2. Een gemeente die werkt aan een sterke westelijke mijnstreek
3. Een gemeente die samenwerkt aan de toekomst van Zuid-Limburg
4. Een gemeente die samenwerking over de lands- en gemeentegrens opzoekt
5. Een goed georganiseerde gemeente die kansen ziet

Een bestuurlijk zelfstandige gemeente die profiteert van samenwerkingsverbanden

De gemeente Stein is sinds 1982 een bestuurlijk zelfstandige gemeente. De gemeente Stein valt onder de kleine Nederlandse gemeenten maar heeft anders dan landschappelijke gemeenten een stedelijk karakter. De gemeente Stein is robuust genoeg om kerntaken, maatschappelijke opgaven en ambities zelfstandig uit te kunnen voeren. Maar uitdagingen zoals toenemende opgaven met een hogere complexiteit, meer decentralisatie van taken en verantwoordelijkheden en het vinden van het juiste personeel of het krimpen van onze bevolking biedt ook uitdagingen voor de organisatie van de gemeente Stein. Dat vraagt van ons om op slimme manieren samen te werken om onze zelfstandigheid te kunnen behouden en de dienstverlening aan onze inwoners en ondernemers gewaarborgd kan blijven. Daarbij moeten we profiteren van samenwerking.

Een gemeente die werkt aan een sterke westelijke mijnstreek

De gemeente Stein maakt onderdeel uit van de stedelijke regio Westelijke Mijnstreek. Op veel vlakken zijn onze buurgemeenten Sittard-Geleen en Beek een natuurlijke samenwerkingspartner. Binnen deze samenwerking is bestuurlijke en ambtelijke afstemming op diverse terreinen al reeds ingericht, op ander onderdelen kunnen we richting toekomst nog verder versterken door elkaars meerwaarde goed te onderscheiden en te benadrukken. Ook werken we met onze buurgemeenten geregeld samen in samenwerkingsverbanden die voordeel in de dienstverlening naar onze inwoners en het drukken van personele lasten met zich meebrengt. Deze samenwerking willen we in de toekomst nog meer versterken en positioneren. Daar waar het voordeel oplevert en onze dienstverlening aan onze inwoners versterkt werken we zo veel als mogelijk samen.

Een gemeente die samenwerkt aan de toekomst van Zuid-Limburg

Veel maatschappelijke opgaven kunnen niet door onze kleine gemeente alleen worden opgepakt, maar vragen om integrale afstemming op Zuid-Limburgse schaal. Ook vraagstukken uit stedelijke gebieden kunnen impact hebben op de aantrekkelijkheid van de gemeente Stein wat vraagt om goede onderlinge afstemming. Het is van belang dat ieder vanuit haar eigen rol en verantwoordelijkheden al dan niet in sub-regionaalverband samenwerkt aan de versterking van de positie van Zuid-Limburg. Waarin zowel Zuidwestelijk Zuid-Limburg als Parkstad met elkaar afstemmen en samenwerken.

Een gemeente die samenwerking over de lands- en gemeentegrens opzoekt

De gemeente Stein grenst aan België en maakt onderdeel uit van een Euregionale context waar Zuid-Limburg zich in bevindt. Het is daarom van belang om afstemming te vinden over belangrijke toekomstige ontwikkelingen met onze Belgische burens op thema's zoals ondermijnen, economie, water en ruimte. Die samenwerking moeten we de komende jaren intensiveren en koppelkansen realiseren waar die mogelijk zijn.

Een goed georganiseerde gemeente die kansen ziet

Onze gemeente wilt verschil maken voor haar omgeving, inwoners en ondernemers. Daarvoor hebben we een goed georganiseerde en robuuste organisatie nodig waarin het samenspel tussen raad, college en organisatie - met ieder een eigen rol en verantwoordelijkheid- helder is. Goed samenspel tussen bestuur, management en medewerkers helpt de organisatie om focus en koers te houden op het realiseren van de maatschappelijke opgaven. Het zorgt voor een omgeving waarin

medewerkers zich kunnen ontwikkelen en hun taken op professionele wijze kunnen uitvoeren wat ons een aantrekkelijke werkgever maakt.

Onze ambtenaren en bestuurders zijn integer en de samenwerking met inwoners en ondernemers is op basis van vertrouwen en respect.

Onze opgaven zien we als uitdagingen, waar we op een integrale manier zoeken naar oplossingen vanuit verschillende perspectieven en hier zoveel als mogelijk maatschappelijke partner, inwoners en ondernemers bij betrekken.

Ook houden we rekening met de gevolgen van een steeds verdere digitalisering en de kansen en risico's hiervan zoals kunstmatige intelligentie (AI) en cybersecurity.

Hoofdstuk 6:

Monitoring en evaluatie

In dit hoofdstuk beschrijven we op welke wijze we trends en ontwikkelingen die van invloed zijn op onze toekomstdoelen willen monitoren en hoe we onze toekomstvisie gaan evalueren.

6.1 Monitoring

Het monitoren van onze strategische toekomst doelen en doelstellingen is geen gemakkelijke opgave omdat onze doelstellingen niet gekwantificeerd zijn. De reden dat onze doelstellingen niet gekwantificeerd zijn heeft ermee te maken dat er geen indicatoren zijn bepaald waarop we ons beleid monitoren. Beleidseffecten zijn ook moeilijk te meten, dat vraagt namelijk dat er bij ieder beleid heldere en meetbare indicatoren zijn en dat er een nulmeting en eindmeting plaatsvindt. Het is niet ons doel om de komende jaren onze strategische doelen en doelstellingen op deze manier te gaan monitoren.

Wel willen we op basis van algemene indicatoren trends en ontwikkelingen gaan monitoren die wellicht van invloed kunnen zijn op onze prioritering: met andere woorden waar zouden we op in moeten zetten?

Dat kan met de monitor brede welvaart. Het begrip brede welvaart wordt steeds breder geaccepteerd als wenkend perspectief voor bestuur en beleid. Een groeiend aantal overheden en maatschappelijke organisaties wil meer werk maken van een duurzaam leefklimaat en een economie die goed is voor iedereen. Met aandacht voor de kwaliteit van leven van alle inwoners. Onderkend wordt dat vraagstukken op verschillende thema's en in verschillende gebieden in de samenleving samenhangen en dat het denken in termen van brede welvaart helpt bij het maken van de juiste keuzes. Voor nu en voor later.

De monitor Brede welvaart wordt toegepast door steeds meer overheden en de belangrijkste rijks adviesdiensten zoals het Planbureau voor de Leefomgeving (PBL), Sociaal Cultureel Planbureau (SCP) en het Centraal Plan bureau (CPB) ook het CBS heeft een monitor brede welvaart die door de rijksoverheid wordt gebruikt.

Brede welvaart heeft drie dimensies:

De brede welvaart 'hier en nu' gaat over de mensen die op dit moment in Nederland leven. Dit betreft de persoonlijke kenmerken van mensen en de kwaliteit van de omgeving waarin zij leven, meer in het algemeen hun materiële welvaart en welzijn, en hun beleving daarvan.

De brede welvaart 'later' heeft betrekking op mensen die over enkele decennia in Nederland zullen leven en die, om eenzelfde niveau van brede welvaart te kunnen bereiken, hulpbronnen nodig zullen hebben die de huidige generatie nu gebruikt.

De brede welvaart 'elders' gaat over mensen in andere landen die nu of over enkele decennia de gevolgen van onze keuzes voelen. Dit betreft de effecten van de keuzes die Nederlanders maken, op banen, inkomens, (niet-hernieuwbare) hulpbronnen en het milieu in andere landen. Binnen de eerste twee dimensies bestaan diverse monitors. Een van de bekendste is de regionale monitor brede welvaart: <https://www.cbs.nl/nl-nl/visualisaties/regionale-monitor-brede-welvaart/brede-welvaart-trend>

Om een goed beeld te krijgen betekent dit ook dat er data beschikbaar moet zijn op gemeentelijk of zelfs wijkniveau. Hoe lager het aggregatieniveau hoe minder data er beschikbaar is om een representatief beeld te kunnen geven. En toch kan er voor de gemeente Stein een brede

welvaartsfoto worden ontwikkeld die zelfs op wijk en kernniveau inzicht geeft die gebruikt kan worden om de huidige situatie en de trends inzichtelijk te maken.

In 2025 willen we dan ook een brede welvaartsfoto laten opstellen voor de gemeente Stein waarbij we niet alleen op gemeente niveau, maar ook op wijkniveau inzichtelijk maken wat de trends en ontwikkelingen zijn. Deze monitor willen wij iedere twee jaar herhalen.

6.2 Evalueren en actualiseren

De strategische toekomstvisie is een richtinggevend document dat we iedere twee jaar evalueren en iedere vier jaar actualiseren. De eerste evaluatie van dit document zullen we parallel met de nieuwe bestuursperiode 2026-2030 opstarten.

Iedere vier jaar actualiseren we de strategische toekomstvisie op basis van trends en ontwikkelingen, maatschappelijke wensen en behoeften en ambities.

Hoofdstuk 7:

Hoe gaan we verder?

In dit hoofdstuk staan we stil bij het werk dat er nog volgt nu we een nieuwe toekomstvisie 2040 hebben met toekomstdoelen en doelstellingen. We beschrijven hoe we dat wat we doen willen afstemmen op dat waar we naartoe willen en hoe we onze unieke identiteit inzetten om ons te onderscheiden en te lobbyen onze doelen te behalen.

7.1 Harmoniseren toekomstdoelen met bestaand- en nieuw beleid

Met het vaststellen van nieuwe toekomstdoelen en doelstellingen is het van belang om onze kapstok in lijn te brengen met visie en sectoraal beleid. Wij vinden het daarbij van belang dat alles wat we doen bijdraagt aan het bereiken van ons toekomstdoel en de onderliggende doelstellingen. Samen met onze organisatie gaan we ervoor zorgen dat we die samenhang tussen toekomstvisie en beleid nadrukkelijker gaan maken. Hiervoor is het nodig dat we onze interne organisatie op de hoogte brengen van de toekomstdoelen en doelstellingen en hun bewust maken hoe hun werkzaamheden bijdragen aan het realiseren van onze doelen. We gaan dit doen door in ons kwaliteitsmanagementsysteem en management rapportage systeem de doelen te verankeren. Dit doen we ook bij college- en raadsvoorstellen en onze P&C documenten. Daarnaast starten we in 2025 een interne campagne waarbij we onze medewerkers, raad en college de toekomstdoelen en doelstellingen laten doorleven.

Tot 2026 werken we aan de verdere harmonisatie van onze toekomstdoelen en doelstellingen en proberen die op basis van data steeds concreter te maken, zodat we ze ook kunnen meten. Deze andere manier van werken vraagt echter wel om samen met elkaar te groeien naar een nieuwe toekomst. Onze doelen en doelstellingen komen zo steeds meer in relatie tot onze acties, die we ook kunnen monitoren en bijstellen op basis van data.

7.2 Bewustwording over onze toekomstdoelen

We vinden het heel belangrijk dat we kunnen uitleggen waarom we dingen doen. Daarom willen we onderzoeken op welke wijze we de bewustwording over de toekomstdoelen van de gemeente Stein zowel intern als extern (naar inwoner en ondernemers) kunnen versterken. De toekomstvisie is zo ingericht dat hij aansluit bij de dat maakt Stein voor mij...campagne. Naast onze interne organisatie gaan we in 2025 ook onze inwoners duidelijker uitleggen op welke wijze dat wat we willen en doen bijdraagt aan waar we op lange termijn met elkaar naartoe willen.

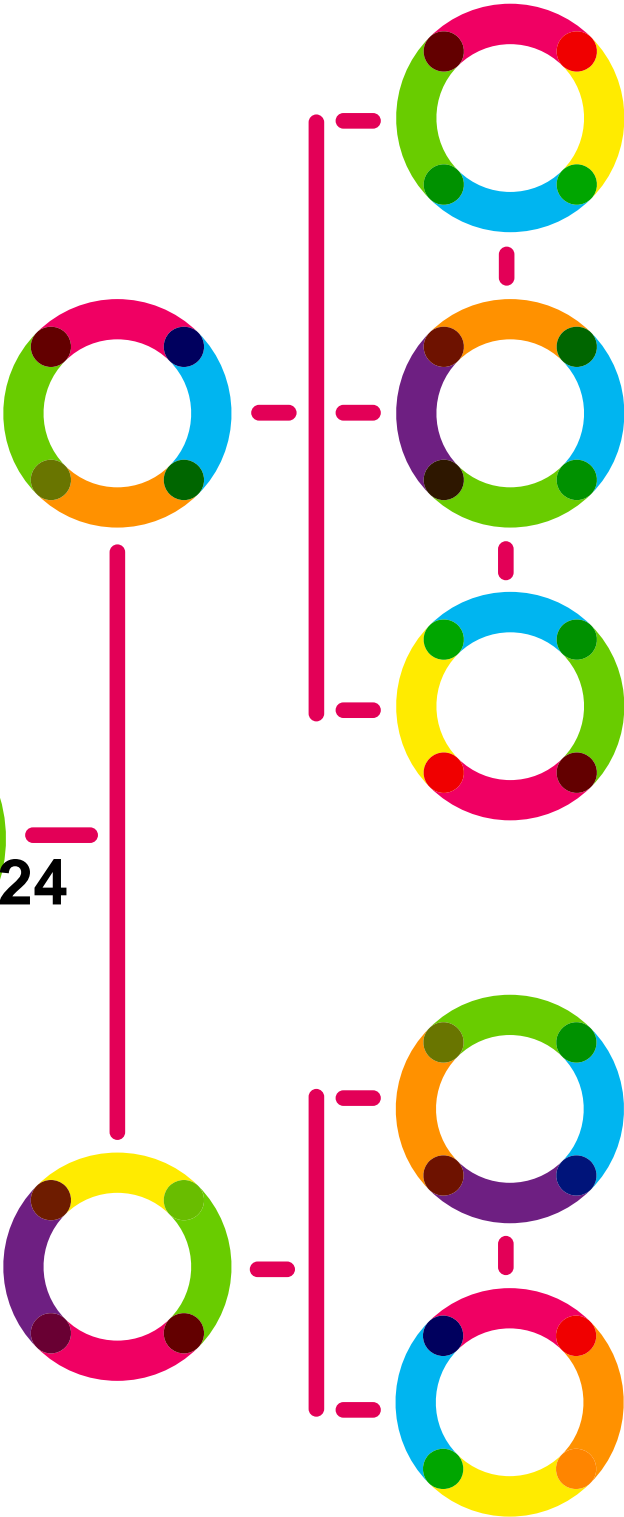
Daarnaast is het belangrijk om met deze vernieuwede toekomstdoelen ook een expliciete propositie voor de gemeente Stein in de context van de regio te ontwikkelen die bijdraagt aan het bereiken van onze doelen per toekomstdoel en het daarbij behorende beleid.

Samenvatting

Toekomstdoel	Doelstellingen
<p>1. De gemeente Stein is in 2040 Toekomstdoel een sociale en veerkrachtige gemeente met vitale wijken en kernen;</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. <i>We werken aan samenleven door ontmoeting en verbinding</i> 2. <i>We versterken de sociale basis voor onze inwoners</i> 3. <i>We werken aan vitale wijken en kernen met actief eigenaarschap van inwoners en ondernemers</i> 4. <i>We werken aan een inclusieve samenleving waarin iedereen mee kan doen</i> 5. <i>We werken aan het voorkomen van problemen op het gebied van gezondheid, armoede en veiligheid</i> 6. <i>We staan dichtbij onze inwoners en ondernemers</i> 7. <i>We zijn trots en bewust van onze eigen(zinnige) identiteit en kwaliteiten</i>
<p>2. De gemeente Stein is in 2040 een een veilige, gezonde en groene gemeente met unieke omgevingskwaliteiten;</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. <i>We stemmen onze woonmilieus af op de toekomstige (regionale) samenstelling van de bevolking</i> 2. <i>We werken aan een veilige leefomgeving</i> 3. <i>We beschermen het milieu en de volksgezondheid</i> 4. <i>We dragen bij aan een gezond waterecosysteem dat klimaatbestendig is</i> 5. <i>We werken aan een aantrekkelijk openbare ruimte</i> 6. <i>We versterken ons unieke landschap</i> 7. <i>We beschermen onze natuur en biodiversiteit</i>
<p>3. De gemeente Stein is in 2040 een bedrijvige gemeente die bereikbaar is en ruimte biedt aan circulaire en duurzame economie</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. <i>We versterken de lokale economie in de (EU)regio</i> 2. <i>We optimaliseren onze bedrijventerreinen</i> 3. <i>We dragen bij aan de transitie naar een circulaire economie</i> 4. <i>We werken aan voldoende arbeidspotentieel</i> 5. <i>We trekken talent aan en verkleinen de afstand tot de arbeidsmarkt</i> 6. <i>We werken aan een grensoverschrijdende kenniseconomie</i> 7. <i>We werken aan een goed (digitaal)bereikbare gemeente</i>
<p>4. De gemeente Stein is in 2040 een zelfstandige gemeente die sterk is in samenwerking in de (EU)regio.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. <i>Een bestuurlijk zelfstandige gemeente die profiteert van samenwerkingsverbanden</i> 2. <i>Een gemeente die werkt aan een sterke westelijke mijnstreek</i> 3. <i>Een gemeente die samenwerkt aan de toekomst van Zuid-Limburg</i> 4. <i>Een gemeente die samenwerking over de lands-en gemeentegrens opzoekt</i> 5. <i>Een goed georganiseerde gemeente die kansen ziet</i>

Rapport

Trendverkenning 2024

VOORWOORD

De Trendverkenning 2024 is een achtergronddocument dat wordt gebruikt voor het actualiseren van de Strategische Toekomstvisie van de gemeente Stein. In 2017 is bij het opstellen van de huidige Strategische Toekomstvisie 2018-2022 ook trendverkenning uitgevoerd.

De gemeente Stein is een gemeente waarbij de komende jaren het inwonersaantal zal afnemen door vergrijzing en ontgroening, dat leidt tot uitdagingen in onder andere onze voorzieningen, maar ook het arbeidspotentieel of het aantal mensen dat werk kan verrichten. Dat leidt tot risico's voor onze economie. De komende jaren zal onze economie zich nog meer specialiseren in een 24/7 beleveniseconomie

Het is van belang om met regelmaat de externe omgeving te scannen om zo tijdig in te spelen op veranderingen die van invloed zijn op onze strategische toekomstvisie 2040 en de daarvan afgeleide ambities die wij vertalen in ons beleid.

Doelen en doelstellingen meetbaar maken op basis van data

Trends kunnen niet helemaal gemeten worden met data, maar data geeft wel een goed indicatie voor trends- en ontwikkelingen en te voorspellen uitkomsten. Vanaf 2025 gaan we dat iedere twee jaar uitgebreid doen op basis van de monitor brede welvaart waarbij we zowel op gemeentelijk niveau als op wijkniveau een analyse gaan maken op basis van data. En de komende 2 jaren werken we onze doelstellingen verder uit naar SMART- geformuleerde doelstellingen die we meetbaar willen maken. Voor deze trendverkenning zijn landelijke trends en ontwikkelingen als basis genomen, waarbij we hebben gekeken naar de toepasbaarheid van de trends op regionaal en lokaal niveau.

De trendanalyse 2024

Naast achtergronddocument voor het actualiseren van de Strategische Toekomstvisie, kan de Trendverkenning dienen als input voor het coalitieakkoord na de gemeenteraadsverkiezingen van maart 2026. Jaarlijks zijn wij van plan om een trendbrief te presenteren met daarin de verwachte belangrijkste trends voor het komende jaar. Naast dat we de trends en ontwikkelingen beschrijven in dit document geven we tevens interessante kansen en denkrichtingen mee voor de gemeente Stein. De trendverkenning heeft onze toekomstdoelen zoals die in de strategische toekomstvisie zijn geformuleerd kracht bijgezet.

Stein, november 2024

Samenvatting

Doel trendverkenning

Het doel van de Trendverkenning 2024 is om de belangrijkste trends en ontwikkelingen op een rij te zetten. Deze trendverkenning wordt gebruikt als achtergronddocument ten behoeve van het actualiseren van de Strategische Toekomstvisie 2040 van de gemeente Stein.

Voor deze Trendverkenning 2024 zijn landelijke trends en ontwikkelingen als basis genomen. Een groot deel van deze trends en ontwikkelingen zijn direct van toepassing op de gemeente Stein. Daar waar nodig is voor de gemeente Stein een nadere toelichting opgenomen.

De Trendverkenning 2024 wordt gebruikt bij de verdere uitwerking van de missie toekomstdoelen van de gemeente Stein. Naast de trends en ontwikkelingen worden tevens opgaven, kansen, denk- en oplossingsrichtingen voor de gemeente Stein in het document beschreven. Het gaat hierbij uitdrukkelijk om mogelijke richtingen en keuzen die gemaakt *kunnen* worden op basis van beschreven trends en ontwikkelingen.

Veel van deze trends en ontwikkelingen zijn ook opgenomen in de brede welvaart monitor die voor de gemeente Stein in 2025 en 2027 zal worden uitgevoerd. Hiermee kunnen trends over de jaren heen op zowel gemeentelijk als wijkniveau inzichtelijk worden gemaakt.

Samenvatting trends en ontwikkelingen

In deze Trendverkenning 2024 worden in 7 hoofdstukken verschillende trends en ontwikkelingen beschreven. Het gaat om de volgende trends en ontwikkelingen:

1. Demografie	1.1 Aantal inwoners 1.2 Vergrijzing 1.3 Ontgroening 1.4 Migratie: emigratie en immigratie 1.5 Afname beroepsbevolking 1.6 Huishoudensverduunning 1.7 Opgaven, kansen en oplossingsrichtingen
2. Economie	2.1 Arbeidsmarkt 2.2 Soorten bedrijven 2.3 Transitie naar een circulaire economie 2.4 Beleveniseconomie en vrijetijdseconomie 2.5 E-commerce en winkelleegstand 2.6 Van maatschappelijke verantwoord ondernemen naar circulair ondernemerschap 2.7 Opgaven, Kansen en oplossingsrichtingen
3. Sociaal-maatschappelijke trends en ontwikkelingen	3.1 Bestaanszekerheid en groeiende kansen ongelijkheid 3.2 Sociale participatie en sociale samenhang 3.3 Gezondheid en beweging 3.4 Veiligheid en criminaliteit 3.5 Eenzaamheid en psychische klachten 3.6 Zorgkosten en zorgtransitie 3.7 Opgaven, kansen en oplossingsrichtingen
4. Technologie en kunstmatige intelligentie	4.1 Focus op informatiebeveiliging en privacy 4.2 Kunstmatige intelligentie

	<p>4.3 SMART cities</p> <p>4.4 Datagedreven werken</p> <p>4.5 Robotisering</p> <p>4.6 Autonoom transport</p> <p>4.7 Opgaven, kansen en oplossingsrichtingen</p>
5. Wonen en ruimte	<p>5.1 Soorten woningen en woonbehoefte</p> <p>5.2 Nieuwe woonvormen</p> <p>5.3 Gevolgen klimaatverandering</p> <p>5.4 Natuur en biodiversiteit</p> <p>5.5 Landbouw en landelijke gebied</p> <p>5.6 Opgaven, kansen en oplossingsrichtingen</p>
6. Een duurzame samenleving	<p>6.1 De duurzaamheidstransitie van grijs naar groen</p> <p>6.2 Netcongestie</p> <p>6.3 Electrische mobiliteit</p> <p>6.4 Van bezit naar gebruik</p> <p>6.5 Opgaven, kansen en oplossingsrichtingen</p>
7. Bestuur en democratie	<p>7.1 Democratie en rechtstaat onder druk</p> <p>7.2 Meer lokale politiek</p> <p>7.3 Decentralisatie rijkstaken naar gemeenten</p> <p>7.4 Samenwerken</p> <p>7.5 De gemeente Stein als werkgever</p> <p>7.6 Een dienstverlenende gemeente</p> <p>7.7 Opgaven, kansen en oplossingsrichtingen</p>

Inleiding

De wereld om ons heen staat niet stil. Externe ontwikkelingen volgen elkaar in hoog tempo op en de toekomst laat zich moeilijk voorspellen. Het is daarom goed om met regelmaat onze omgeving te scannen op trends en ontwikkelingen. In deze Trendverkenning 2024 worden de belangrijkste actuele trends en ontwikkelingen beschreven.

Wat zijn trends nu eigenlijk?

Een trend is een constant patroon over een langere termijn. Een constant patroon is bijvoorbeeld een groei of een daling of een bepaalde cyclus die zich bij een bepaalde ontwikkeling blijft herhalen. Trends ontwikkelen zich niet lineair. Er kan sprake zijn van snelle groei in het begin waarna een periode komt van afnemende groei of een trendbreuk vanwege reacties en weerstand op een trend. Daarna kan een trend weer tot wasdom komen. Een trend is iets anders dan een hype. Een hype is een tijdelijk verschijnsel dat bovenmatig aandacht krijgt en uiteindelijk geen trend wordt die zich over een langere termijn doorzet.

Hoe is de trend verkenning 2024 tot stand gekomen?

Deze trend verkenning is gebaseerd op de trend verkenning zoals die in 2017 is opgesteld. Op basis van de DESTEP- methodiek. Daarnaast is er gebruik gemaakt van openbare databronnen. Voor onderdelen zijn die niet op gemeenteniveau verkrijgbaar en vaak zijn data sets ook verouderd. Een voorbeeld daarvan zijn de trends op gebied van werk en opleidingsniveau. In 2022 zijn hier de laatste statistische metingen voor geweest, welke om de twee jaar worden herhaald. Maar pas in 2025 beschikbaar zijn. Trends tekenen zich ook over de lange termijn af, wat van ons vraagt om juist over de lange termijn te meten. In 2025 gaan we dat doen op basis van de monitor brede welvaart. Die zullen we iedere twee jaar herhalen om trendmatige ontwikkelingen te kunnen zien.

Leeswijzer

Belangrijk is ook dat trends- en ontwikkelingen op zichzelf niet zo veel zeggen, daarvoor heb je duiding nodig. Wat betekent deze trends voor ons. Per hoofdstuk worden de belangrijkste trends en ontwikkelingen weergegeven en de kansen, denk- en oplossingsrichtingen voor de gemeente Stein aangegeven. Hiervoor is de DESTEP-methodiek¹ gebruikt. Overigens wordt in deze trendverkenning qua definitie geen onderscheid gemaakt in trends en ontwikkelingen.

1. Demografie
2. Economie
3. Sociaal-Maatschappelijke trends en ontwikkelingen
4. Technologische ontwikkelingen
5. Wonen & Ruimte
6. Naar een duurzame samenleving

¹ Een methodiek om de macro-omgeving in kaart te brengen aan de hand van de volgende factoren: demografisch, economisch, sociaal-cultureel, technologisch, ecologisch en politiek-juridisch.

7. Bestuur en democratie

In elk hoofdstuk zijn per thema trends en ontwikkelingen beschreven. Elk hoofdstuk sluit af met opgaven, kansen, denk- en oplossingsrichtingen voor de gemeente Stein op strategisch niveau. Wat overigens niet betekent dat wij die meteen zullen oppakken. Ook is ervoor gekozen om de urgentie van bepaalde trends en ontwikkelingen ten opzicht te van elkaar niet weer te geven.

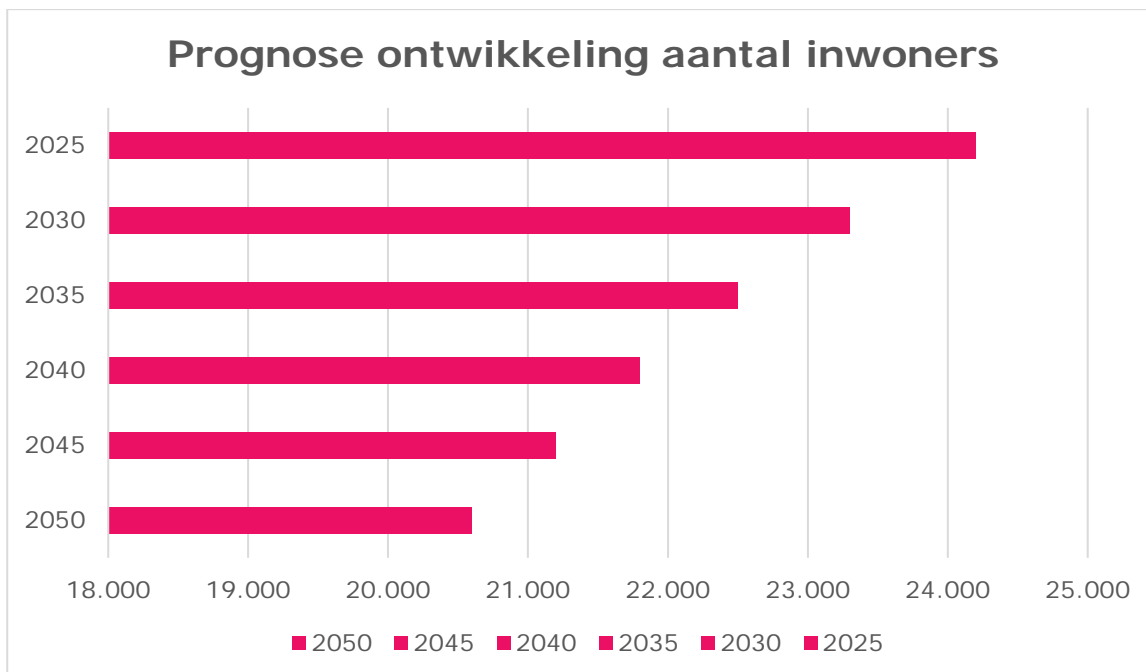
1. Demografie

Trends en ontwikkelingen met betrekking tot demografie zijn vrij goed voorspelbaar en zijn van grote invloed op o.a. wonen, maatschappelijke zorg, arbeid en voorzieningen. Bij demografische ontwikkelingen gaat het niet alleen om een kwantitatieve afname van de bevolking, maar juist de veranderende samenstelling van de bevolking. In dit hoofdstuk worden de belangrijkste demografische trends en ontwikkelingen besproken. Waarbij we ons focussen op de ontwikkeling van het aantal inwoners, de samenstelling van de bevolking: vergrijzing en ontgroening, afname beroepsbevolking en de huishoudverdunding.

1.1 Aantal inwoners

In 1995 telde de gemeente Stein 26.776 inwoners. Het aantal van 26.776 inwoners is het hoogste aantal inwoners in de hele periode van 1995 tot en met 2024. In 2024 is het aantal gedaald tot 24.744 personen. Dit is een daling van 2.032 (-7,6%) ten opzichte van 1995, ten opzichte van het vorige jaar (2023) is het verschil -28 (-0,11%). Het aantal van 24.744 inwoners is het minimum in de hele periode waarover de inwonersdata beschikbaar zijn. De verwachting is dat het aantal inwoners in Stein de komende jaren nog verder afneemt en de krimp doorzet. Het CBS publiceerde in 2023 haar bevolkingsprognose en vermeldde Stein daarbij als een van de gemeenten waar de bevolking naar verwachting het sterkst zal dalen (Stein -9,5 procent) de komende jaren.

Prognose CBS²

² CBS (2023), regionale prognose bevolkingsdaling 2023-2050

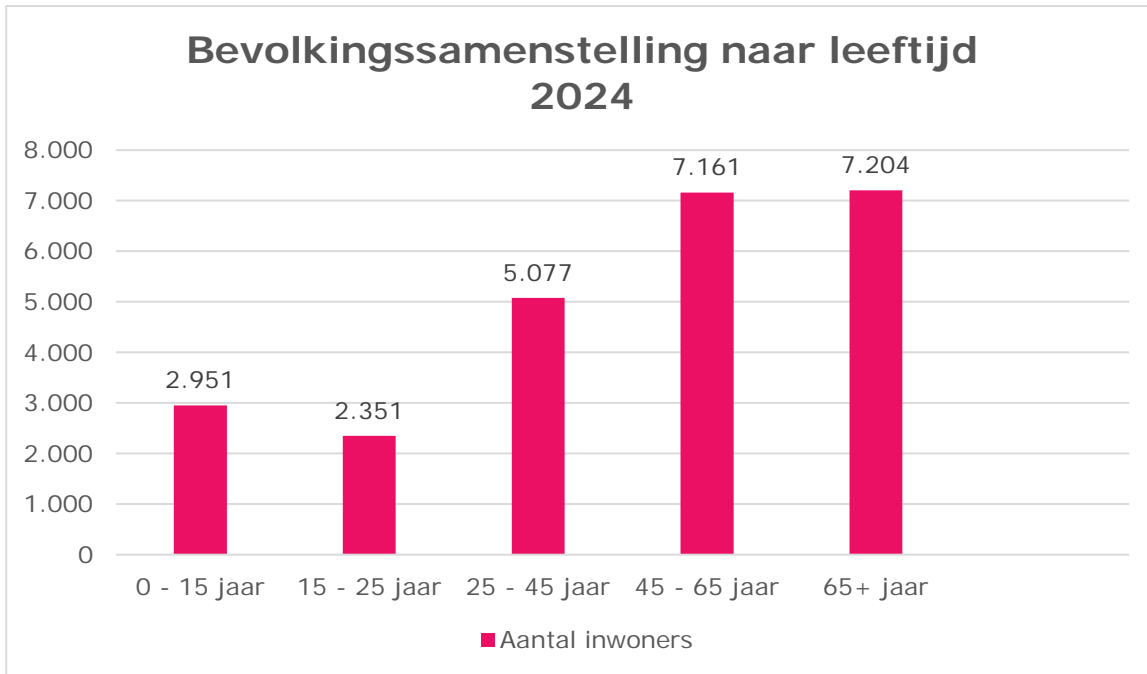
		2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Stein (L.)	Bevolking aan het begin van de periode	aantal	25 059	24 987	24 961	25 007	24 875	24 772
	Levend geboren kinderen	aantal	176	172	183	189	215	181
	Overledenen	aantal	288	275	243	307	343	286
	Vestiging in de gemeente							
	Totale vestiging	aantal	1 013	1 044	1 056	943	1 027	1 038
	Vestiging vanuit een andere gemeente	aantal	906	966	944	884	941	926
	Immigratie	aantal	107	78	112	59	86	112
	Vertrek uit de gemeente							
	Totaal vertrek (incl. adm. correcties)	aantal	973	967	949	958	971	1 001
	Vertrek naar andere gemeente	aantal	879	868	869	882	858	834
	Emigratie inclusief adm. correcties	aantal	94	99	80	76	113	98
	Overige correcties	aantal	0	0	-1	1	0	-3
	Bevolkingsgroei							
	Bevolkingsgroei	aantal	-72	-26	46	-132	-72	-31
	Bevolkingsgroei, relatief	%	-0,29	-0,10	0,18	-0,53	-0,29	-0,12
	Bevolkingsgroei sinds 1 januari	aantal	-72	-26	46	-132	-72	-31
	Bevolkingsgroei sinds 1 januari, rela...	%	-0,29	-0,10	0,18	-0,53	-0,29	-0,12
	Bevolking aan het einde van de periode	aantal	24 987	24 961	25 007	24 875	24 772	24 744

Bron: CBS

1.2 Vergrijzing

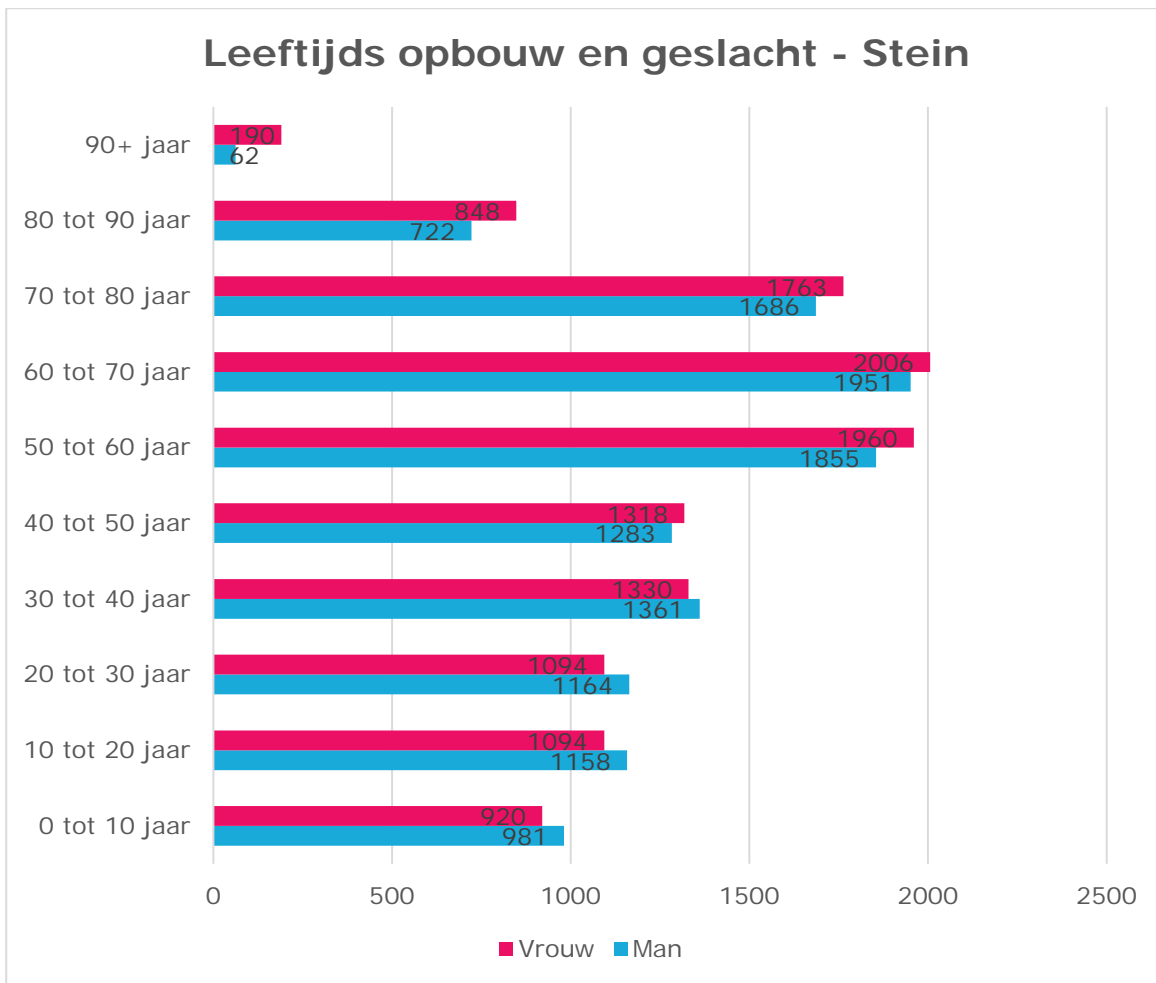
Vergrijzing wil zeggen dat de gemiddelde leeftijd van de bevolking stijgt en blijft stijgen. In 2016 lieten we onderstaand plaatje maken over de geprognoteerde opbouw van Stein naar leeftijd.

Op 1 januari 2024 is onze bevolkingssamenstelling naar leeftijd als volgt verdeeld:

Als we nog specifiek kijken naar de leeftijdsopbouw en de verhouding man/vrouw levert dit voor 2024 het volgende beeld op:

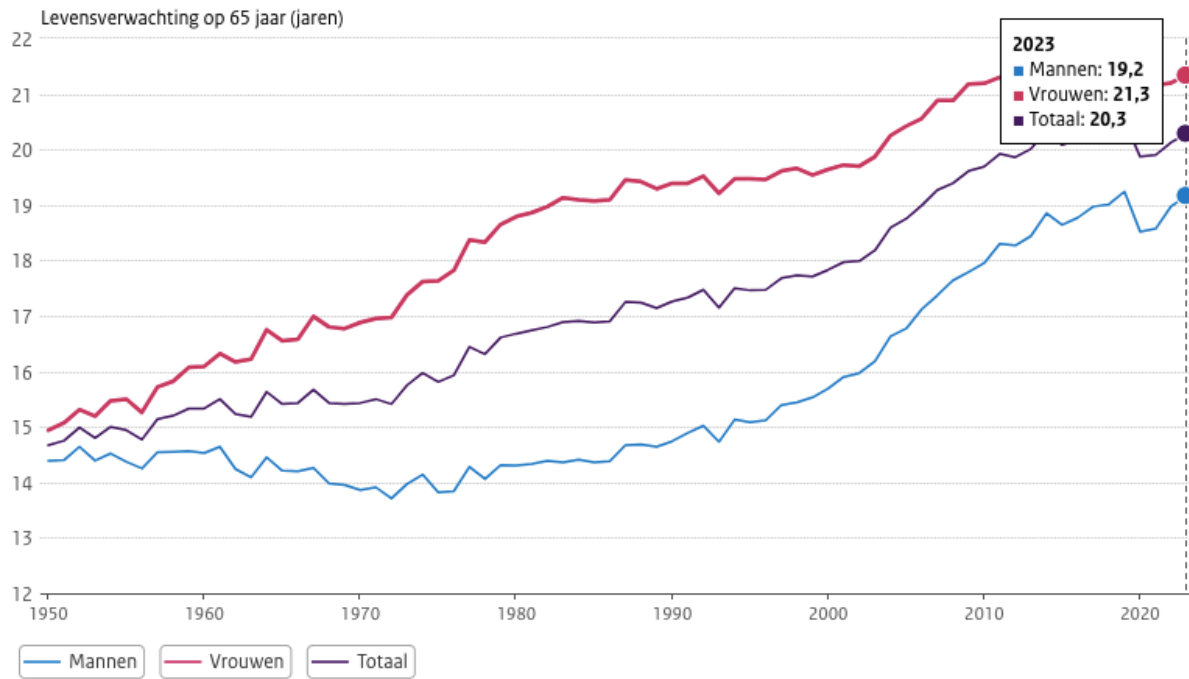
Leeftijds opbouw en geslacht - Stein

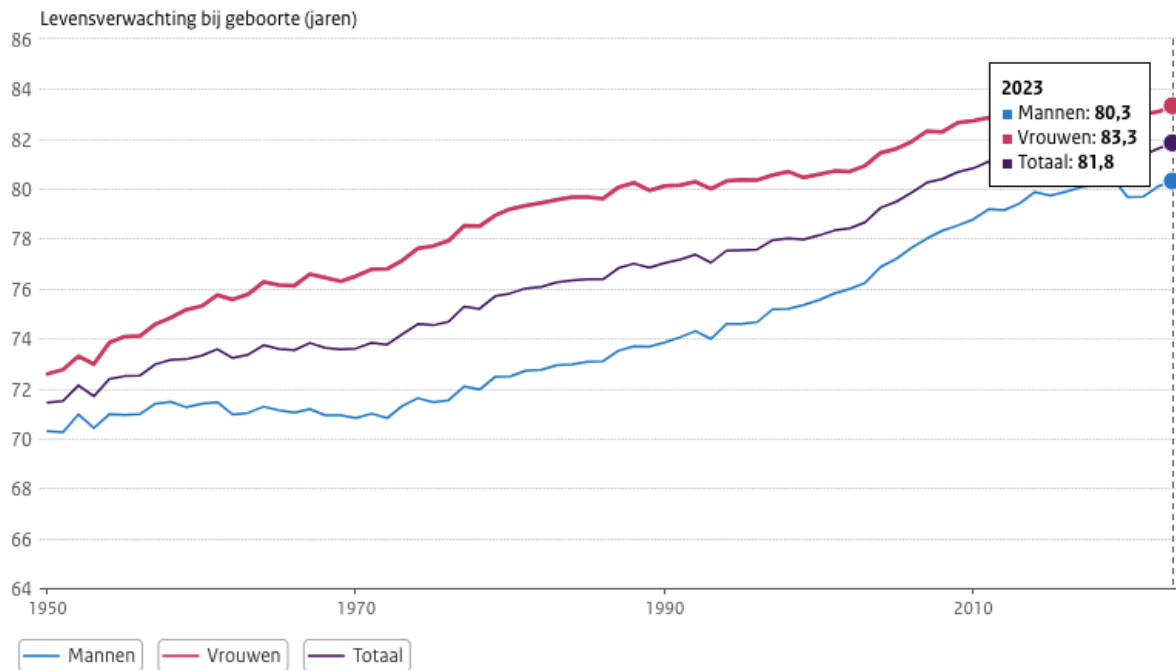
Levensverwachting inwoners

Uit gegevens van het CBS blijkt dat mannen en vrouwen steeds ouder. In 2023 was de levensverwachting (Het gemiddeld aantal nog te verwachten levensjaren op een bepaalde leeftijd.) bij geboorte 80,3 jaar voor mannen en 83,3 jaar voor vrouwen. De resterende levensverwachting op 65-jarige leeftijd was 19,2 jaar voor mannen en 21,3 voor vrouwen. Een 65-jarige man wordt naar verwachting dus 84,2 jaar en een 65-jarige vrouw 86,3 jaar. Het verschil tussen de levensverwachting van mannen en vrouwen is de afgelopen jaren afgenomen. Algemeen is de levensverwachting voor vrouwen hoger dan voor mannen, zowel bij geboorte als op 65-jarige leeftijd. Het verschil in levensverwachting bij geboorte tussen mannen en vrouwen is in de periode 1980-2023 met 3,7 jaar afgenomen: in 1980 leefden vrouwen nog 6,7 jaar langer dan mannen, in 2023 nog maar 3,0 jaar. De ouderen van vandaag de dag leven daarnaast gemiddeld in meer welvaart dan 10 jaar geleden. Ouderen leven in relatief langere gezondheid en ook thuis. Wat we zien is dat met name op hogere leeftijd de zorgvraag steeds complexer wordt.

Levensverwachting op 65 jaar 1950-2023

Trend in levensverwachting bij geboorte 1950-2023

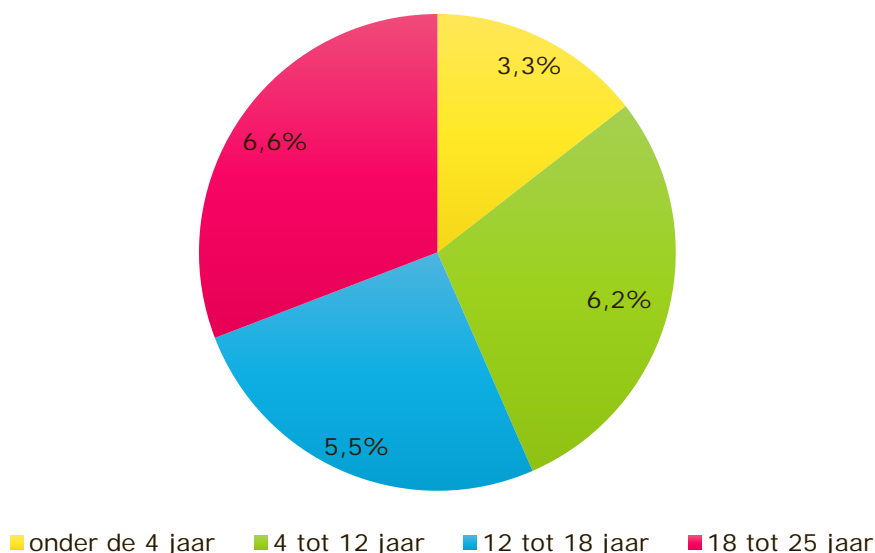

1.3 Ontgroening

Ontgroening is een afname van het aandeel jongeren in de bevolking. Redenen hiervoor zijn een afname van het geboortecijfer en het wegtrekken van jongeren uit een gebied.

De gemeente Stein heeft relatief weinig jongeren in haar gemeente wonen tussen 0-25 jaar. In totaal wonen in 2024 5.302 jongeren in de gemeente Stein in deze leeftijdscategorie.

Percentage jongeren 2024

Uit onderzoek van Companen (2017) blijkt dat ook in Stein jongeren tussen de 15-24 jaar structureel de gemeente verlaten. De voornaamste reden voor jongeren die de gemeente willen verlaten is het vinden van werk elders. Wat opvalt is dat mensen in de leeftijdscategorie 25-49 jaar zich per saldo in Stein vestigen. Dit is een indicatie dat Stein aantrekkelijk is voor gezinnen.

De redenen dat het aantal jongeren in de gemeente Stein afneemt heeft te maken met dalende geboortecijfers. Dit heeft ermee te maken dat steeds meer mensen kiezen om later of helemaal geen kinderen te krijgen. Ook neemt het vruchtbaarheidscijfer af. Wat effectief leidt tot minder geboortes en dus minder kinderen. Ook vertrekken jongeren uit Stein vaak naar grotere steden voor opleidingen, werk en leefstijl. Stein heeft geen hoger onderwijsinstellingen en minder werkgelegenheid in opkomende sectoren (techniek, creatieve industrie, IT). Wat jongeren dwingt om zich elders te vestigen. Ook vinden onze jongeren het aanbod aan uitgaansgelegenheden en culturele activiteiten onvoldoende op hun afgestemd. In samenwerking met onze jongeren lijkt hier ook geen gemakkelijke oplossing voor te bestaan. Aan de andere kant zien we ook dat het voor jongeren steeds ingewikkelder wordt om goedkope of passende huisvesting te vinden in steden waar ze ook studeren, waardoor ze vaker langer thuis blijven wonen. Jongeren in de leeftijdscategorie 18-25 jaar uit andere steden kiezen niet bewust om zich te vestigen in Stein.

We zien dus dat de gemeente Stein last heeft van vergrijzing én ontgroening.

		2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Stein (L.)	Bevolking aan het begin van de periode	aantal	25 059	24 987	24 961	25 007	24 875	24 772
	Levend geboren kinderen	aantal	176	172	183	189	215	181
	Overledenen	aantal	288	275	243	307	343	286
	Vestiging in de gemeente							
	Totale vestiging	aantal	1 013	1 044	1 056	943	1 027	1 038
	Vestiging vanuit een andere gemeente	aantal	906	966	944	884	941	926
	Immigratie	aantal	107	78	112	59	86	112
	Vertrek uit de gemeente							
	Totaal vertrek (incl. adm. correcties)	aantal	973	967	949	958	971	1 001
	Vertrek naar andere gemeente	aantal	879	868	869	882	858	834
	Emigratie inclusief adm. correcties	aantal	94	99	80	76	113	98
	Overige correcties	aantal	0	0	-1	1	0	-3
	Bevolkingsgroei							
	Bevolkingsgroei	aantal	-72	-26	46	-132	-72	-31
	Bevolkingsgroei, relatief	%	-0,29	-0,10	0,18	-0,53	-0,29	-0,12
	Bevolkingsgroei sinds 1 januari	aantal	-72	-26	46	-132	-72	-31
	Bevolkingsgroei sinds 1 januari, rela...	%	-0,29	-0,10	0,18	-0,53	-0,29	-0,12
	Bevolking aan het einde van de periode	aantal	24 987	24 961	25 007	24 875	24 772	24 744

Bron: CBS

1.4 Migratie: emigratie en immigratie

In 2023 zijn meer mensen in onze gemeente komen wonen dan vertrokken zijn. Wat opvalt is dat het aantal mensen dat vanuit een andere gemeenten in onze gemeente is komen wonen hoger is dan het vertrek van onze inwoners naar andere gemeenten (binnenlandse migratie). Het aantal immigranten die zich in Stein hebben gevestigd is in verhouding beperkt. Deze immigratie omvat zowel de westerse als niet-westerse migratie (met registratie of inschrijving in de gemeente). Doordat er minder kinderen worden geboren en meer inwoners overleden is door de komst van nieuwe inwoners ons inwonersaantal niet verhoogd.

1.5 Afname beroepsbevolking

Vergrijzing en ontgroening zorgen ook voor een afname van de potentiële beroepsbevolking. Voor de economische ontwikkeling van een regio kan dit negatieve gevolgen hebben. Er zijn onvoldoende mensen beschikbaar om arbeid te verrichten en het effect wordt versterkt als er sprake is van een mismatch tussen gevraagde en aanwezige kwalificaties. Het tekort is nu al zichtbaar in verschillende sectoren zoals o.a. de zorg, bouw en logistiek.

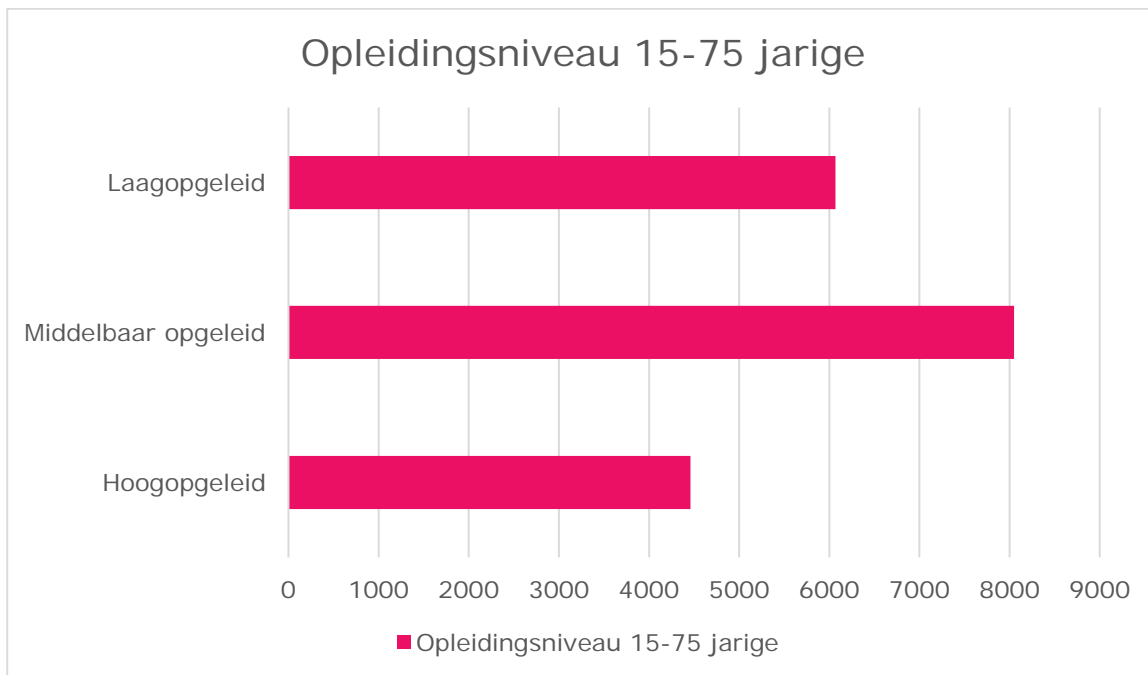
De werkzame beroepsbevolking van Stein is ongeveer de helft van onze inwoners in 2022: 12.340 mensen hadden een baan van de 18.620 mensen die tot de werkzame en niet werkzame beroepsbevolking worden gerekend. Van 2024 zijn de cijfers bekend hoe de samenstelling van de niet-werkzame beroepsbevolking uitzag (inwoners met een uitkering of AOW). Hier zijn de cijfers tot op wijkniveau te analyseren:

		Wijken en buurten																
Onderwerp		Wijk Stein (L)	Wijk 00 Stein	Oud-Stein	Kerensheide	Nieuwdorp	Kleine Meers en Veldschuur	Maasband	Centrum	Wijk 01 Elsloo	Elsloo	Meers	Catsop	Wijk 02 Urmond	Berg	Urmond ten westen van Julianakanaal	Urmond ten oosten van Julianakanaal	Nz
Personen per soort uitkering																		
Werkloosheidsuitkering	aantal	220	100	20	20	30	0	0	20	70	60	10	0	50	20	10	20	
Bijstandsuitkering	aantal	360	170	10	60	40	0	0	60	90	80	10	0	90	40	10	40	
Arbeidsongeschiktheidsuitkering	aantal	1470	650	140	170	170	20	10	140	450	390	50	20	360	150	60	150	
AOW-uitkering	aantal	6410	3010	980	670	570	40	20	730	2060	1690	200	170	1340	420	200	690	
Personen per soort uitkering, relatief Werkloosheidsuitkering	% van het aantal inwoners vanaf 15 jaar	1	1	1	1	1	0	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	
Bijstandsuitkering	% van het aantal inwoners vanaf 15 jaar	2	2	1	3	2	0	0	3	1	1	2	0	2	2	1	2	
Arbeidsongeschiktheidsuitkering	% van het aantal inwoners vanaf 15 jaar	7	7	5	8	8	8	10	7	6	6	6	4	7	9	7	7	
AOW-uitkering	% van het aantal inwoners vanaf 15 jaar	29	32	34	29	27	18	20	37	28	28	27	35	27	24	23	31	
Inwoners																		
Inwoners vanaf 15 jaar	aantal	21800	9520	2840	2290	2090	230	110	1960	7320	6080	760	480	4970	1710	850	2270	
Inwoners vanaf 15 jr tot AOW-leeftijd	aantal	15380	6500	1860	1620	1510	190	90	1230	5250	4380	560	320	3630	1290	650	1580	
Inwoners vanaf de AOW-leeftijd	aantal	6430	3020	980	670	580	40	20	730	2070	1700	210	170	1340	420	200	690	

Bron: CBS

Opleidingsniveau

In de gemeente Stein is het opleidingsniveau als volgt verdeeld:

CBS, 2022

In de uitgave Onbenut talent in Zuid-Limburg van het UWV (2023) wordt het onbenut potentieel voor de gemeente Stein geschat op ongeveer 1000 mensen. In het hoofdstuk over onze economie gaan we verder in op de verschillende soorten bedrijven in onze gemeente.

1.6 Huishoudverduunning

Er zijn 11.607 huishoudens in Stein. Gemiddeld bestaan de huishoudens uit 2,1 personen. Een aandeel van 32% van de huishoudens bestaat uit één persoon. In 31% van de huishoudens zijn kinderen aanwezig. De overige 37% van de huishoudens is meer persoons, maar heeft geen inwonende kinderen. Gezien de bevolkingsdichtheid van 1.184 mensen per vierkante kilometer is Stein relatief drukbevolkt. Huishoudverduunning wil zeggen dat de gemiddelde gezinsgrootte de komende jaren verder afneemt. Het aantal mensen dat (deels) alleen woont blijft zal toenemen. Dit is het gevolg van een toenemende individualisering en vergrijzing en het vertrek van jongeren in onze gemeente. Landelijk is de verwachting dat er vooral een toename in het aantal (vrouwelijke oudere) eenpersoonshuishoudens zal zijn. In eerste instantie is in gebieden waar de bevolking daalt waar te nemen dat weliswaar het aantal inwoners daalt, maar het aantal huishoudens nog toeneemt door verduunning.

1.7 Opgaven, kansen en oplossingsrichtingen

De gemeente Stein is in de prognoses een gemeente die steeds verder zal krimpen en vergrijzen, wat druk op onze voorzieningen zet zoals basisscholen en gemeenschapsvoorzieningen, maar ook zorgvoorzieningen in onze gemeente. In de vorige trendanalyse 2017 werd gesproken dat de bevolkingskrimp in de gemeente Stein niet wordt bestreden maar begeleid om mismatches te voorkomen. Voor de lange termijn is het niet raadzaam om alleen maar te investeren in de doelgroep ouderen omdat ons inwoners aantal de komende jaren naar verwachting snel naar beneden gaat.

Onze demografie biedt echter ook kansen. Onder andere om leeftijdsbestendige woonomgevingen te creëren en hier mee te experimenteren. Zoals hofjes wonen voor ouderen, erfdelen of wijkgerichte zorgconcepten. Daarnaast kunnen studenten en betaalbare jongerenwoningen in combinatie met opleiding- en baanmogelijkheden voor jongeren een interessante ontwikkeling zijn om de ontgroening te beperken en ons inwonersaantal op termijn minder hard te laten dalen. Ook site locaties van het onderwijs in relatie tot de Brightlands Chemelot Campus kunnen in potentie interessant zijn voor ons om naar te kijken.

Onze gemeente kan daarnaast ook profiteren van de overvolle stedelijke gebieden door zich te profileren op jongeren (na hun studie) en landelijker, betaalbaarder en ruimtelijker willen gaan wonen. Hiervoor is het echter wel cruciaal dat Limburg kiest voor economische industrieën die vooruitstrevend zijn. In potentie zou Chemelot (meest circulaire chemiesite van Europa) en de aangrenzende MKB daar een bijdrage aan kunnen leveren.

Geraadpleegde bronnen

CBS, Trends 2024 (<https://www.cbs.nl/nl-nl/reeksen/publicatie/statistische-trends>)

Centraal Planbureau en Planbureau voor de Leefomgeving. *Ruimtelijke Verkenning 2023*

Companen, *Verhuismotieven en woonwensen jongeren*. Gemeente Stein, maart 2017

Platform 31 *Trendstudie voor P10- en K80-gemeenten*, Den Haag, maart 2023

UWV, *Onbenut talent in Zuid-Limburg*, september 2023

2. Economie

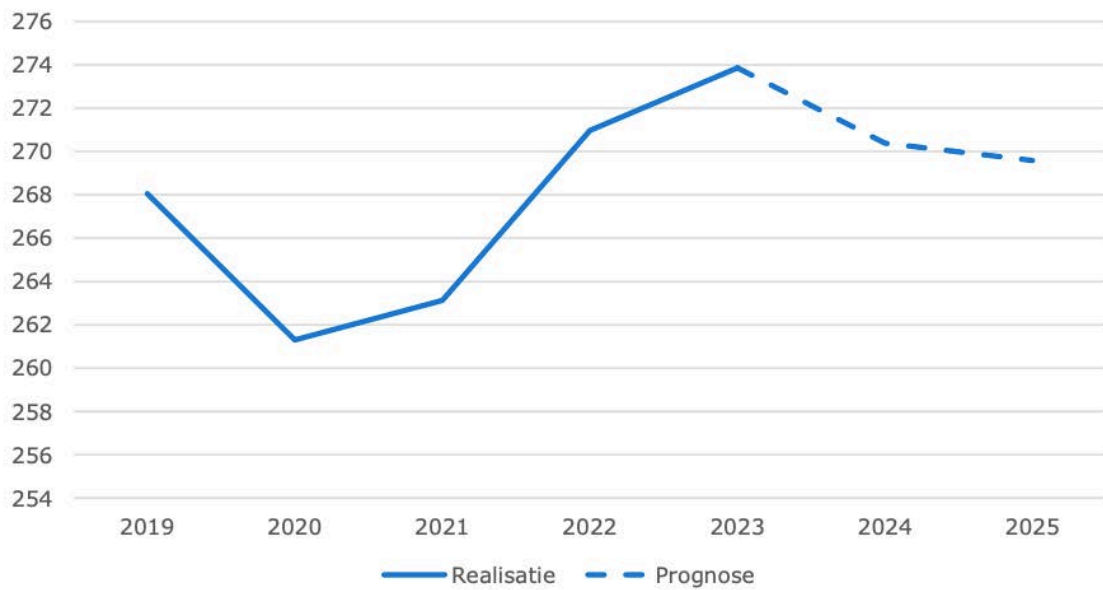
De Nederlandse economie krimpt weer langzaam. De Zuid-Limburgse economie is in 2023 en 2024 licht gegroeid 0- 0,6 % en is nog altijd een belangrijke economische hart voor heel Limburg. Landelijk stagneert de economische groei door een krimp in sectoren zoals: industrie, de bouw, de agrarische sector en de logistiek. De vergrijzende demografie, ontgroening (het wegtrekken van jongeren buiten de regio) en een mismatch op de arbeidsmarkt voor een flink tekort aan werknemers in diverse sectoren. Ook spelen geopolitieke ontwikkelingen zoals de oorlog in Oekraïne een belangrijke rol in de toekomst van de Limburgse en Steinse economie. Over het algemeen kan wel gezegd worden dat we niet conjunctuur gevoelig zijn. We hebben een brede spreiding aan het soort sectoren die binnen onze gemeente actief zijn.

2.1 Arbeidsmarkt

Halverwege 2022 piekte het aantal banen flink. Sindsdien daalt de banengroei echter weer. Tussen 2020 en 2022 groeide het aantal werknemersbanen in Zuid-Limburg met 10.200. Volgens UWV groeit het aantal zelfstandigen in 2024 in heel Nederland met 0,8%; iets sterker dan de banengroei van werknemers van 0,4%. In Zuid-Limburg neemt de werkgelegenheid in de jaren 2023 en 2024 met 0,3% toe oftewel met 800 banen. In 2023 groeit het aantal banen met 0,7% (2.000 banen) waarbij de sectoren onderwijs, horeca en overige (zakelijke) diensten relatief gezien de sterkste groei laten zien. In 2024 neemt het aantal banen met 0,4% af (-1.200 banen) waarbij de sterkste krimp optreedt in de industrie en financiële dienstverlening. In 2024 groeit het aantal banen alleen nog in de sectoren groothandel, ICT, overige zakelijke diensten en zorg & welzijn. Het Centraal Planbureau (CPB) verwacht een gematigde economische groei voor 2024 (+1,1%) en 2025 (+1,6%) voor Zuid-Limburg. Werkgevers vullen de groeiende productie slechts voor een deel in met een uitbreiding van werknemersbanen. Mede vanwege de krapte op de arbeidsmarkt zoeken bedrijven naar andere oplossingen om de productie te laten groeien. In de jaren 2024 en 2025 neemt het aantal banen van werknemers in regio Zuid-Limburg af met respectievelijk 3.500 (-1,3%) en 800 (-0,3%) en komt uit op 269.600.

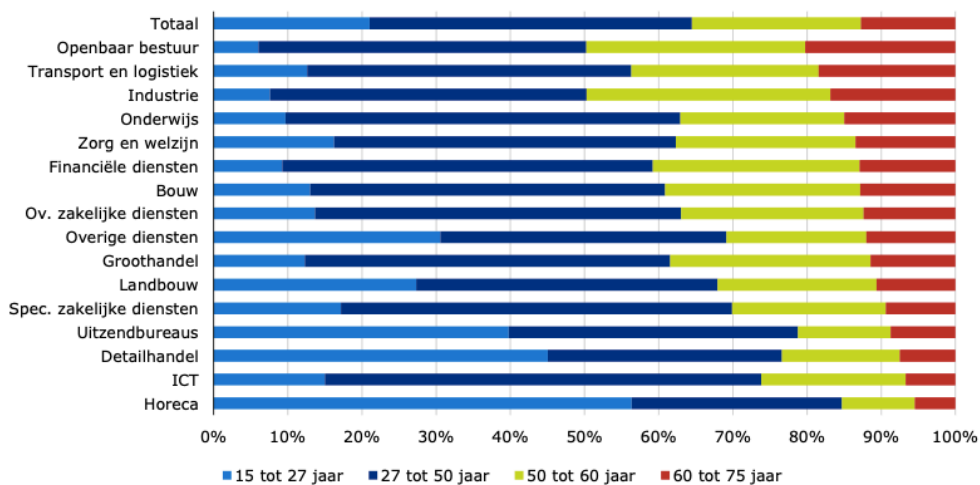
Ontwikkeling werknemersbanen

Zuid-Limburg, realisatie 2019 – 2023 en prognose 2024 – 2025 (absoluut, x 1.000)

Bron: realisatie CBS, prognose Bureau Louter in opdracht van UWV

Zuid-Limburg, december 2022

Bron: UWV

2.2 Soorten Bedrijven

Volgens de meest actuele gegevens zijn er in totaal 2500 bedrijfsvestigingen gelegen in Stein. De bedrijfsvestigingen in de sector cultuur, recreatie en overige diensten (450) zijn bovengemiddeld talrijk net zoals de zakelijke dienstverlening (630). Verder bedragen de aantallen bedrijfsvestigingen: de landbouw, bosbouw en visserij (30), de nijverheid en energie (255), de handel en horeca (430), de sector vervoer, informatie en communicatie (190), de sector financiële diensten en onroerend goed (100). Het aantal bedrijven blijft groeien in de gemeente Stein: Op 1 januari 2020 waren er in de gemeente Stein circa 2.030 bedrijven en instellingen gevestigd.

Perioden 2024* ▼

Onderwerp ▼

Regio's ▼

Vestigingen

Bedrijfstakken/branches (SBI 2008) ▼

Stein (L.)

aantal

A-U Alle economische activiteiten	2 500
A Landbouw, bosbouw en visserij	30
B Delfstoffenwinning	0
C Industrie	110
D Energievoorziening	15
E Waterbedrijven en afvalbeheer	5
F Bouwnijverheid	240
G Handel	345
H Vervoer en opslag	85
I Horeca	85
J Informatie en communicatie	105
K Financiële dienstverlening	70
L Verhuur en handel van onroerend goed	30
M Specialistische zakelijke diensten	415
N Verhuur en overige zakelijke diensten	145
O Openbaar bestuur en overheidsdiensten	5
P Onderwijs	125
Q Gezondheids- en welzijnzorg	345
R Cultuur, sport en recreatie	130
S Overige dienstverlening	220
T Huishoudens	0
U Extraterritoriale organisaties	0

Bron: CBS

2.3 Transitie naar een circulaire economie

In een circulaire economie staat het hergebruik van producten en grondstoffen centraal, waarbij het terugwinnen van waarde uit afvalstromen steeds belangrijker wordt. Onze huidige economie verloopt lineair. Dit wil zeggen dat deze is gebaseerd op het winnen van grondstoffen, het maken en vervolgens weggooien van producten. In een circulaire economie blijven de producten in een gesloten kringloop. In de biologische kringloop vloeien reststoffen na gebruik terug naar de natuur. In de technologische kringloop worden producten en onderdelen zo ontworpen dat ze opnieuw gebruikt kunnen worden.

In de economische kringloop gaan consumenten en bedrijven betalen voor gebruik in plaats van bezit van een product. Het rijk heeft een nationaal programma circulaire economie met een scope tot 2030.

2.4 Beleviseconomie en vrijetijdseconomie

Bij beleviseconomie staat niet het product of de dienst centraal, maar de daarmee door de consument geassocieerde beleving of ervaring. De beleviseconomie zet door, met een groeiende vraag naar unieke, authentieke ervaringen in plaats van materiële goederen. Dit geldt ook voor het toerisme, waarbij mensen steeds vaker op zoek zijn naar culturele en natuurrijke belevissen. De gemeente Stein heeft veel te bieden op het gebied van natuur en cultuur- en erfgoed, wat aantrekkelijk kan zijn voor zowel bewoners als toeristen. Momenteel wordt aan een dataportaal gewerkt voor de vrijetijdseconomie waarmee de omvang van de vrijetijdseconomie in Zuid-Limburg nadrukkelijker kan worden gemonitord, wat onze strategie kan verbeteren.

2.5 E-commerce en winkelleegstand

De belangrijkste markttrends hebben betrekking op het online winkelen en de vervlechting van de fysieke en digitale detailhandel. Daar kwam vanaf 2020 de COVID-pandemie nog overheen, die online winkelen een enorme boost gaf. De dynamiek in de omzet en aanbod tussen 2010 en 2020 laten grote verschillen zien per branche en per type winkelgebied. Ook de winkelleegstand steeg in 2022 en 2023.

Winkelleegstand Stein 2022

Totaal (%)	Woningen (%)	Winkels (%)	Kantoren (%)	Industrie (%)	Overig (%)
2 %	2 %	12 %	7 %	11 %	9 %

Bron: CBS

Samen met Sittard-Geleen en Beek hebben wij in 2023 [detailhandel beleid](#) opgesteld. Kenmerkend voor de Westelijke Mijnstreek is het fijnmazige winkellandschap, met veel winkelgebieden en verspreide bewinkeling. Het winkelaanbod in de Westelijke Mijnstreek heeft een totale omvang van ruim 238.300 m² winkelloppervlak (wvo), verdeeld over 748 winkels (Locatus, 2022). Daarvan is ruim 57.500 m² wvo dagelijks aanbod (213 winkels) en ruim 180.800 m² wvo niet-dagelijks aanbod (535 winkels). De

leegstand is omvangrijk in de Westelijke Mijnstreek met ruim 54.300 m² wvo verdeeld over 273 verkooppunten. Op basis van het aantal verkooppunten bedraagt de leegstand 15,0% en scoort daarmee boven het provinciale (12%) en ver boven het landelijke gemiddelde (6%). In vergelijking met 2009 is de leegstand (in verkooppunten) op regioniveau toegenomen met 34%. Op gemeenteniveau is de leegstand het hoogst in Sittard-Geleen (16,8% o.b.v. VKP). In Beek en Stein is de leegstand in 2023 respectievelijk 9,5% en 11,2%.

Op 1 januari 2024 telde Nederland ruim 83 duizend fysieke winkels. Dat zijn er 1,1 duizend meer dan vorig jaar. Hiermee wordt de dalende trend van het afgelopen decennium onderbroken. Het aantal doe-het-zelfwinkels steeg het meest, het aantal tuincentra, bloemen- en dierenwinkels daalde het sterkst.

2.6 Van maatschappelijk verantwoord ondernemen naar circulair ondernemerschap

Bedrijven over de hele wereld erkennen dat duurzaam en ethisch handelen niet alleen hun reputatie versterkt, maar ook bijdraagt aan langetermijnwinstgevendheid en veerkracht in het licht van mondiale uitdagingen zoals klimaatverandering en sociale ongelijkheid. Maatschappelijk verantwoord ondernemen in 2024 gaat over het vinden van een harmonieuze balans tussen bedrijfsdoelen en maatschappelijke verantwoordelijkheid. Het betekent dat bedrijven proactief strategieën ontwikkelen die verder gaan dan winstmaximalisatie, waarbij ze zich richten op het creëren van positieve impact voor zowel hun stakeholders als het milieu. Dit omvat het heroverwegen van productieprocessen, het herdefiniëren van consumentenrelaties en het aangaan van partnerships met maatschappelijke organisaties.

2.7 Opgaven, kansen en oplossingsrichtingen

Door onze sterk afnemende (beroeps)bevolking zal onze arbeidsmarkt en economie onder druk komen te staan. Het onbenut arbeidspotentieel van ruim 1000 medewerker in de gemeente Stein zou nog verder aangewend kunnen worden. Ook profiteren we nog te weinig van onze grensligging en grensarbeid (op onze detailhandel, kern Stein na). Waarbij we het gemakkelijker kunnen maken om van België over de grens te werken.

In de Agenda Zuid-Limburg hebben we een lange termijn perspectief opgeschreven met onze collega gemeenten in Zuid-Limburg. Daarin schrijven we dat de economische toekomst van Zuid-Limburg een brede basis kent in industrie, hoogwaardige maakindustrie en kenniseconomie. Daarnaast zijn de vrijetijdseconomie en de agrarische sector – mede met het oog op het landschap – belangrijke pijlers onder de BV Zuid-Limburg.

Voor de westelijke Mijnstreek is het kunnen profiteren van de transitie van de circulaire economie (grijze chemie naar groene chemie) een belangrijke kans om economische kansen te verzilveren, waarbij het zelf mogelijk kan zijn om te groeien (denk aan Brainport). Waarbij geïnvesteerd kan worden in sectoren

die bijdragen aan het maakindustrie die maatschappelijke opgaven ondersteunen zoals bijvoorbeeld de bouw, zorgtechniek, energietransitie in relatie het chemie cluster Chemelot. Ook de afhankelijk van bedrijven buiten de regio kan gemitigeerd worden door te investeren in het eigen MKB.

Voor de gemeente Stein zijn de ambities voor de komende jaren (2024-2027) vastgelegd in ons economisch beleidsplan waarbij we ons richten op:

1. Compacter maken van de centra met behoud van het voorzieningen niveau in de kernen;
2. Optimaliseren van de bedrijventerreinen door duurzaam ruimtegebruik, focus op het profiel, de transitie naar circulaire economie, verduurzaming en vergroening;
3. Stimuleren van een circulaire economie;
4. Aantrekken van talent en het verkleinen van de afstand tot de arbeidsmarkt;
5. Stimuleren van het ondernemersklimaat voor het MKB;
6. Verbeteren van de dienstverlening aan ondernemers door het creëren van een breder bereik;
7. Versterken van het lokale rivierenlandschap (hart van de Maasvallei) en de fiets- en wandelinfrastructuur.

Geraadpleegde bronnen:

Agenda Zuid Limburg (2024)

https://www.werk.nl/imagesdxa/zuid-limburg_regionale_arbeidsmarktprognose_2024_2025_tcm95-457939.pdf

<https://www.collegevanrijksadviseurs.nl/adviezen-publicaties/publicatie/2024/06/28/economie-van-de-toekomst>

https://dashboards.cbs.nl/v4/regionale_kengetallen/

<https://www.cbs.nl/nl-nl/nieuws/2022/50/minder-leegstaande-woningen-kantoren-en-winkels>

<https://www.cbs.nl/nl-nl/maatwerk/2024/18/voorlopige-leegstandcijfers-van-vastgoed-1-januari-2024>

Regio Zuid-Limburg. *Ontwerp Structuurvisie Ruimtelijke Economie Zuid-Limburg*, Heerlen, juli 2017

Economisch beleid gemeente Stein (2024-2027)

<https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/circulaire-economie>

3. Sociaal-maatschappelijke trends en ontwikkelingen

Er zijn een groot aantal sociaal- maatschappelijke trends en ontwikkelingen waar te nemen die elkaar in snel tempo opvolgen. De belangrijkste worden in dit hoofdstuk beschreven. Vanwege de overzichtelijkheid is dit hoofdstuk in tweeën gesplitst. Eerst worden algemene sociaal- maatschappelijke trends en ontwikkelingen beschreven. In een aparte paragraaf wordt vervolgens aandacht besteed aan trends en ontwikkelingen binnen het sociaal domein, een belangrijk beleidsveld van de gemeente.

3.1 Bestaanszekerheid en groeiende kansen ongelijkheid

Tijdens de tweede kamer verkiezingen van 2023 werd bestaanszekerheid opeens een belangrijk thema in de Nederlandse politiek. Bestaanszekerheid is daarmee een containerbegrip geworden, maar komt in de basis neer op zoals bedoeld in artikel 20 van de grondwet: Bestaanszekerheid; welvaart; sociale zekerheid. Bestaanszekerheid is de 'zekerheid dat je over de middelen kunt beschikken om in je levensonderhoud te kunnen voorzien', stelt het Nibud. Maar voor steeds meer mensen lijkt die bestaanszekerheid niet meer gegarandeerd te zijn door te lage lonen en te hoge zorgkosten, boodschappen en huurkosten.

Het CBS hanteert de lage-inkomensgrens als kritische drempel. Deze grens vertegenwoordigt door de tijd heen een vast koopkrachtniveau. Bij een inkomen onder de lage-inkomensgrens spreekt het CBS van kans op armoede of van een armoederisico (CBS, 2021). In Nederland heeft 6,8% in 2020 een laag inkomen. In gemeente Stein had 2,9% van de huishoudens een laag inkomen in 2020. Slechts in twee gemeenten in Nederland was dit percentage nog lager (CBS, 2021).

Groepen met een relatief hoog risico op armoede zijn eenoudergezinnen, alleenstaanden tot de AOW-leeftijd, huishoudens met een niet-westerse migratieachtergrond, bijstandsonvangers, jongvolwassenen en laagopgeleiden. Regelmatig is er sprake van gestapelde problematiek bij deze risicogroepen, zoals een combinatie van betalingsachterstanden en/of schulden met een slechtere gezondheid, sociale uitsluiting en minder goede toegang tot gezondheidszorg en passende huisvesting (CBS, 2021).

Inwoners met een inkomen onder de lage-inkomensgrens

In Stein had 4,3% van de huishoudens, dit betreft 900 personen, in 2018 een inkomen onder de lage-inkomensgrens. Dat is fors lager dan het landelijk gemiddelde van 7,9%. In Zuid-Limburg kenden alleen gemeente Voerendaal en Eijsden-Margraten een gelijk of lager percentage huishoudens met een inkomen onder de lage-inkomensgrens in 2018. De ontwikkeling van het aantal personen in huishoudens met een inkomen tot de lage-inkomensgrens in Stein is weergegeven in tabel 1 (2018, CBS). Armoede of een laag inkomen kan leiden tot kansenongelijkheid van kinderen tussen 0-18 jaar.

3.2 Sociale participatie en sociale samenhang

Bij sociale samenhang gaat het om de sociale, maatschappelijke en politieke participatie van de Nederlandse bevolking en om het vertrouwen in anderen en in instellingen. In

Sociale samenhang in de buurt

Voor veel mensen zijn de contacten die zij in de buurt hebben niet erg belangrijk. Slechts 37% heeft veel contact met andere buurtbewoners (Akkermans et al. 2024). Gemiddeld hechten mensen meer belang aan de mensen met wie zij werken of die zij ontmoeten bij een vrijetijdsbesteding (Vermeij en Vonk 2023). Met deze mensen ervaren zij ook meer gelijkens (Den Ridder et al. 2021). Toch is de ervaren sociale samenhang in de buurt wel belangrijk, onder andere omdat dit medebepalend is voor veel zaken die voor mensen wel van belang zijn, zoals veiligheid (Sampson et al. 1999).

Vrijwilligerswerk

In 2022 geeft 41% van de Nederlandse bevolking van 15 jaar of ouder aan in de afgelopen twaalf maanden zich ten minste één keer vrijwillig te hebben ingezet voor een organisatie of vereniging. Er is sterke variatie in de tijd die vrijwilligers wekelijks in hun vrijwilligerswerk steken. Gemiddeld besteden vrijwilligers in 2022 4,4 uur per week aan vrijwilligerswerk. De grootste groep vrijwilligers, 39%, geeft aan minder dan één uur per week vrijwilligerswerk te hebben gedaan. Er bestaan ook grote verschillen voor welke organisaties of verenigingen mensen vrijwilligerswerk doen; relatief veel gebeurt het voor sportverenigingen (13%), gevolgd door scholen, buurt, verzorging of gezondheidszorg, levensbeschouwelijke organisaties en hobbyverenigingen (6-7%) (CBS 2023d). Mensen met een HBO of WO opleiding doen vaker vrijwilligerswerk. Wel neemt het aantal vrijwilligersvacatures de afgelopen jaren toe, waardoor met name in bestuursfuncties taken niet meer kunnen worden uitgevoerd (NLvoorelkaar). Ook het aantal mensen dat langere termijn actief participeert binnen een vereniging neemt de laatste jaren af.

Mantelzorg

Mantelzorg is onbetaalde en vaak langdurige zorg voor zieke familieleden of vrienden. Dit kan verzorging zijn of hulp bij dagelijkse activiteiten. Steeds meer ouderen blijven zelfstandig thuiswonen, wat ook meer zorg aan huis oplevert. In veel gevallen wordt die zorg opgevangen door mantelzorgers. In de gemeente Stein geeft 16,2% van de volwassenen mantelzorg aan familie en of vrienden. De gemeente faciliteert mantelzorgers bij eventuele vervangende zorg als ze zelf niet voor hun zieke familie- of vriend kunnen zorgen (respijtorg).

3.3 Gezondheid en beweging

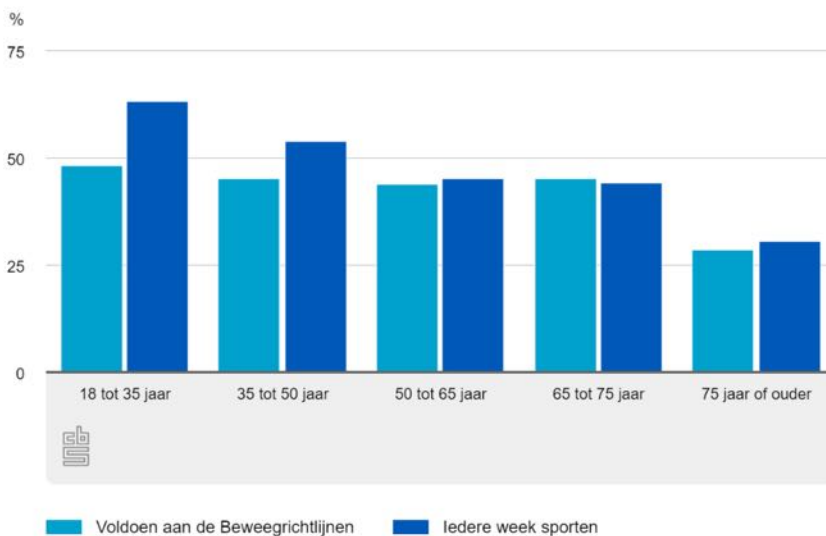
Er komt steeds meer aandacht voor gezondheid en ongezonde levensstijlen. In 2022 lijkt de ervaren gezondheid van volwassenen boven de 18 jaar gedaald ten opzichte van 2020. Er wordt verschil ervaren in gezondheid tussen groepen inwoners. In het algemeen gaat het minder goed met de gezondheid van inwoners die moeite hebben om rond te komen, die geen opleiding of als hoogste onderwijsniveau basisonderwijs, vmbo of mbo(middelbaar beroepsonderwijs)-1 hebben afgerond. Van de groep die moeite heeft met rondkomen, bestempelt slechts 5 op de 10 de eigen gezondheid als goed of zeer goed. Ook blijkt dat de ervaren gezondheid onder deze laatste groep sterker afnam ten opzichte van 2020. De ervaren gezondheid in Stein is 64,4%. In Stein (Nieuwdorp en Centrum) is de ervaren gezondheid van onze inwoners het slechts.

Ervaren gezondheid (goed/zeer goed)	Eén of meer langdurige aandoeningen	Onder- en overgewicht Mate van overgewicht Matig overgewicht	Ernstig overgewicht (obesitas)	Bewegen en sport Voldoet aan beweegrichtlijn	Rokers	Alcoholgebruik Voldoet aan richtlijn alcoholgebruik
64,4%	37,4%	39,7%	18,3%	40,7%	15,8	44,7%

Bron: CBS, RIVM 2022

Steeds minder mensen bewegen voldoende in Nederland. Mensen die bewegen zijn over het algemeen ook hoger opgeleid.

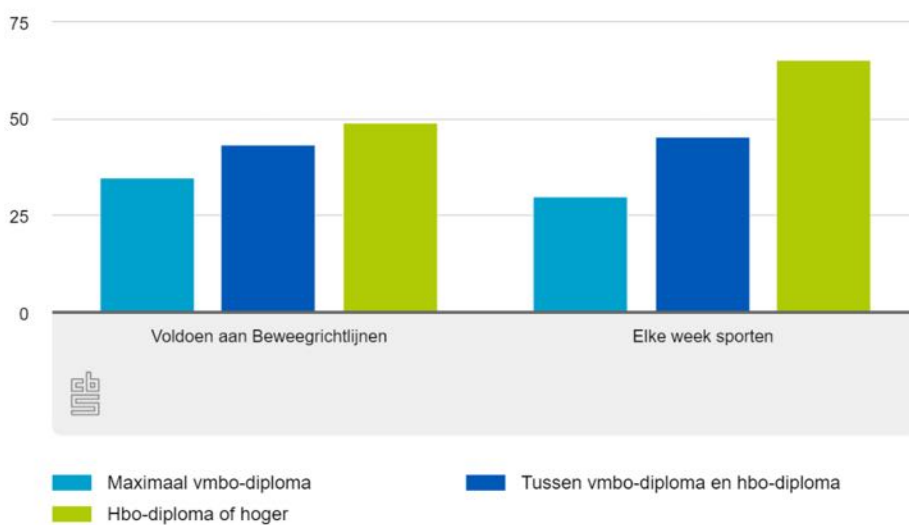
Voldoen aan Beweegrichtlijnen en sporten

Bron: CBS, RIVM

Voldoen aan Beweegrichtlijnen en sporten naar onderwijsniveau

% personen van 25 jaar of ouder

Bron: CBS, RIVM

In de gemeente Stein voldeed slechts 40,7% van het totaal aantal inwoners aan de beweegrichtlijnen.

In Zuid-Limburg ontvangen relatief veel jongeren jeugdzorg, Stein 15,4% (CBS,2022)

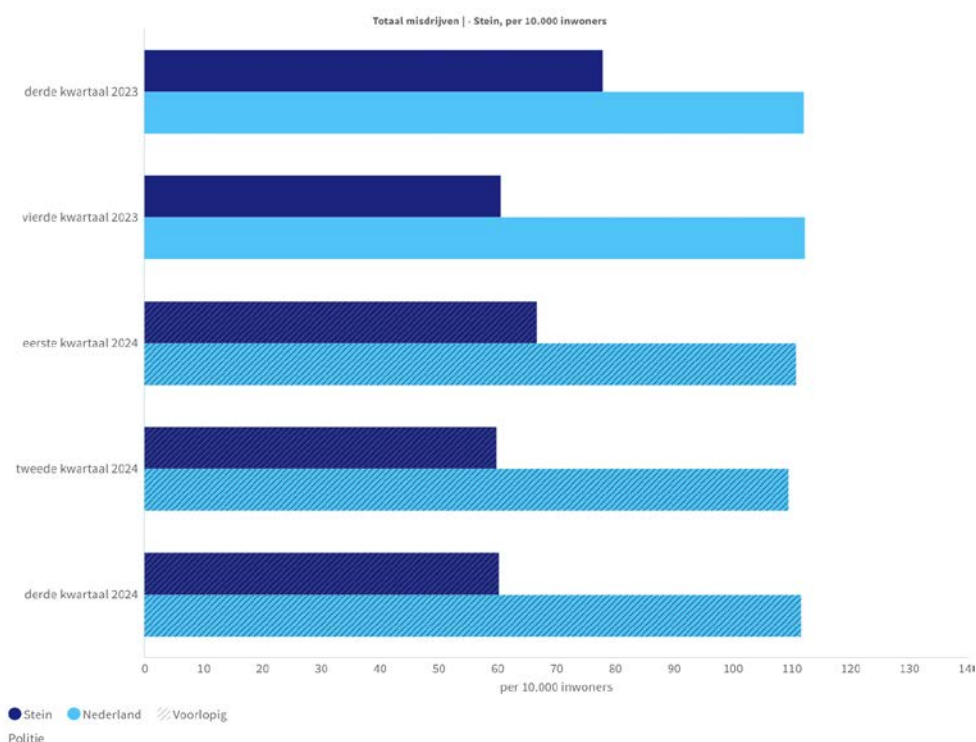
Ook ervaren jongeren steeds meer stress in hun leven en hebben zij zorgen over de toekomst.

Momenteel wordt gewerkt aan de hervormingsagenda jeugd.

	Totaal aantal jeugdzorgtrajecten(n)	Aandeel jeugdhulp bij 0 t/m 17 jarigen (%)	Totaal gerealiseerde kosten (x €1.000)	Totaal gerealiseerde kosten (€ per 1.000 inwoners)
Beek	360	15,7	4.042	254
Beekdaelen	870	15,3	10.460	290
Brunssum	835	17,8	9.191	332
Eijsden-Margraten	580	13,0	6.277	242
Heerlen	3.815	17,3	41.276	474
Kerkrade	1.335	17,3		
Landgraaf	1.255	14,9	14.711	394
Maastricht	2.935	17,6	35.270	293
Meerssen	430	15,0	5.317	284
Simpelveld	230	13,3	4.761	454
Sittard-Geleen	2.680	17,8	34.507	376
Stein	545	15,4	7.195	289
Vaals	280	12,8	1.616	160
Valkenburg a/d Geul	345	16,0	4.535	277
Voerendaal	290	8,1		
Gulpen-Wittem	200	11,8	2.231	157

3.4 Veiligheid en criminaliteit

Iedereen wil zich veilig voelen in de eigen leefomgeving. Kleine irritaties, zoals foutparkeren en zwerfvuil, maar ook grotere vraagstukken, zoals overlast van verwarde personen, criminaliteit en illegale wietplantages, geven een onveilig gevoel. Veiligheid is dus een belangrijke indicator voor wat mensen vinden van hun leefomgeving en hoe zij zich daarover voelen. De gemeente Stein streeft ernaar dat mensen veilig zijn en dat criminaliteit zo veel mogelijk wordt beperkt. Dat doen we niet alleen, maar samen met de veiligheidsdiensten. De afgelopen jaren zagen we een terugname in het aantal politieagenten op straat, waardoor (kleine)criminaliteit zoals een gestolen fiets minder snel kan worden opgepakt. In 2024 heeft de gemeente een veiligheidsanalyse gemaakt en onderzoek gedaan naar de ervaren veiligheid in de diverse wijken. Deze worden vertaald naar buurtveiligheidsplannen.

3.5 Eenzaamheid en psychische klachten

Wat betreft eenzaamheid en mentale gezondheid is er in Nederland sprake van een negatieve trend: het percentage mensen dat eenzaam is neemt toe, evenals het percentage mensen met psychische klachten. Hierbij vormen zowel jongeren als ouderen een kwetsbare groep. De toename van psychische klachten en eenzaamheid is met name zichtbaar bij jongeren en jongvolwassenen. Bij hen is ook sprake van een daling van de ervaren gezondheid en de tevredenheid met het leven. Tijdens de coronaperiode(2021) voelden jongeren in de regio zich minder gelukkig dan in 2019. In 2023 voelen ze zich ongeveer even gelukkig als in 2021. In 2024 voert de GGD haar vierjaarlijkse gezondheidsmonitor uit.

3.6 Zorgkosten en zorgtransitie

De zorgkosten zijn in Zuid-Limburg in verhouding veel hoger dan elders in het land. Dat heeft te maken met inwoners die in slechte gezondheid leven. In de gemeente Stein wonen relatief veel ouderen die voor zwaardere specialistische zorg in aanmerking komen. De komende jaren werken zorgverzekeraars, zorginstellingen en gemeenten samen met de overheid aan het terugdringen van de zorgkosten en het verbeteren van de toegankelijkheid in de zorg. Daarvoor moet het Integraal Zorgakkoord (IZA) dienen. Het IZA heeft als doel de zorg voor de toekomst goed, toegankelijk en betaalbaar te houden. Om dit te bereiken zijn afspraken gemaakt tussen het ministerie van VWS en een groot aantal partijen in de zorg. Ondertekenaars van het IZA zijn onder meer overkoepelende organisaties van ziekenhuizen, de geestelijke gezondheidszorg en de ouderenzorg. Gemeenten vrezen echter dat er door bezuinigingen steeds meer druk op hun lokale voorzieningen komt te liggen, bijvoorbeeld in de WMO en de jeugdzorg waar de rijksoverheid de afgelopen jaren gemeenten ook al flink gekort heeft.

1 GROTER WORDENDE KLOOF TUSSEN ZORGVRAAG EN ZORGAANBOD

In Zuid-Limburg is sprake van een zorgkloof; de zorgvraag staat niet in verhouding tot het beschikbare zorgaanbod. Ondanks de bevolkingskrimp in de regio zal de vraag naar zorg en ondersteuning toenemen en complexer worden, waardoor het probleem rondom de zorgkloof naar verwachting zal toenemen. Vanwege de toenemende krapte op de arbeidsmarkt van de formele zorg, komt de informele zorg en mantelzorg verder onder druk te staan. [Onderbouwning en verdieping hier.](#)

2 FLINKE GEZONDHEIDSACHTERSTANDEN T.O.V. NEDERLAND

Zuid-Limburg kampt met flinke gezondheidsachterstanden; zowel qua fysieke gezondheid (veel inwoners hebben chronische aandoeningen en de inwoners hebben een minder gezonde leefstijl) als qua mentale gezondheid (relatief veel inwoners ervaren stress, hebben risico op een angststoornis of depressie, hebben weinig regie over het eigen leven, zijn vaker eenzaam, hebben minder veerkracht, zijn beperkt zelfredzaam en beschikken over relatief lage gezondheidsvaardigheden). Dit geldt voor volwassenen, maar deels ook voor de jeugd. [Onderbouwning en verdieping hier.](#)

3 DOOR LAAG OPLEIDINGSNIVEAU, ARMOEDE, EENZAAMHEID, EN VERMINDERDE ZELFREGLIE GROTE VERSCHILLEN TUSSEN WIJKEN, GEMEENTEN

Er bestaan grote verschillen in fysieke en mentale gezondheid tussen subregio's, gemeenten en wijken binnen gemeenten. Deze verschillen hangen - behalve met demografische kenmerken, zoals leeftijd - ook samen met sociaaleconomische kenmerken (zoals opleidingsniveau en moeite met rondkomen) en sociale determinanten (zoals eenzaamheid en regie over het eigen leven). [Onderbouwning en verdieping hier.](#)

4 HOOG ZORGGEbruIK IN VERGELIJKING MET NEDERLAND

Zowel in het zorgdomein als in het sociale domein (WMO en Jeugdwet) is er in Zuid-Limburg in vergelijking met de rest van Nederland sprake van een hoog zorggebruik en (zeer) hoge zorgkosten. De grootste afwijking doet zich voor in de leeftijd tot 65 jaar. Net als in de rest van Nederland zien we dat een relatief klein deel van de populatie een groot deel van de zorgkosten maakt. Het hogere zorggebruik in de regio valt te verklaren door de (zelf-ervaren) gezondheidstatus, sociaaleconomische situatie, leefstijl en de mate van eenzaamheid en zelfregie. Leefstijlgewoonten, eenzaamheid en zelfregie ontstaan in de brede context van de leefomgeving. Het is daarom van belang om naar de brede determinanten van gezondheid te kijken. Hiervoor is een verbreding nodig naar andere domeinen dan alleen de gezondheidszorg. [Onderbouwning en verdieping hier.](#)

5 EEN (REGIONALE) INTEGRALE DOMEIN OVERSTIJGENDE AANPAK IS NOODZAAK

Er wordt veel samengewerkt in Zuid-Limburg. Samenwerkingen zijn vaak thema of (zorg)domein verbonden, of op lokaal, subregionaal niveau georganiseerd. Een (regionale) integrale domeinoverstijgende aanpak kan verder worden versterkt. Het aanbod van zorg en ondersteuning wordt als onvoldoende samenhangend ervaren en de samenwerking is niet voldoende afgestemd op de eigen kracht van inwoners en op de mogelijkheden van de gemeenschap. De huidige complexe vraagstukken noodzakelijk tot optimaal effectieve samenwerking. [Onderbouwning en verdieping hier.](#)

3.7 Opgaven, kansen en oplossingsrichtingen

De ontwikkelingen binnen het zorgdomein zullen de komende jaren transformeren. Er is een fundamenteel ander zorgsysteem nodig om de groeiende zorgkloof (zorgvraag en aanbod) te dichten. Ook zien we dat de kosten de komende jaren flink oplopen op ieder zorgdomein. Voor de gemeente Stein zullen deze kosten voornamelijk in de WMO voorzieningen zitten omdat wij relatief meer ouderen in onze gemeente hebben dan jongeren. Ook zullen voorliggend veldvoorzieningen toenemen om specialistische zorg die niet meer geleverd kan worden door een tekort aan zorgpersoneel, te compenseren. We zien juist dat deze preventieve voorzieningen door het kabinet minder middelen ontvangen. Hierdoor zal extra druk ontstaan op de eerstelijns zorg zoals de huisarts, die nu al in toenemende mate het steeds complexer wordende werk niet aankan.

Sociaalmaatschappelijke visie 2040

Op het gebied van de leefomgeving heeft de gemeente Stein haar strategische toekomstdoelen 2040 verder uitgewerkt in de omgevingsvisie. Maar op sociaal-maatschappelijke gebied heeft de gemeente tal van beleidsplannen waarbij een bovenliggende lange termijn perspectief ontbreekt. Daarom is het wenselijk om ook voor dit domein een visie te ontwikkelen waarin we een lange termijn perspectief schetsen voor onze inwoners. Het helpt als we daarbij op basis van data tot conclusies komen.

Kleinschalige zorgvoorzieningen dichtbij huis

In onze woonzorgvisie hebben we de behoefte van onze inwoners weergegeven ten aanzien van wonen in relatie met de zorg. Inwoners willen zo lang mogelijk thuis blijven wonen, dichtbij voorzieningen. Daarom is experimenteren met kleinschalige zorgvoorzieningen in onze gemeente interessant.

Ruimte geven aan bewegen in de openbare ruimte

Sinds 2022 experimenteert de gemeente Stein als met bewegen in de openbare ruimte zoals de sportcontainer. Steeds meer zullen inwoners gebruik gaan maken van beweegfaciliteiten in de openbare ruimte of onze natuur. Ook mensen die nu nog niet bewegen moeten door ons worden uitgedaagd om meer te gaan bewegen en te werken aan een gezondere leefstijl. Dat kan ook door zelf het goede voorbeeld te geven.

Vrijwilligersorganisaties helpen met transformeren

Ergens bij horen is een belangrijke indicator van of we ons goed voelen. Ons rijke verenigingsleven staat echter onder druk omdat steeds minder vrijwilligers zich aanmelden onderdeel te zijn van een bestuur. Omdat wij als gemeente vrijwilligers en organisaties met een vrijwilliger karakter een belangrijk middel

vinden voor onze sociale samenhang is het belangrijk organisaties op weg te helpen en te transformeren naar meer toekomstgerichte organisaties en activiteiten.

Geraadpleegde bronnen:

<https://www.cbs.nl/nl-nl/nieuws/2024/42/nieuwe-armoedemeting-540-duizend-mensen-arm-in-2023>

<https://nationaalverenigingsonderzoek.nl/resultaten-2024/>

<https://www.movisie.nl/publicatie/dossier-bestaanszekerheid-meer-dan-geld>

Gemeente Stein, Beleidsplan Schuldhulpverlening & Budgetbeheer 2023-2026

Gemeente Stein, Onderzoek veiligheidsplan (2024)

Gemeente Stein, Dashboard sociaal domein (2024)

4. Technologische ontwikkelingen

Technologie is niet meer weg te denken uit ons dagelijks leven en dat zal in de toekomst alleen maar meer worden. In ons dagelijks leven zijn we voor een groot deel afhankelijk geworden van onze Smartphone en internetverbindingen. Steeds meer zullen we te maken krijgen met kunstmatige intelligentie, robotisering, biotechnologie en nanotechnologie. Deze tijd gaat niet over dingen beter doen, maar anders. Technologie biedt kansen om de dienstverlening aan onze inwoners te verbeteren, maar ook risico's ten aanzien van data veiligheid.

4.1 Focus op Informatiebeveiliging en Privacy

Phishing, identiteitsfraude, online oplichting, hacking... miljoenen Nederlanders krijgen er jaarlijks mee te maken. Ook gemeenten worden niet ontzien. Daarom adviseert de Agenda Digitale Veiligheid van de VNG bestuurders, (beleids)medewerkers van gemeenten en raadsleden. Met elkaar zorgen we voor meer (bestuurlijke) bewustwording, betrokkenheid en kennisdeling. Met als doel gemeenten te helpen bij het voorkomen, bestrijden en oplossen van cybercriminaliteit en -incidenten.

De focus op informatiebeveiliging en privacy wordt steeds groter. We zien het vaker mis gaan. Denk aan gebackte overheden en semioverheden zoals gemeente Hof van Twente, Universiteit Maastricht en gemeente Lochem. Binnen de gemeente Stein werken we hard aan het op orde krijgen van onze informatiebeveiliging en het beschermen van onze (persoons)data.

4.2 Kunstmatige intelligentie

Kunstmatige intelligentie (AI) Biedt grote kansen voor vrijwel de gehele publieke sector. Denk aan veiligheid en justitie, openbare ruimte en het sociaal domein. AI-toepassingen kunnen bijdragen aan betere oplossingen voor maatschappelijke opgaven en verbetering van werkprocessen in overheidsorganisaties. Omdat er steeds meer kwalitatief goede data beschikbaar komt, hebben overheden steeds meer mogelijkheden om AI in te zetten. Een voorbeeld van een open AI platform dat nog vaak betreden wordt door overheden is het inmiddels breed bekende CHATgpt waarbij op basis van open data het systeem wordt getraind om sneller informatie voor ons te verbinden. Voor overheden is sinds 2024 de AI act van kracht, een Europese wet die helpt bij het bevorderen van de ontwikkeling en invoering van veilige en betrouwbare AI-systemen op de interne markt van de Europese Unie (EU). Door zowel private als publieke partijen. Daarnaast is het doel de grondrechten van EU-burgers te beschermen en innovatie op het gebied van AI in Europa te stimuleren. Het stelt verplichtingen voor aanbieders en gebruikers van AI-toepassingen, dus ook voor gemeenten die hier gebruik van maken en stelt hoge boetes in voor overtreders. Gemeente Stein gaat als onderdeel van privacy en informatiebeveiligingsbeleid aanvullende beleid opstellen met betrekking tot de omgang met algoritmen en het voldoen aan de eisen in de AI act.

4.3 SMART cities

Een slimme stad (smart city) is een stad waarbij informatietechnologie en het internet der dingen gebruikt worden om een stad te beheren en te besturen. Slimme lantaarnpalen in onze openbare ruimte, ondergrondse afvalcontainers die aangeven of de geledigd moeten worden, veel van hele gewone dingen gaan nu al volledig automatisch waardoor er minder mensen aan te pas komen.

4.4 Datagedreven werken

Datagedreven werken is werken op basis van feiten uit de samenleving, die verzameld worden in de vorm van data, geanalyseerd worden naar informatie en samen met domeinkennis op de juiste manier geïnterpreteerd worden naar bruikbare inzichten. Om op basis van deze inzichten een zo geïnformeerd mogelijk besluit te nemen, met een hogere waarde voor de samenleving. Er komt steeds meer data beschikbaar die als basis kan dienen voor het bepalen van onze koers, maar ook voor het bijstellen en monitoren ervan. Binnen de gemeente Stein verzamelen werken we beleidsmatig op basis van data, maar nog niet gestructureerd over de hele gemeente. In 2025 gaan we hiermee starten met de monitor brede welvaart. Data gedreven werken kan ook zorgen voor zichtbaar meer transparantie van ons bestuur naar onze inwoners.

4.5 Robotisering

Bij robotisering worden taken overgenomen die nu (deels) door mensen worden gedaan. Kunstmatige intelligentie en robotisering zijn nu al aanwezig in ons dagelijks leven. Het gaat onder meer om toepassingen bij het analyseren van complexe gegevens of bijvoorbeeld het gebruik van robots in de industrie en bij medische ingrepen. Ook worden social robots ingezet om bijvoorbeeld eenzaamheid onder ouderen te bestrijden. 3-D printen wordt nu al op tal van gebieden toegepast: printen van (technische) onderdelen, weefsels in de medische sector en woningen. Maar ook in de privésfeer zijn robots gemeengoed geworden: robotstofzuigers- en grasmaaiers zijn al in huishoudens aanwezig.

De angst bestaat dat de verdere ontwikkeling van robotisering ten koste gaat van de werkgelegenheid, met name bij repeterende taken binnen de industrie en persoonlijke dienstverlening. Maar met het licht op de toenemende vergrijzing en krapte op de arbeidsmarkt lijkt robotisering een uitkomst te bieden voor de tekorten in veel sectoren zoals de zorg, bouw en duurzaamheidstransitie.

4.6 Autonoom transport

Autonoom transport is een ontwikkeling die zeer waarschijnlijk verder zal doorzetten. Er zijn nu al tal van experimenten met zelfrijdende auto's, bussen en vrachtauto's. Het autonome transport vindt nu nog plaats in relatief eenvoudige en rustige omgevingen. De gemeentelijke wegen zijn nog niet of nauwelijks toegerust voor autonoom transport in verband met de aanwezigheid van verschillende soorten verkeer. Het is nog onzeker welke eisen aan de infrastructuur worden gesteld, de verkeersveiligheid en benodigde parkeerruimte. Ook is de verwachting dat grote schepen in de toekomst zelf varende worden. Denk bij autonoom transport ook aan brede toepassingen van drones. Ook dit kan gevolgen hebben voor het aantal menselijke chauffeurs op de weg.

4.7 Opgaven, kansen en oplossingsrichtingen

Niet alleen de ontwikkeling van de technologieën, maar ook wetgeving rondom die technologieën worden voor overheden steeds ingewikkelder. Voor gemeenten is het erg belangrijk dat aan alle eisen van informatiebeveiliging en privacy wordt voldaan en dat potentiële risico's rondom cybercriminaliteit te voorkomen. Ook moeten we zorgen dat de mogelijke gevolgen of maatregelen goed in kaart zijn. Het is daarom geen luxe om te investeren in het beter inrichten van ons informatie en privacy beleid.

Ten aanzien van transparantie naar inwoners is het van belang dat wat we doen goed herleidbaar is. Dat kan door te zorgen voor een goed archivering en data huishouding. Iedere dienst die de gemeente levert is verbonden aan technologische systemen. Denk daarbij aan onze financiële administratie of het melden van klachten in onze openbare ruimte.

Datagedreven werken is nog niet ingevoerd in de gemeente Stein, maar vanaf 2025 zullen we wel op basis van data (brede welvaart) in kaart gaan brengen hoe het er met onze gemeente voor staat. Ook zal daarbij in kaart worden gebracht waar we al aan allemaal data (kwantitatief en kwalitatief) verzamelen. Dit zal de basis vormen voor meer datagedreven werken waar we de komende jaren mee aan de slag moeten gaan.

Ook bieden experimenten op het gebied van smart cities en AI interessante mogelijkheden voor het aantrekken van extra financiering en het beter en slimmer inzetten van onze personele capaciteit.

Geraadpleegde bronnen:

<https://www.digitaleoverheid.nl/overzicht-van-alle-onderwerpen/nieuwe-technologieen-data-en-ethiek/artificiele-intelligentie-ai/innovatie-met-ai>

<https://www.digitaleoverheid.nl/overzicht-van-alle-onderwerpen/stelsel-van-basisregistraties/informatiebeveiliging-en-privacy/>

<https://www.breinstein.nl/blogs/smart-cities-wat-zijn-het-en-hoe-zijn-ze-ontstaan/>

Strategisch privacy en informatiebeveiligingsbeleid 2024-2026, gemeente Stein

<https://www.zeeland-connect.nl/innovatielijnen/autonoom-transport/>

<https://vng.nl/sites/default/files/2023-06/vng-datastrategie.pdf>

5. Wonen en ruimte

De ruimte in Nederland wordt steeds schaarser, zo ook in de gemeente Stein. We hebben ruimte nodig voor onze natuur, water, mobiliteit, woningen, duurzaamheidstransitie en onze economie. Die ruimte kan maar een keer worden ingezet. In 2022 hebben wij een omgevingsvisie opgesteld waarin we nadrukkelijke keuzes hebben gemaakt ten aanzien van onze ruimte richting 2040. Ook hebben we prioriteiten vastgelegd ten aanzien van onze woningbouw in onze woon-zorgvisie. Limburg kent ten opzichte van de Randstad relatief lagere woningprijzen. Dit is niet perse een voordeel, we zien namelijk dat sociale migratie uit de Randstad in toenemende mate aan de orde is omdat mensen met een laag inkomen geen woning kunnen vinden in hun eigen gemeente of provincie.

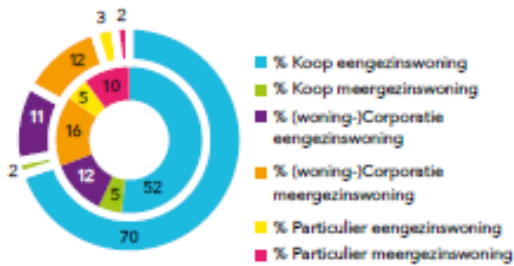
5.1 Soort woningen en woonbehoefte

De woningvoorraad van Stein bestaat in totaal uit circa 11.853 woningen (2024,BAG/ABF). Er komen de afgelopen jaren meer woningen bij. 82,1% van de woningen in onze gemeente is een eengezinswoning. Tegenover slechts 17.9% meergezinswoningen (appartementen). Ook het aandeel huurwoningen is relatief laag, zowel in corporatiebezit (21,8%) als particulier bezit (6,2%). Binnen de gemeente is er een groot aantal rolstoel- cq verpleegzorggeschikte woningen (BAT3+4). De verwachting is dat dit ook nog stijgt in de komende jaren wat de druk op onze WMO verhoogd.

Woningvoorraad, prijsklassen en zorggeschiktheid

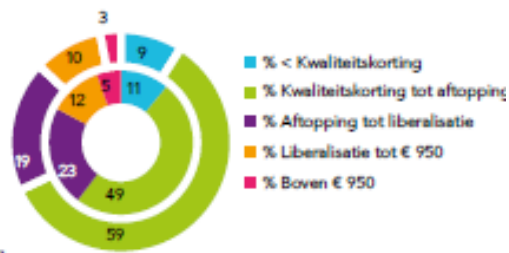
Woningvoorraad

Stein (cirkel buiten) vs. Zuid-Limburg (cirkel binnen)

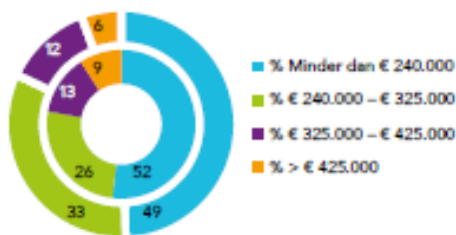
Prijsklasse huurwoningen

Stein (cirkel buiten) vs. Zuid-Limburg (cirkel binnen)

Prijsklasse koopwoningen

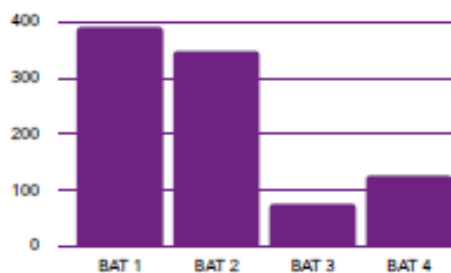
Stein (cirkel buiten) vs. Zuid-Limburg (cirkel binnen)

Bron: STEC en InnDev

Zorggeschikte woningen

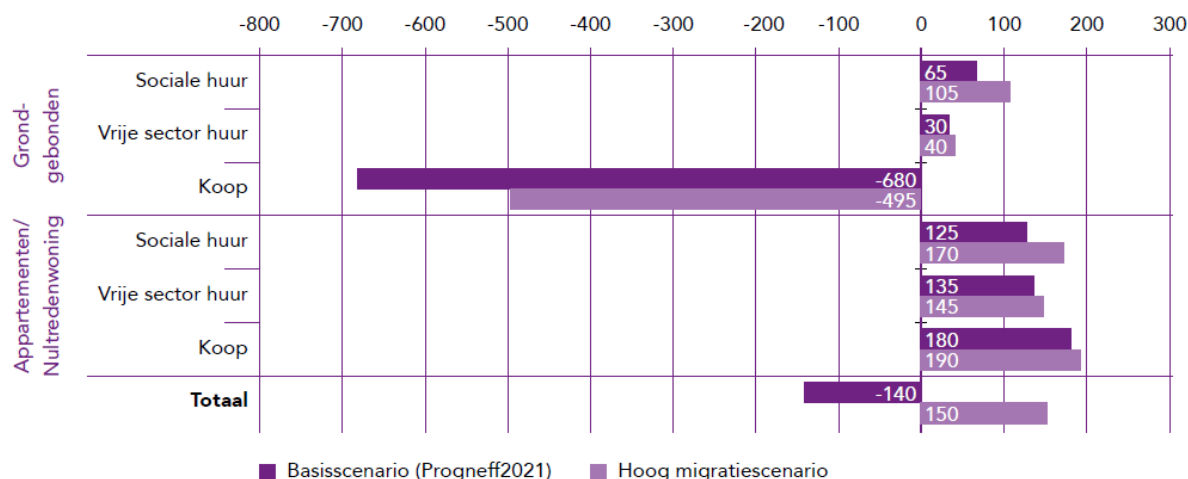
Doorgankelijkheid en toegankelijkheid

In de woonzorgvisie is de kwalitatieve woonbehoefte tot 2030 weergegeven.

Uit de grafiek hieronder blijkt in de gemeente Stein in 2030 een overschot te zijn aan grondgebonden woningen zowel in goedkoper/kleiner als in het duurder/groter segment. Dit overschot hangt samen met de vergrijzing en ontgroening. Ongeacht het migratiescenario worden leegstandrisico's in het grondgebonden koopsegment gesignaleerd. Ook ongeacht het scenario is de vraag naar ruimere en duurdere nultredenwoningen groot en deze trend zet zich op gelijke wijze door tot 2040. De vraag komt van ouderen die nu nog in relatief grote grondgebonden woningen en niet veel woonruimte willen inleveren. Zij hebben doorgaans meer vermogen dan jonge huishoudens en/of overwaarde op hun huidige koopwoning.

Kwalitatieve woonbehoefte tot 2030

Bron STEC

Bron: *Transformatievisie Wonen Westelijke Mijnstreek, Atelier Romain 2020*)

5.2 Nieuwe woonvormen

Steeds meer mensen werken vanuit hun woning of ontvangen zorg aan huis en meer mensen hebben behoefte aan tijdelijke en flexibele woonvormen. Nieuwe concepten ontwikkeld waaronder o.a. CPO, tinyhouses, hofjeswoningen, meergeneratiewoningen en de ontwikkeling van o.a. ecowijken zijn tegenwoordig niet meer weg te denken uit het woonvormlandschap. Deze concepten richten zich bijvoorbeeld op nieuwe doelgroepen van gelijkgestemden die de behoefte hebben om samen te wonen en te zorgen. In onze gemeente is CPO-traject Meerdel Elsloo een goed voorbeeld.

5.3 Gevolgen van klimaatverandering

Klimaatverandering leidt in Nederland tot zeespiegelstijging, overvloedige regenval, extremen in rivierafvoer en een toenemend aantal hete zomerse dagen. Deze veranderingen kunnen leiden tot schade, overstromingen en hitte-stress. Volgens het KNMI gaat de klimaatverandering sneller en de gevolgen zijn ingrijpender dat tot nu toe werd gedacht. Op veel plekken daalt de bodem, gaan vaker extreem zware buien voorkomen en de gemiddelde temperatuur stijgt verder en er komen vaker hittegolven voor.

Aanpassingen aan klimaatverandering (klimaatadaptie) vragen om maatregelen op verschillende terreinen. Denk hierbij aan de waterafvoer en maatregelen ter voorkoming van hitte-stress in de bebouwde omgeving. Hitte-stress kan bij kwetsbare groepen en ouderen leiden tot meer arbeidsuitval, ziekten en zelfs vroegtijdige sterfte.

Om ervoor te zorgen dat Stein klimaat bestendig wordt, streven we naar het bieden van een passende bescherming voor de effecten van klimaatverandering. De klimaatbestendigheid van een gebied is in grote mate afhankelijk van de ruimtelijke kenmerken. De ondergrond in Stein bestaat uit een combinatie van löss en klei. Er is afwisselend hellend en vlak terrein. In de kernen is veel oppervlak verhard. We willen de openbare en particuliere ruimte zo goed mogelijk klimaatbestendig inrichten. Een klimaatbestendige inrichting heeft zo min mogelijk verharding en veel groene ruimte. De ruimte wordt zoveel mogelijk multifunctioneel gebruikt: een groenstrook wordt bijvoorbeeld gebruikt als waterberging en een gevel wordt bedekt met groen.

5.4 Natuur en biodiversiteit

Het tekort aan ruimte zorgt voor een grotere druk op onze natuur en biodiversiteit, daarnaast speelt ook nog de verslechtering van de kwaliteit van onze natuur wat leidt tot het uitsterven van diverse soorten. Verzuring, uitspoeling van voedingsstoffen en overheersing door stikstofminnende planten. Dat zijn de belangrijkste gevolgen van een langdurig veel te hoge neerslag van stikstof. Droogte versterkt die schadelijke effecten nog eens. Hierbij moeten we ook goed letten op de bodem en ondergrond en ons (drink en grond)watersysteem.

De gemeente Stein bestaat voor 40,8% uit groen. Wij willen de kwaliteiten van ons unieke landschap (Maasdal en het Middenterras met de plateaus van Graetheide en Schimmert) in de gemeente Stein behouden en verder versterken. Hierbij willen wij tevens het contrast tussen de landschappelijke karakteristieken en de kunstmatige ingrepen als potentie om de identiteit van het groen in de gemeente te versterken. We stimuleren en faciliteren initiatieven gericht op onderhoud, herstel en aanleg van groene en cultuurhistorische landschapselementen, routestructuren voor extensieve recreatie (wandelen, fietsen) en het verankeren van de zorg voor het landschap in de lokale gemeenschap. Hierbij speelt ook de beleving van de kwaliteiten van ons unieke landschap een belangrijke rol.

5.5 Landbouw en landelijk gebied

De stikstof- en natuurmaatregelen die het kabinet sinds 2021 heeft ingezet, dragen naar verwachting positief bij aan de toekomstige kwaliteit van de natuur. De gemiddelde overschrijding van de kritische depositiewaarden daalt met een derde tot 2030, maar de wettelijke stikstofdoelen liggen ver buiten bereik. Voor de natuurherstelmaatregelen die sinds 2021 zijn genomen geldt dat de voortgang en effecten niet bekend zijn. In november 2024 kondigt de minister nieuwe plannen aan voor de stikstofaanpak en intensieve veehouderij welke volgens haar gebiedsgericht zullen zijn. Hierbij zijn de eerder gepresenteerde plannen van de gemeenten en provincie in het kader van de LPLG aanpak nog niet helemaal van tafel. De gemeente Stein kent slechts 35 bedrijven in de landbouw, visserij en tuinbouw. Met deze bedrijven is de afgelopen tijd gesproken over hun toekomstplannen (agrarische scan).

De belangrijkste doelen in relatie tot de agrarische grond die in de gemeente Stein beschikbaar is en als in handen is van bijvoorbeeld Grensmaas is ingezet voor het verbeteren van de natuurdoelen voor het Maasvallei gebied.

5.6 Opgaven, kansen en oplossingsrichtingen

De komende jaren zal er steeds meer een strijd ontstaan over de ruimte die gebruikt wordt en wie die ruimte mag gebruiken, ten koste van wat. De woningbouwopgave, wateropgave, energietransitie, economische opgaven en landbouw opgave vragen allemaal ruimte. In de nieuwe landelijke nota ruimte en de provinciale omgevingsverordening komt straks te staan wat wel en niet mag. In onze omgevingsvisie 2040 hebben wij aangegeven wat wij wenselijk vinden voor ruimte.

Schaalsprong of niet?

De provincie Limburg zet samen met gemeente Stein en Sittard-Geleen in op de verduurzaming van Chemlot, waar primair de bedrijven op de chemiesite zelf voor verantwoordelijk zijn. Chemelot als chemisch stoot van alle bedrijven in Zuid-Limburg de meeste CO2 uit en zorgt ook voor vervuiling van ons rivierwater. Dat moet de komende jaren ander en daarom zetten we samen met de rijksoverheid, de provincie, Zuid-Limburg en de bedrijven in op de verduurzaming van Chemelot en het verbeteren van de leefomgeving in de gemeente Stein. Als Chemelot erin slaagt om een van de meest duurzame chemiesites van Europa te worden kan dat in potentie zorgen voor een aanzuigende werking van kennismigranten uit de Randstad en de rest van de Euregio. Doordat technologische ontwikkelingen ook een belangrijke rol spelen in de toekomstige arbeidsmarkt en productieprocessen is het maar de vraag of er meer handen en dus meer inwoners bij gaan komen.

Inzetten op vergroeningsstrategie

Wat wel van cruciaal belang is voor de toekomst van onze gemeente is dat we naast onze woningvoorraad meer geschikt maken voor het soort mensen dat in onze gemeente woont, we ook gaan inzetten op een vergroeningsstrategie, zeker omdat ons inwonersaantal tot 2040 sterk terugloopt en steeds ouder wordt. Dat zal een grote druk zetten op onze voorzieningen zoals scholen (waar we veel geld in investeren) en wijkvoorzieningen (buurthuizen). Op termijn lopen we daarmee het risico een slapende stad te worden.

Onze natuur benutten als unieke kwaliteit

Onze natuur moeten we verder beschermen en versterken. Het overgrote deel van onze inwoners zegt zeer tevreden te zijn met de hoeveelheid natuur in onze gemeenten en hier ook graag te recreëren. Dat betekent ook dat we samen met onze inwoners en maatschappelijke partners de gezamenlijke verantwoordelijkheid dragen voor haar behoud.

Geraadpleegde bronnen:

<https://www.pbl.nl/uploads/default/downloads/pbl-2023-vier-scenarios-voor-de-inrichting-van-nederland-in-2050-4832.pdf>

Transformatievisie Wonen Westelijke Mijnstreek (2022)

Gemeente Stein (2023), Woonzorgvisie

STEC (2022), Woningbouwbehoefte onderzoek Stein

Gemeente Stein (2022), Omgevingsvisie 2040

6. Een duurzame samenleving

Het energiesysteem zoals we dat altijd gekend hebben zal de komende jaren explosief veranderen. Onze grondstoffen raken op en worden door geopolitieke omstandigheden steeds minder aantrekkelijk om te gebruiken. Dat zorgt ervoor dat we in grote mate meer grip willen krijgen op ons eigen energiesysteem. Ook zien we dat duurzaamheid niet alleen gericht is op de transitie van nieuwe grondstoffen voor energie, maar ook langzaam een manier van leven wordt.

6.1 De duurzaamheidstransitie van grijs naar groen

Energietransitie is de overgang van een fossiele economie met een hoge CO₂-uitstoot naar een economie met een zeer lage CO₂-uitstoot. De transitie is urgent om de opwarming van de aarde in deze eeuw te beperken tot maximaal 2 graden Celsius. De doelstellingen uit het Klimaatakkoord van Parijs die voor 2050 zijn afgesproken zijn ingrijpend voor het dagelijkse wonen en leven. In de Energie-agenda is opgenomen dat in 2050 80-95% CO₂-reductie in Nederland moet zijn gerealiseerd. Deze reductie geldt voor energie-intensieve industrie, elektriciteitscentrales, verkeer en vervoer en voor de verwarming en het warmwater in woningen en gebouwen. Hierbij is het streven om zo min mogelijk grijze bronnen zoals aardgas en kolen te gebruiken.

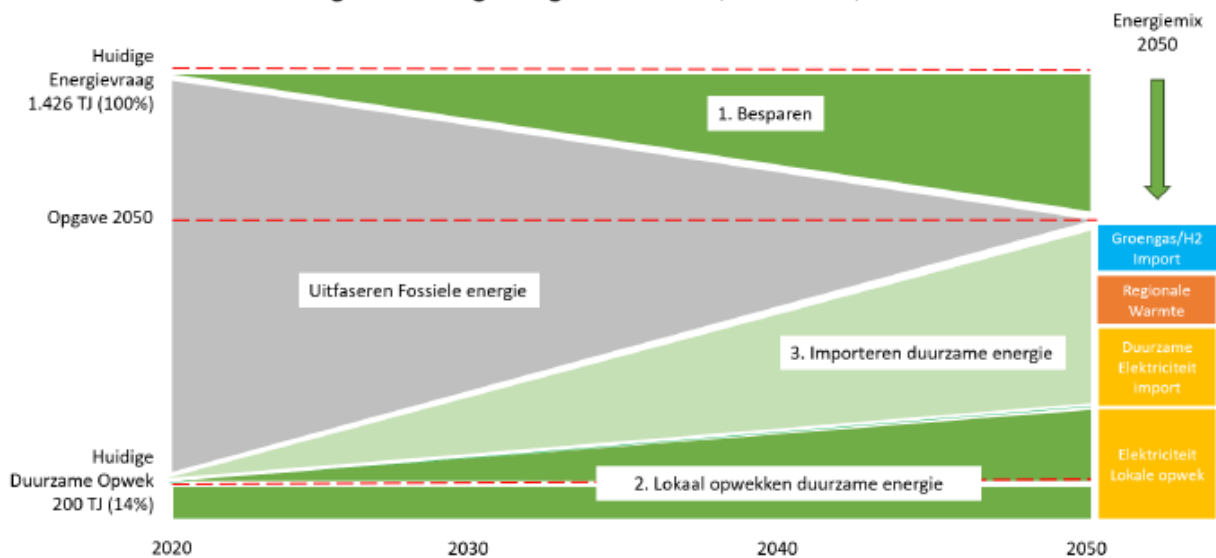
De energietransitie heeft ingrijpende gevolgen voor de manier van wonen, werken, reizen en recreëren, óók in de gemeente Stein. Denk hierbij aan energieneutrale woningen, duurzame manieren van vervoer, gebruik van hernieuwbare energiebronnen (o.a. zon, wind, biogas, warmte- en koudnetten) en ruimte voor het opwekken energie. Denk bij dit laatste aan bijvoorbeeld ruimte voor zonnepanelen, het duurzaam opwekken van LED straatverlichting en wegen en fietspaden met zonnepanelen. Met de energietransitie gaan forse investeringen gepaard. Ook particuliere woningeigenaren zullen inzien dat aanpassingen in het kader van de energietransitie op termijn ook noodzakelijk zijn voor de verkoopbaarheid van hun woning.

Voor warmte en warmwater moeten in 2050 (bijna) alle woningen, (publieke) gebouwen en maatschappelijk vastgoed aardgasloos zijn. Er zullen andere, duurzame energiebronnen ingezet moeten worden. Hierbij kan gedacht worden aan 'all electric' technieken waarbij warmte wordt geproduceerd met behulp van elektriciteit. Deze elektriciteit wordt op of rond een gebouw duurzaam opgewekt door middel van bijvoorbeeld zonnepanelen op het dak. Woningen worden al gebouwd of verbouwd als 0-op-de-meter woningen. Dit wil zeggen dat deze woning over een heel jaar gezien evenveel elektriciteit levert aan het net als van het net afneemt. Dat kan bijvoorbeeld door nieuwe isolatiemethoden en het gebruik van energiezuinige apparatuur. Het renoveren van bestaande bouw naar 0-op-de meter woningen richt zich

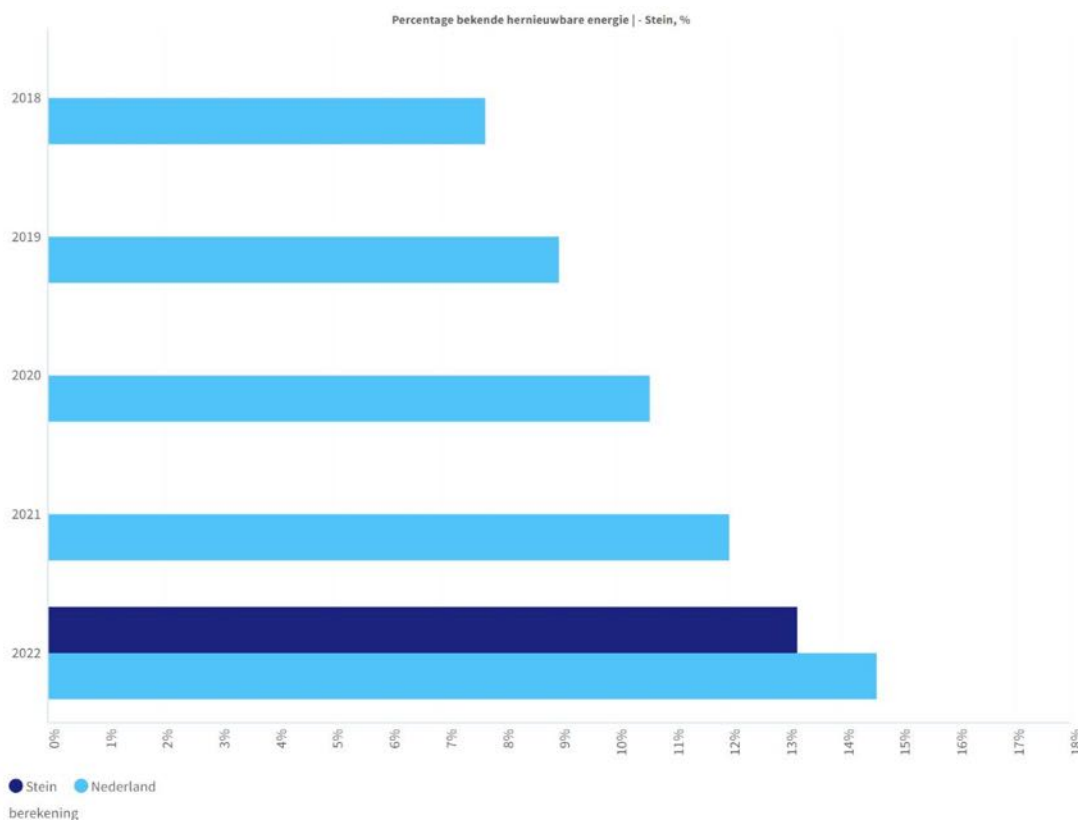
momenteel op corporatiewoningen (rijtjeswoningen uit de jaren 1960 en 1970). De renovatie van gestapelde bouw tot 0-op-de-meter woningen is nog in ontwikkeling.

Anno 2021 wordt in Stein 1.426 TJ energie verbruikt. Met Stein wordt overigens niet alleen de gemeente bedoeld, maar vooral ook haar inwoners, de bedrijven en organisaties die in Stein actief zijn. De gebruikers zijn vooral huishoudens, maar ook organisaties, bedrijven, automobilisten en vervoerders. Circa 60% van het verbruik wordt veroorzaakt door de woningen en gebouwen, ruim 20% door het verkeer en de rest door activiteiten van organisaties en bedrijven. Ter illustratie: het totale energieverbruik in Stein komt momenteel overeen met het gemiddeld verbruik van ruim 22.000 huishoudens in Stein (in de gemeente Stein wonen en leven circa 11.570 huishoudens).

Transitie naar een duurzame energievoorziening in de gemeente Stein (illustratief scenario)

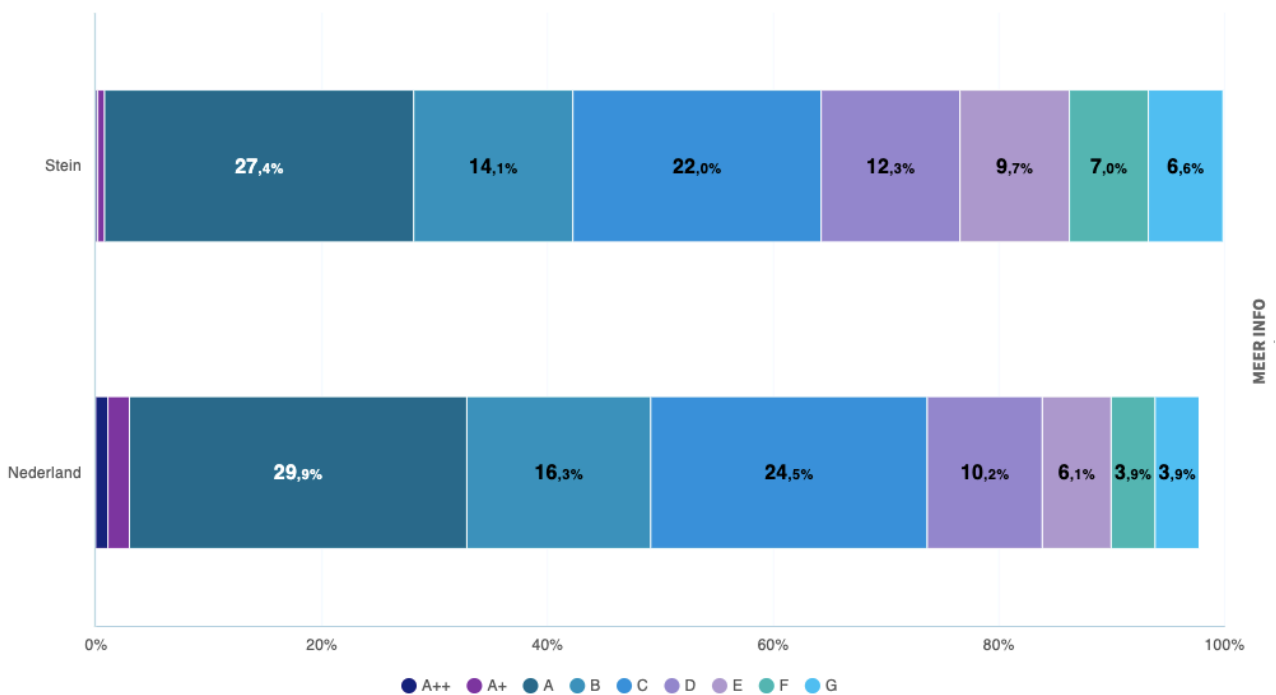
Figuur 1. De toekomstige energie-infrastructuur (t.b.v. hernieuwbare elektriciteit, warmte, gassen) is afhankelijk van ontwikkeling van de energiemix in Stein en omgekeerd: De toekomstige energiemix in Stein is afhankelijk van de ontwikkeling van de toekomstige energie-infrastructuur, rekening houdend met (on-)mogelijkheden

13% van alle gebruikte energie in Stein is groen. 48% van de huizen in Stein hebben zonnepanelen. En de meeste woningen hebben energielabel A. Sinds 2023 neemt het aantal aangeschafte zonnepanelen weer af. Dit heeft te maken met de onduidelijkheden rondom de salderingsregeling. Dit heeft ook tot gevolg dat inwoners die al gebruik maken van zonnepanelen eerder zullen overstappen op lokale energie opslag (door middel van een thuisbatterij). Energieleveranciers bieden nu al thuisbatterijen aan, die alleen gebruikt kunnen worden bij een energiecontract van hen zelf (zoals Zonneplan).

Ook wordt het vanaf 2026 gebruikelijker om huizen, scholen en bedrijven te verwarmen met warmtepompen. De gemeente is verantwoordelijk voor het opstellen van een transitievisie warmte waarmee op wijkniveau bepaald gaat worden welke wijk als eerste 100% van het aardgas af zal gaan. Rondom de gemeente Stein wordt onderzoek gedaan naar het gebruik van de restwarmte van Chemelot met het warmtenet Zuid-Limburg.

Energielabel woningen - Stein, %

RVO - Energielabels | 2024

6.2 Netcongestie

Een gevolg van de duurzaamheidstransitie en het uit faseren van grijze energiebronnen is dat er steeds meer elektriciteit wordt gebruikt. Op steeds meer momenten van de dag willen we meer elektriciteit vervoeren dan ons net aankan. Dat leidt tot netcongestie (filevorming op het elektriciteitsnet). Hierdoor kunnen bedrijven, nieuwbouw- en energieprojecten vaak niet meer elektriciteit afnemen of terug leveren. De verwachting is dat dit niet voor 2030 is opgelost. We hebben feitelijk te laat geanticipeerd op een situatie waarin we zoveel elektriciteit zouden gaan gebruiken. Het risico is dat bedrijven en woningen niet meer kunnen worden aangesloten op het elektriciteitsnet.

Een van de voornaamste oplossingen van netcongestie op bedrijventerreinen is het vormen van een energiehub. Een energiehub is een lokale samenwerking tussen verschillende partijen die energie verbruiken en/of opwekken. Deze partijen stemmen de processen van energieopwekking, opslag, conversie en verbruik op elkaar af, zodat de pieken in de elektriciteitsvraag worden verminderd en er lokaal weer ruimte ontstaat voor nieuwe elektriciteitsvragers.

Naast het vormen van energiehubs wordt er ook door netbeheerders gekeken naar slimme afspraken om het bestaande energienet beter te benutten. Hierbij ligt de spits vermijden (of peakshaving) ten grondslag, om zo de momenten dat het net belast wordt over de dag te verspreiden, waardoor congestie tegengegaan wordt.

In Limburg wordt op twee plekken hard gewerkt aan de verzwaring van het net. In Maasbracht en Greateide moeten zogenaamde super kracht stations komen (380kv kabels). Deze infrastructuur is cruciaal om netcongestie op termijn terug te kunnen dringen. Het grootste nadeel van deze transitie is dat het enorm veel ruimte in beslag neemt. Alleen al in Stein komen er de komende 5 jaar 140 nieuwe elektriciteitskastjes bijplaatsen.

6.3 Elektrische mobiliteit

Stein heeft relatief veel privaat autobezit (15.389) en weinig openbaar vervoer. Dat maakt dat er voor autodelen in Stein mogelijk weinig animo is. Desalniettemin is het stimuleren van deelauto's belangrijk om een alternatief te bieden voor privaat autobezit. Er zijn 382 elektrische auto's in de gemeente Stein. Dit is het totaal aantal in november 2024 bij de RDW op kenteken geregistreerde elektrische auto's in de gemeente Stein die op de batterij rijden en met een stekker opgeladen worden. Volgens de laatste schatting van brancheverenigingen BOVAG en RAI zijn er 22,8 miljoen fietsen in Nederland. Daarmee bezit iedere Nederlander dus ruim 1,3 fiets, en dat is uniek in de wereld. 1,8 miljoen van deze fietsen zijn elektrisch ondersteund. Het aantal speed pedelecs (snelle elektrische fietsen) ligt iets boven de 14.000. Nergens in de wereld wordt zoveel gefietst als in Nederland.

6.4 Van bezit naar gebruik

Veel groene technologieën staan op het punt om concurrerende alternatieven te vormen voor fossiele brandstoffen, zowel in de energieopwekking (hernieuwbare energie) als in de chemie (biobased economy). Door digitalisering ontstaat een beweging naar de zogenoemde sharing economy, waardoor het belang van het bezit van producten afneemt en consumenten in toenemende mate producten delen (zoals auto's, gereedschap etc). Verder ontstaan er door verbeterde recycling nieuwe mogelijkheden om grondstoffen terug te winnen en opnieuw in te zetten (circular economy). In Nederland produceren we jaarlijks bijna 490 kilo afval per persoon. Rond de 60 procent daarvan leveren we gescheiden in. Papier en glas staan aan kop: daarvan brengen we meer dan 75 procent naar de papierbak of glasbak. Van het gft wordt 65 procent gescheiden, plastic verpakkingen en drinkpakken zijn in opmars. In Stein produceren we 126,2 KG restafval per jaar. In de circulaire economie proberen we zo min mogelijk nieuwe grondstoffen te gebruiken en zo veel als mogelijk te hergebruiken. Een trend die daarbij past is de trends van bezit naar gebruik. Waarbij we producten niet meer voor onszelf hebben, maar via diensten afnemen en dan weer teruggeven. Denk aan deelauto's of een abonnement op Netflix of mudjeans. Deze trends zal de komende jaren naar verwachting groeien en is ook nodig om de grondstoffen zo min mogelijk uit te putten.

6.5 Opgaven, kansen en oplossingsrichtingen

De gemeente Stein staat in lijn met de klimaatdoelen de komende jaren voor forse uitdagingen. Oa. het aardgasvrij maken van wijken, het isoleren van woningen, gemeentelijk vastgoed en bedrijven en het behalen van de RES doelstellingen zijn belangrijke opgaven. We kunnen niet alles te gelijk doen of zelf doen. Daarvoor moeten we slim samenwerken met anderen en vooral ook onze inwoners en

ondernemers. Voor de energietransitie hebben we voldoende geschoold personeel nodig dat ons kan helpen naar de transitie van grijs naar groen. Dat biedt gezien de krappe arbeidsmarkt de komende jaren uitdagingen. Ook de netcongestie is een probleem dat snel moet worden opgelost, maar de verwachting is dat het veel ontwikkelingen zal gaan stagneren zoals bijvoorbeeld de woningbouwopgave van onze gemeente of het verduurzamen van onze bedrijfsterreinen.

Kansen circulaire economie

De energietransitie gaat samen met de opkomst van een nieuwe, 'groene' economie die gebaseerd is op schoon, circulair en bio-based. Een aantal ondernemers ziet nu al dat deze omschakeling van een economie gedreven door fossiele brandstoffen naar een circulaire economie rendabel kan zijn.

Industrieën die blijven vasthouden aan het gebruik van fossiele brandstoffen, kunnen op termijn de boot missen en omzet en banen verliezen. Daarnaast kunnen nieuwe, innovatieve ondernemers zorgen voor 'groene' groei door nieuwe banen te creëren. Als gemeente Stein kunnen we een bijdrage leveren aan de kringloop en bedrijven aantrekken die rondom Chemelot een actieve bijdrage leveren aan de transitie naar een circulaire economie. De gemeente Stein heeft momenteel geen circulairiteitsagenda waar diverse verschillende beleidsdomeinen samen komen. In lijn met de ontwikkeling van de gemeente Sittar-Geleen en Chemelot is het wenselijk om ons meer te gaan richten op circulariteit.

Inwonersbetrokkenheid bij de energietransitie

De gemeente Stein kent geen energie coöperatie, maar heeft wel uitgesproken dat 50% in lokaal eigendom moet zijn bij grote ontwikkelingen zoals bijvoorbeeld zonneparken. Veel inwoners zien zonnepanelen en isolatie als de beste oplossing voor onze energietransitie, maar dat is bij lange na niet voldoende. Ook geven inwoners aan dat ze willen zien dat de gemeente het goede voorbeeld geeft in het van het gas afgaan en dat ze eerder bereid zijn te kiezen voor duurzame oplossingen als dat tegen subsidie mogelijk wordt gemaakt. De betrokkenheid van inwoners rondom de energietransitie is niet heel groot. In de gesprekken met inwoners in de totstandkoming van de omgevingsvisie 2040 werd de energietransitie niet als een belangrijk onderwerp aangemerkt. Dit thema staat bijvoorbeeld lager dan wonen. Om inwoners mee betrokken te laten zijn bij dit thema kunnen we experimenteren met een inwonersgroep die als ambassadeur functioneert. Zoals bijvoorbeeld gemeente Roermond doet met de [groene transformator](#). Onderdeel hiervan is wel dat je goed in beeld hebt wat de wensen en behoefte zijn van onze inwoners door middel van leefstijlonderzoek.

Geraadpleegde bronnen:

<https://klimaatmonitor.databank.nl/dashboard/dashboard/hernieuwbare-energie-2>

https://www.limburger.nl/cnt/dmf20240415_93608399

https://www.pbl.nl/sites/default/files/downloads/pbl-2017-van_betalen_voor_bezit_naar_betalen_voor_gebruik-2821.pdf

<https://meterinsight.com/actueel/energietransitie-in-nederland-trends-en-ontwikkelingen-in-2024/>

<https://allecijfers.nl/gemeente/stein/>

Gemeente Stein (2023) Energiestrategie

<https://www.tennet.eu/nl/congestieonderzoek-brabant-en-limburg>

<https://www.fietzersbond.nl/organisatie/fietsen-cijfers/>

<https://www.pwc.nl/nl/themas/megatrends/duurzaamheid.html>

<https://www.pbl.nl/onderwerpen/klimaat-en-energie>

7. Bestuur en democratie

Voor een gemeente die past in een democratisch georganiseerd systeem zijn bestuurlijke en democratische trends van belang. In dit hoofdstuk beschrijven we de staat van de democratie, het politieke landschap en de toenemende complexiteit om goed invulling te geven aan het uitvoeren van taken als decentrale overheid. Steeds meer Nederlanders wijzen overheidsgezag af of zijn hier kritisch op. 30 procent van de inwoners verlangt hardere actie als de overheid veelvuldig niet naar hen luistert. 6 procent van de inwoners vindt dat de overheid hard, en desnoods met geweld, aangepakt moet worden. (Online) agressie tegen politieke ambtsdragers neemt toe, met name richting vrouwen en in steden. Georganiseerde criminelen ondermijnen vaker het werk en de integriteit van decentrale overheden.

7.1 Democratie en rechtstaat onder druk

Voor de Tweede Kamer verkiezingen in november 2023 hadden vooral hoger opgeleiden vertrouwen in de politiek. Lageropgeleiden hadden het minste vertrouwen in de politiek, wat zich ook vertaalde in het stemgedrag bij lokale en landelijke verkiezingen. Maar daar lijkt kort na de verkiezingen van november 2024 verandering in te zijn gekomen. Gekeken naar de hele bevolking is het vertrouwen van 29 procent in september 2022 (het dieptepunt van de laatste jaren) gestegen naar 42 procent in juni 2024 met name onder lageropgeleiden. Ook zijn er nu meer politici in de Tweede Kamer praktisch of middelbaar geschoold, dan in de periode daarvoor. In de gemeente Stein was de opkomst bij de Tweede Kamerverkiezingen in 2023 78,2 % wat relatief hoog is.

Ondanks dat zien we de democratie en de rechtstaat wereldwijd onder druk staan, ook in Nederland. Steeds meer landen bewegen naar een autocratie. Waarbij de rechten van de democratie onder druk komen te staan. Zoals bijvoorbeeld de politieke gelijkheid, Vrije media, een onafhankelijke rechtelijke macht. Volgens onderzoeksinstituut V-Dem is de wereld weer teruggevallen naar het niveau van 1986. Een groot aantal democratieën, zowel jonge als oude, heeft te maken met verval. Op dit moment leeft 72 procent van de wereldbevolking in een autocratie.

Een goede lokale democratie is mede afhankelijk van onze gemeenteraadsleden. Zij beschermen onze democratie. Een goede weerspiegeling van onze samenleving is daarin wenselijk. Maar steeds minder raadsleden willen zich opnieuw verkiesbaar stellen (nog maar een kwart van alle raadsleden). Dat heeft te maken met enerzijds een groeiende polarisatie, stijgende werkdruk en een lage vergoeding voor het raadswerk.

7.2 Meer lokale politiek

In 2022 ging 53% van de inwoners in Stein naar de stembus. Na de verkiezingen van maart 2022 leverden lokale partijen de meeste wethouders (bijna 500), bijna 25 procent meer dan vier jaar eerder. Dat is nog niet alles: ze haalden ook meer wethoudersposten binnen dan op grond van de verkiezingsuitslag mocht worden verwacht. Meer lokale politieke partijen wordt ook wel lokalisme genoemd. Lokale partijen lijken in het voordeel van inwoners vaker op te komen voor dat wat lokaal speelt en zich daarmee af te zetten tegen rijksbeleid.

7.3 Decentralisatie van rijkstaken naar gemeenten

Sinds 2015 is er een aanzienlijk aantal taken gedecentraliseerd naar gemeenten. Daarnaast zorgen ook bredere maatschappelijke opgaven en ontwikkelingen voor meer taken en verantwoordelijkheden op lokaal niveau. Dit betekent dat er niet alleen veel meer uitvoeringvraagstukken bij gemeenten zijn belegd, maar ook dat de uitvoering binnen gemeentelijke organisaties een steeds groter deel van de werkzaamheden vormt.

Het beeld dat naar voren komt in onderzoek van de VNG (2021) is dat de gemeentelijke uitvoering krachtig is, maar kwetsbaar, zeker op lange termijn. Krachtig omdat gemeenten in staat zijn om, met hun eigen unieke kenmerken en binnen de specifieke lokale context, hun taken integraal en in onderlinge samenhang uit te voeren en daarbij lokaal maatwerk te leveren en dichtbij inwoners te staan. Maar ook kwetsbaar, omdat gemeenten toenemend tegen hun grenzen aanlopen wat betreft personele capaciteit en expertise, organisatieprocessen en sturing en niet in de laatste plaats financiële middelen. Ook ontvangen gemeenten de afgelopen jaren via SPUK (Specifieke uitkeringen) middelen voor het uitvoeren van bepaalde taken.

7.4 Samenwerken

Kleine gemeenten tot ongeveer 25.000 inwoners omvatten samen 19% van de totale oppervlakte van ons land en vertegenwoordigen 2,1 miljoen Nederlanders. In het huidige tijdperk van bestuurlijke innovatie wordt de rol van kleinere gemeenten steeds belangrijker. Kleine gemeenten staan bestuurlijk en ambtelijk dicht bij hun inwoners, maar worstelen met de hoeveelheid taken die er op hun afkomt. Dat vraagt van hun om slim samen te werken met anderen en gebruik te maken van technologie. In kleinere gemeenten is er meer ruimte voor integraal werken omdat ambtenaren vaak generalisten zijn in plaats van specialisten. Op die manier kan intern slimmer worden samengewerkt. Ook samenwerken in de regio of in het bieden van dienstverlening aan onze inwoners kan samenwerken een belangrijke rol gaan spelen de komende jaren. Op de schaal van Zuid-Limburg zijn er verschillende factoren die de regionale samenwerking bevorderen of belemmeren bij het realiseren van publieke waarde. De grote urgentie vanuit de brede welvaartscijfers helpt om gezamenlijk actie te ondernemen. Eveneens bevorderlijk zijn goede voorbeelden in de regio en de aanwezigheid van een agenda met draagvlak van betrokkenen, en het belang dat maatschappelijke en economische partners hechten aan de regio. Aan de andere kant zijn er in het BRE rapport (Berenschot 2021) ook veel factoren die de samenwerking kwetsbaar maken, zoals

een onderstroom in de samenwerking. Daarbij gaat het niet om structuren, schalen of governance, maar over cultuur, interne verhoudingen en onderlinge dynamiek. Verder noemen de gemeenten bijvoorbeeld de focus op structuur in plaats van strategie, een gebrek aan overzicht en inzicht in regionale activiteiten, en beperkte uitvoeringskracht in veel gemeenten. Zowel gemeenteraad en college, ambtelijke organisatie als onze inwoners denken dat er voordelen te halen zijn uit samenwerking met andere gemeenten en overheden om doelen te bereiken. De gemeente Stein kent in totaal 45 formele samenwerkingsverbanden.

7.5 De gemeente Stein als werkgever

Ongeveer 40 procent van de werkgevers in het openbaar bestuur ervaren een tekort aan personeel. Dat wordt duidelijk uit onderzoek van TNO. Nog eens 28 procent verwacht een tekort binnen nu en twee jaar door uitstroom van pension gerechtigden. Uit het Integraal Overzicht Financiën Gemeenten 2024 van Binnenlandse Zaken bleek onlangs al dat de uitvoeringskracht van gemeenten achterblijft bij de toename van ambities en taken. Vooral bij kleinere gemeenten is dat het geval. Dat komt vooral door een gebrek aan voldoende personeel. Het aantal openstaande vacatures bij gemeenten was eind vorig jaar ruim tweemaal zo hoog als eind 2019. Mede door dat personeelstekort hebben gemeenten zelfs moeite om invulling te geven aan hun reguliere activiteiten, aldus het ministerie.

Maar, de gemeente als werkgever is in trek bij de Nederlandse beroepsbevolking. Een kwart wil werken bij een gemeente. Dat blijkt uit het employer branding onderzoek naar het imago van werken bij gemeenten onder de Nederlandse beroepsbevolking uitgevoerd door onderzoeksbureau Sparkey/Motivaction in opdracht van A&O fonds Gemeenten.

De rol van gemeentemedewerkers verandert snel door de digitale revolutie. Technologie speelt een steeds grotere rol, wat vraagt om nieuwe vaardigheden zoals digitale geletterdheid en het vermogen om mee te gaan met snelle technologische ontwikkelingen. Denk bijvoorbeeld aan het gebruik van data-analyse bij beleidsvorming of het inzetten van AI bij dienstverlening. Daarnaast zijn er ethische vragen rondom privacy en transparantie die steeds belangrijker worden.

Net als in voorgaande jaren was 42 procent van de instromers jonger dan 35 jaar. Het merendeel van de gemeenten (83 procent) ervaart geen belemmeringen bij het werven van jongeren (in 2022: 76 procent). Mede door de vergrijzing wordt het behoud van jonge medewerkers steeds belangrijker. Toch voert 65 procent van de gemeenten daar geen actief beleid op. In 2022 gold dit voor 62 procent van de gemeenten.

De belangrijkste oorzaken van lang of extra lang verzuim waren in 2023 werkdruk en -stress (66 procent). In 2023 namen wel meer gemeenten (67 procent) dan in 2022 (56 procent) maatregelen om de werkdruk terug te dringen. De meest genomen maatregelen zijn het uitbreiden van de formatie en bezetting, het voeren van gesprekken en coaching en prioritering van werk.

Binnen de gemeente Stein zijn de afgelopen jaren veel nieuwe collega's komen werken, die als ambassadeur voor onze gemeente werken. Veel daarvan zijn jong en kiezen bewust voor de gemeente Stein als werkgever. Dat moeten we koesteren en verder uitbouwen de komende jaren, zonder daarbij onze organisatiekracht te verliezen.

7.6 Een dienstverlenende gemeente

Gemeenten willen steeds vaker de burger centraal stellen bij het ontwerpen van hun informatievoorzieningen. Dit betekent dat gemeenten moeten nadenken over de behoeften van burgers en bedrijven en hoe informatie op een toegankelijke manier kan worden aangeleverd. Deze benadering gaat verder dan technologie en omvat een bredere erkenning van maatschappelijke betrokkenheid.

Een cruciaal aspect van deze aanpak is het actief betrekken van de gemeenschap door middel van diverse mechanismen, van traditionele enquêtes tot digitale feedback-tools, om zo de lokale betrokkenheid te vergroten en beleid te vormen op basis van directe feedback.

Ook burgerzaken krijgt de komende jaren te maken met diverse ontwikkelingen die de dienstverlening aan onze inwoners anders maakt. Zo komen er steeds meer digitale producten, waardoor inwoners niet meer naar een fysiek loket hoeven te komen voor veel zaken. Paspoorten en rijbewijzen zijn daar nu nog van uitgezonderd, maar kunnen in toekomst wellicht ook via andere organisaties worden opgehaald. Een steeds verder digitaliserende overheid gaat gepaard met de verplichting om inwoners daarbij te helpen. Zo heeft iedere gemeente een informatiepunt digitale overheid waar inwoners die niet digitaal vaardig zijn geholpen kunnen worden.

7.7 Opgaven, kansen en oplossingsrichtingen

Een toenemende polarisatie in de samenleving en stijgende werkdruk zorgen voor kwetsbaarheden in ons openbaar bestuur. Van raadsleden tot wethouders en burgmeesters, maar ook ambtenaren. Inwoners willen vaker dan vroeger hun zin krijgen en nemen geen genoegen met een nee. Sinds 2023 is het vertrouwen in de overheid weer langzaam aan het toenemen, maar op veel plekken wordt dat nog niet zo gevoeld. Lokaal kunnen we profiteren van laagdrempelige samenwerking aan opgaven met onze inwoners. Daarom is participatie zo ontzettend belangrijk.

Participatiebeleid herzien

De dienstverlening aan onze inwoners wordt dus steeds digitaler, wat voor afstand tussen ons en onze inwoners kan zorgen. Door samen met onze inwoners na te denken hoe we onze dienstverlening kunnen verbeteren en nieuwe oplossingen te bedenken werken we meer vanuit een ontwerpgedachte die aansluit op de vraag en behoefte van onze inwoners. Ook moeten we inwoners een duidelijk palet aan mogelijkheden kunnen presenteren hoe zijn inspraak en invloed kunnen hebben op ons beleid. Daarom zal in 2025 ook ons nieuwe participatie beleid worden opgesteld, dat richting geeft ook de manier waarop

wij onze diensten aan inwoners verlenen. Het opstellen van nieuw participatie beleid wordt opgevolgd door nieuw dienstverleningsbeleid.

Traineeships en ambassadeurschap

Een goede manier om jongeren kennis te laten maken met onze organisatie is een traineeship. In de provincie Limburg werken provincie Limburg en verschillende gemeenten binnen het traineeshipprogramma Richting Zuid aan het boeien en binden van jonge medewerkers. Door in verschillende organisaties, aan verschillende opgaven te werken ontwikkel je een brede kennis en set vaardigheden. De gemeente Stein is momenteel nog geen onderdeel van een traineeshipprogramma, maar kan dit in de toekomst wel worden. Ook kunnen er afspraken worden gemaakt voor bestaande medewerkers en de uitwisseling van arbeidskrachten tussen diverse gemeenten of maatschappelijke organisaties door bijvoorbeeld tijdelijk te werken aan een opdracht die meerdere gemeenten raakt.

Onze medewerkers, bestuurders en raadsleden zijn de belangrijkste ambassadeurs voor ons werk. En daarom moeten we toewerken naar meer transparantie over het werk dat we doen en hoe dat werkt. Een blog, vlog of podcast kan bijdragen aan die transparantie.

Geraadpleegde bronnen:

Ipsos I&O (juni, 2024): 'Vertrouwen in overheid gestegen, met name onder lager opgeleiden'

Josse de Voogd, René Cuperus: 'Atlas van Afgehaakt Nederland. Over buitenstaanders en gevestigden' (2021)

<https://www.uva.nl/content/nieuws/nieuwsberichten/2023/11/democratisch-verval.html>

<https://www.scp.nl/actueel/nieuws/2024/01/22/hoe-kijken-nederlanders-naar-onze-democratie-en-rechtsstaat>

<https://www.argumentenfabriek.nl/wp->

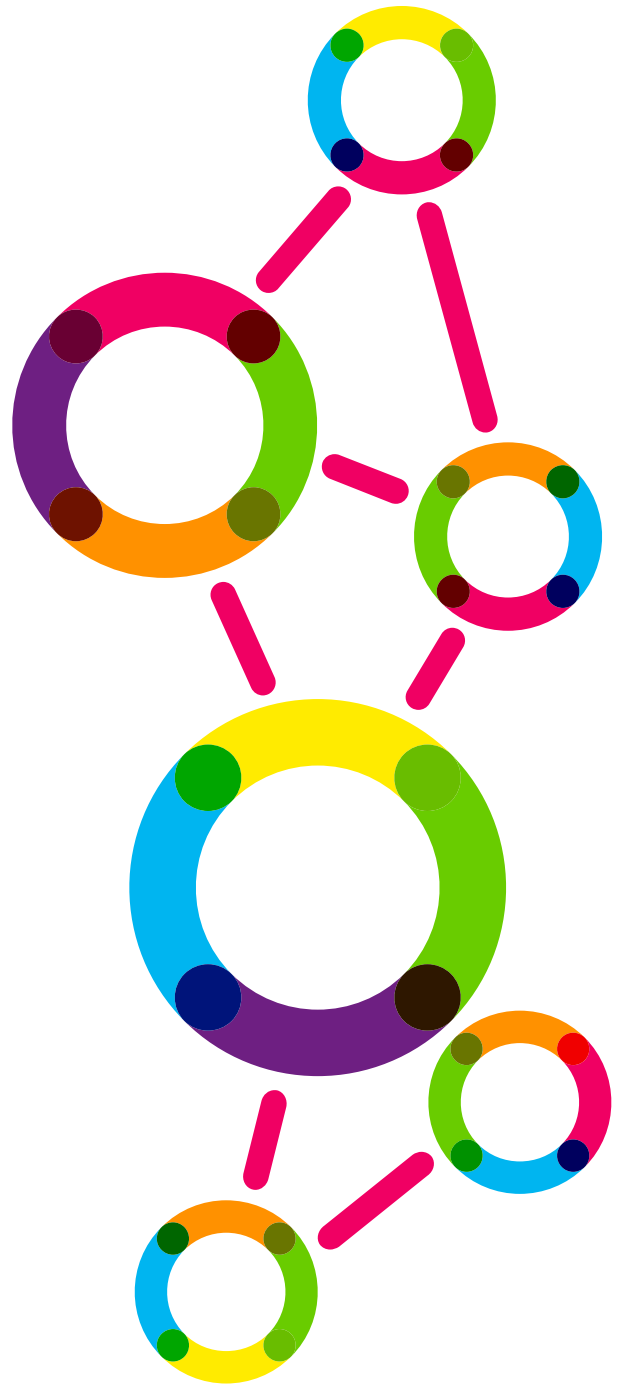
<content/uploads/2024/07/TabletboekToekomstbestendigdecentraalbestuurdef.pdf>

<https://staatvanhetbestuurdashboard.nl/dashboard/3/29>

<https://www.aeno.nl/uploads/Decentrale-HR-monitor-DEF.pdf>

Berenschot (2023) Bestuurlijk Regionaal Ecosysteem Zuid-Limburg

https://www.raadsleden.nl/assets/documents/oin23-1055_-_rap_-_aantrekkelijkheid_van_het_raadswerk.pdf

Participatieboek Strategische toekomstvisie 2040

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	2
Participatieproces strategische toekomstvisie 2040	3
A: Input dialoogsessies toekomstdromen	4
Dialoogsessie 1: Stein	6
Dialoogsessie 2: Urmond	17
Dialoogsessie 3: Elsloo	23
B: Input eerste digitale ronde	35
C: Input tweede digitale ronde	36
D: Advies adviesraad sociaal domein	50
E: Reactie college van burgemeester en wethouders op adviesraad sociaal domein	55
F: Advies Steinse jongeren adviesraad	61
G: Reactie college van burgemeester en wethouders op Steinse jongeren adviesraad	63

Participatiproces strategische toekomstvisie 2040

Via verschillende manieren hebben we input opgehaald en onze strategische doelen aangescherpt. In dit document geven wij de input die is meegegeven integraal weer als achtergrond informatie. Van de dialooggesprekken met onze inwoners en adviesraden is in dit document de opbrengst verzameld. De gesprekken met onze interne organisatie, de afstemming met regiogemeenten en de raadsinformatiebijeenkomst van 20 juni 2024 zijn hierin niet opgenomen.

Middel	Wie	Wat
1. Toekomstgesprekken met inwoners	45 deelnemers	Raadplegen
2. Digitale inspraak van inwoners en ondernemers	29 deelnemers	Raadplegen
3. Overleg met adviesraden	Adviesraad sociaal domein Steinse Jongeren adviesraad	Informeren, kennis delen, raadplegen en adviseren
4. Afstemmingsoverleg regiogemeenten	Buurgemeenten	Informeren en kennis delen
5. Raadsinformatiebijeenkomsten	Raadsleden	Informeren en ophalen
6. Interne beleidstafels	Medewerkers gemeente Stein	Informeren en ophalen

A: Input dialoogsessies toekomstdromen

In aanloop naar de actualisatie van de strategische toekomstvisie hebben we **drie** toekomstdroom sessies georganiseerd waar de burgemeester in gesprek is gegaan over onze toekomstdoelen en wat inwoners belangrijk vinden.

Huis- aan- huis zijn postkaarten verstuurd waarin onze inwoners zijn uitgenodigd om bij een van de drie bijeenkomsten te zijn:

Zaterdag 14 september van 14:00 tot 16:00 uur in het Archeologisch Museum in Stein

Woensdag 18 september van 11:30 tot 14:00 uur in de Protestantse kerk in Urmond

Vrijdag 20 september van 19:00 tot 21:00 uur in het Historiehuis in Elsloo

Droom met ons mee
over de toekomst
van gemeente Stein

Gemeente *Stein*

Stelt u zich eens voor... u sluit uw ogen en reist tien jaar terug in de tijd. Wat ziet u? Ervaart u hoe alles om ons heen is veranderd? De wereld raast voort, vaak zonder dat we het echt beseffen. Daarom willen we samen met u de toekomstvisie 2040 voor gemeente Stein actualiseren. Deze visie biedt ons een routeboekje om te navigeren bij het waarmaken van onze dromen, met alle kansen en uitdagingen die zich onderweg voordoen.

Ik nodig u uit om samen met mij te komen dromen over de toekomst van Stein en mij te laten weten wat u belangrijk vindt.

U kunt zich aanmelden voor één van de volgende bijeenkomsten:

- 14 september, 14.00 tot 16.00 uur, Archeologisch Museum in Stein
- 18 september, 11.30 tot 14.00 uur, Protestantse kerk in Urmond
- 20 september, 19.00 tot 21.00 uur, Historiehuis in Elsloo

Wilt u meedromen? Stuur dan een mail met uw voorkeur naar communicatie@gemeentestein.nl (er is een beperkt aantal beschikbare plekken).

Met hartelijke groet,
Marion Leurs
Burgemeester

Familie [REDACTED]
Dorpstraat 15 A
[REDACTED]

Kunt u er niet bij zijn, maar wilt u toch mee dromen? Deel dan uw visie via www.gemeentestein.nl/toekomstdromen.

Dialogosessie 1: Stein

Op 14 september 2024 vond de eerste dialogosessie met inwoners plaats.

Inwoners gaven de volgende input aan ons mee:

TOEKOMSTDROOM:

GEBIEDSONTWIKKELING
STEIN: KLEINE
GEBIEDEN
ONTWIKKELEN EN
GROENSTROKEN

SESSIE 1

TOEKOMSTDROOM:

HAVENGEBIED STEIN
SAMEN MET LORTY
AAN PAKEN BIJV.
MOOIE JACHTHAVEN
MAKEN

SESSIE 1

TOEKOMSTDROOM:

MEER AANDACHT
VOOR ELKAAR EN
BEHULPZAAM ZIJN!

SESSIE 1

OPMERKING:

MAAK HET SPLITSEN
VAN WONINGEN
MEER MOGELIJK

SESSIE 1

TOEKOMSTDROOM:

DAT STEIN EEN
EIGEN GEMEENTE
BLIJFT DE NATUUR
BEHOUDEN BLIJFT
EN DE MENSEN MEER
GAAN SAMENLEVEN
EN
VERDRAAGZAMER
ZIJN

SESSIE 1

TOEKOMSTDROOM:

WONEN EN WERKEN
IN EEN STRAAL VAN
15 KM

SESSIE 1

TOEKOMSTDROOM:

BESTUURLIJK
ZELFSTANDIGE
GEMEENTE STEIN

SESSIE 1

OPMERKING:

VERKEER/PARKEREN
: MINDER
DREMPELS, MINDER
ONOVERZICHTELIJK
E PLEKKEN

SESSIE 1

TOEKOMSTDROOM:

**ALLE KERNEN VOOR
VOETGANDERS +
FIETSERS VEILIG
MET ELKAAR
VERBONDEN**

SESSIE 1

OPMERKING:

**CHEMELOT PRIMA
MAAR HINDER MOET
VERDWIJNEN**

SESSIE 1

OPMERKING:

**NATUUR
LANDWEERD
BEHOUDEN**

SESSIE 1

TOEKOMSTDROOM:

**JONGEREN EN
OUDEREN
SAMENBRENGEN IN
1 HUISKAMER EN
DAAR ALLES LATEN
SAMENKOMEN**

SESSIE 1

SESSIE 1

OPMERKING:

**DOORSTROOM
WONINGMARKT
MOTIVEREN (TBV
STARTERS, 2
PERSOONS
APPARTEMENTEN,
WONINGSPLITSING)**

SESSIE 1

OPMERKING:

**SAMEN GEVOEL
HEEL DIERBAAR,
BLIJVEN KOESTEREN
IN
INDIVIDUALISEREND
E SAMENLEVING**

SESSIE 1

OPMERKING:

**OUDEREN KUNNEN
IN EIGEN OMGEVING
BLIJVEN WONEN
MET ZORG**

SESSIE 1

TOEKOMSTDROOM:

**VOLDOENDE
BETAALBARE
WONINGEN VOOR
EEN OF TWEE
PERSONEN**

SESSIE 1

OPMERKING:

**HUIZENPRIJZEN ALS
USP VOOR
JONGEREN OM IN
STEIN TE WONEN**

SESSIE 1

TOEKOMSTDROOM:

**ALS IK DENK AAN
2040 DAN IS STEIN
EEN GEMEENTE
WAARIN MEN
OMKIJKT NAAR
ELKAAR EN ALLES
BESPREEKBAAR IS
DOOR TE WERKEN
OP BASIS VAN
POSITIEVE
GEZONDHEID**

SESSIE 1

TOEKOMSTDROOM:

**HOPELIJK ZIJN IN
DE TOEKOMST
MENSEN MINDER OP
ZICHZELF**

SESSIE 1

OPMERKING:

**STEEDS MINDER
VRIJWILLIGERS,
VEEL OUDEREN EN
JONGEREN HEBBEN
MINDER TIJD**

SESSIE 1

OPMERKING:
VERENIGINGEN
VALLEN WEG
DOORDAT MEER
MENSEN
VRIJBLIJVENDHEID
BELANGRIJK VINDEN

SESSIE 1

TOEKOMSTDROOM:
AANTAL OUDEREN
MEER IN EVENWICHT
MET JONGEREN

SESSIE 1

OPMERKING:
WONEN IN ONZE
GEMEENTE MOET
GOEDKOOP ZIJN
VOOR JONGEREN

SESSIE 1

OPMERKING:
VEEL TE BIEDEN
MAAR VOORAL 60+

SESSIE 1

TOEKOMSTDROOM:

STEIN EEN
BRUISENDE
VERZAMELING VAN
EEN AANTAL XX
WAAR JONG EN OUD
LEEFT, WERKT,
RECREERT EN
GENIET!

SESSIE 1

TOEKOMSTDROOM:

GRATIS PARKEREN
IS EN BLIJFT
BELANGRIJK

SESSIE 1

TOEKOMSTDROOM:

STEIN BLIJFT ALS
EIGEN GEMEENTE
BESTAAN

SESSIE 1

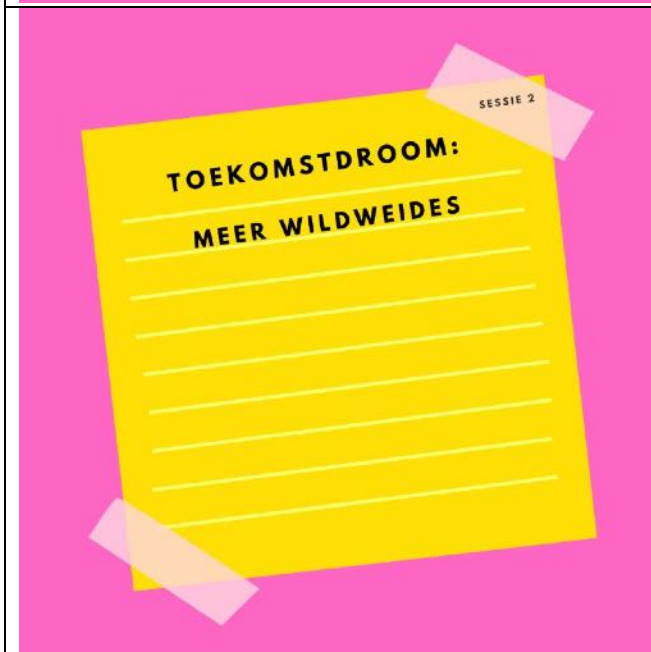
TOEKOMSTDROOM:

DAT DE "R" IN 2040
NOG STEEDS TE
HOREN IS

Dialogosessie 2: Urmond

Op 18 september 2024 vond de tweede dialogosessie met inwoners plaats.

TOEKOMSTDROOM:
EEN ZELFSTANDIGE
GEMEENTE DIE STERK
IS IN
SAMENWERKING

SESSIE 2

TOEKOMSTDROOM:
IN 2040 ZIJN WE DE
MEEST GROENE
GEMEENTE VAN
NEDERLAND!

SESSIE 2

OPMERKING:
MEER LATEN ZIEN
WAAR WE TROTS OP
ZIJN!

SESSIE 2

TOEKOMSTDROOM:
ALLES IN ONZE
GEMEENTE LOPEND
KUNNEN DOEN

SESSIE 2

SESSIE 2

TOEKOMSTDROOM:

SAMENLEVEN MET
VLUCHTELINGEN,
ASIELZOEKERS,
BUITENLANDERS. MET ONZE
NORMEN EN WAARDEN

ZONDER PREMIEVERHOOGING
OF BELASTINGEN.

FIJNE GROENE
LEEFOMGEVING.

SESSIE 2

TOEKOMSTDROOM:

IK WIL HIER
BLIJVEN WONEN EN
DAT MIJN
KLEINKINDEREN
GEZOND BLIJVEN

SESSIE 2

TOEKOMSTDROOM:

PRETTIGE
SAMENLEVING
WAARIN MENSEN
ELKAAR ZIEN EN
BEGROETEN

SESSIE 2

TOEKOMSTDROOM:

GEEN
WATEROVERLAST,
BENUT DE POSITIEVE
GEVOLGEN VAN
KLIMAATVERANDERING:
BORDEAUX AAN
DE MAAS

 <p>TOEKOMSTDROOM: EEN GEZONDE, GROENE GEMEENTE/KERN MET EEN GOED SOCIAAL WEEFSEL</p>	 <p>TOEKOMSTDROOM: GENOEG VOORZIENINGEN VOOR JONG EN OUD</p>
 <p>TOEKOMSTDROOM: DAT STEIN EEN FIJNE EN VEILIGE WOONOMGEVING BLIJFT</p>	

Dialogosessie 3: Elsloo

Op 22 september 2024 vond de derde en laatste dialogosessie met inwoners plaats.

Inwoners gaven de volgende input mee:

SESSIE 3

TOEKOMSTDROOM:

STIMULEER EN
FACILITEER DE
SAMENHORIGHEID
TUSSEN DE KERNEN

SESSIE 3

TOEKOMSTDROOM:

HET KLASSIEKE
WERKGEVERSCHAP
BESTAAT IN DE
TOEKOMST NIET
MEER, WERKT OP
BASIS VAN
VERTROUWEN

SESSIE 3

TOEKOMSTDROOM:

HANG OVERAL
POEPZAKJES OP
TEGEN HONDENPOEP

SESSIE 3

TOEKOMSTDROOM:

WERK AAN EERLIJKE
VERDIENMODELLEN
VOOR MENS EN
MILIEU

TOEKOMSTDROOM:

**MAAK DEELWONEN
GEMAKKELIJKER (EEN
EENSGEZINSWONING
, 2 HUURDERS)**

OPMERKING:

**DENK NA OVER
SLIMME MANIER VAN
TOEKOMSTIG
WONINGOVERSCHOT
EN DE VERANDERING
VAN VRAAG**

OPMERKING:

**MAAK
WONINGSPLITSING
MEER DAN NU HET
GEVAL IS MOGELIJK**

TOEKOMSTDROOM:

**OOG VOOR ALLE
GENERATIES**

B: Input eerste digitale ronde

Ook vroegen we onze inwoners digitaal een reactie aan ons mee te geven via onze website:

<https://www.gemeentestein.nl/toekomstdromen>

In het online inspraak formulier stelde wij de volgende vragen:

1. Welke droom van u/ welk aandachtspunt mag volgens u absoluut niet in de geactualiseerde versie van de Toekomstvisie 2040 ontbreken?
2. Wat zijn uw dromen, of waar hoopt u dat Stein over 15 jaar staat als het gaat om de sociale veerkracht en vitaliteit binnen de wijken en kernen?
3. Wat zijn uw dromen, of waar hoopt u dat Stein over 15 jaar staat als het gaat om de veiligheid en meer fysieke omgevingskwaliteiten binnen onze gemeente?
4. Wat zijn uw dromen, of waar hoopt u dat Stein over 15 jaar staat als het gaat om de bedrijvigheid binnen onze gemeente?
5. Wat zijn uw dromen, of waar hoopt u dat Stein over 15 jaar staat als het gaat om samenwerking?

Inwoners gaven daar de volgende reacties op:

Vraag 1: Welke droom van u/ welk aandachtspunt mag volgens u absoluut niet in de geactualiseerde versie van de Toekomstvisie 2040 ontbreken?

Datum verzonden	Antwoord op de vraag
10-09-2024 09:43 uur	<p>Het RivierPark Maasvallei echt een plek is waar de natuur volledig vrij zich kan ontwikkelen zonder belemmeringen die Rijkswaterstaat of een internationaal pijpleidingen tracé belemmeringen oplegt. Een natuurgebied waarin bedrijven bepaalde doelstellingen en belangen blijven hebben is geen natuurgebied maar een bedrijventerrein.</p> <p>Daarnaast is een toeristische fiets/wandel verbinding tussen Stein en Maasmechelen een toegevoegde waarde voor de beleving van de bezoekers van het gebied. De horeca krijgt hierdoor een impuls zodat ook de horeca een bestaan kan hebben in de kleinere kern. Horeca is ook goed voor de lokale bewoner om elkaar te ontmoeten.</p> <p>Daarnaast kun je als gemeente je onderscheiden van de andere gemeente met een aantrekkelijke groen gebied. Waar Stein aantrekkelijk blijft als woongemeente. Overlast door veel fietsers is te organiseren door gemotoriseerd verkeer te weren. Dát is werkelijk anders dan in het heuvelland waarbij de openbare ruimte bezocht wordt door gemotoriseerd verkeer moet dit in Stein vooral fietsers en wandelaars zijn. Met het wegnemen van lange brede rechte stukken en het toevoegen van veel bochtjes is het ook voor wielrenners niet aantrekkelijk omdat de snelheid eruit gehaald wordt.</p>
10-09-2024 10:25 uur	ouderenzorg
10-09-2024 10:31 uur	Nette, opgeruimde woonomgeving met ruimte voor de voetganger/ gehandicapte etc. Fatsoenlijk geparkeerde voertuigen. Natuur mag even voorrang hebben op andere "belangrijke" dingen.
10-09-2024 10:31 uur	Meer verdraagzaamheid, vriendelijkheid, hulpvaardigheid.
10-09-2024 09:16 uur	Meer aandacht voor jeugd
10-09-2024 12:23 uur	Bestaanszekerheid en kansen voor de inwoners van de Gemeente Stein
10-09-2024 14:39 uur	meer aandacht voor een gezonde leefomgeving, geen nieuwe fabrieken meer op Chemelot, voor elke gekapte boom een nieuwe boom
10-09-2024 16:08 uur	<p>Nog meer oog voor natuur. Een schone maas. Autovrij (auto te gast) straten. Beatrixplein in Berg groener maken en ruimte voor klein parkje.</p> <p>Meer mogelijkheden voor starters op woningmarkt.</p> <p>Verpaupering tegengaan en eigenaren van leegstaande huizen dwingen tot verkoop of opknappen woning</p>

10-09-2024 16:25 uur	handhaving op asociaal gedrag op allerlei gebied.
10-09-2024 17:30 uur	Voldoende betaalbare woningen voor ouderen in een groene-, rustige omgeving, met noodzakelijke voorzieningen (winkels, huisarts, apotheek, etc. in de directe nabijheid. Goed openbaar vervoer binnen redelijke afstand.
10-09-2024 22:39 uur	Wel ver weg 2040 , zou liever iets aan nu doen , zodat 2040 beter uit ziet .
11-09-2024 17:05 uur	Plekken waar je elkaar kan blijven ontmoeten Winkels in de buurt. Ook bereikbaar voor mensen die minder goed lopen. Goed geregelde openbaar vervoer. Meerdere opstapplekken. Weer terug naar vroeger. Voldoende gelegenheid om te sporten/ontspannen. Bij huizen eerst rekening houden met inwoners van gemeente Stein. Huizen betaalbaar houden. Minder mensen met schulden.
11-09-2024 18:57 uur	Meer ruimte en gemak om een deel van je woning te verhuren . Er zijn veel alleenstaanden die daar graag gebruik van kunnen maken .
12-09-2024 08:21 uur	vergroening en autoluw Dorine Verschureplein
13-09-2024 10:12 uur	Op plekken waar het kan de natuur z'n gang laten gaan, alleen (met mate) extensieve recreatie toestaan Geen ruimte voor een kleinschalige kerncentrale!!
15-09-2024 18:57 uur	Op de weekmarkt is sinds geruime tijd geen kraam meer met furnituren. Een groot gemis! Vooral met het oog op recycling is reparatie van kleding weer zeer welkom! Om een rits en bijbehorende kleur naaigaren moet men nu naar Sittard of Maastricht, dat willen we toch niet?
16-09-2024 13:24 uur	Een ruimte voor creëren en ontmoeten (tekenen, schilderen, naaien, koken, etc) mag niet ontbreken in de toekomst van Nieuwdorp/ Stein, vind ik. Zoals bijv. Werkhuis in Maastricht. Gratis bieb (zoals gemeenten in Brabant hebben).
16-09-2024 14:02 uur	Verminderen luchtverontreiniging door Chemelot, asfaltcentrale, concentratie verkeersaders oa wegen/water/lucht, bomenkap en afname groengebieden.
16-09-2024 14:27 uur	Verbinding tussen mensen met de zelfde leeftijdsgroep. Persoonlijk mag het meer tussen mensen van een leeftijd van 55 /65 jaar. Meer rust in de omgeving. Mensen bouwen jaren aan hun woning wat behoorlijk wat geluid overlast veroorzaakt. Meer rekening houden met de omgeving. Hondengeblaf maar ingedamd worden.
16-09-2024 15:28 uur	Cultuur en verenigingsleven.

17-09-2024 22:33 uur	In 2040 is er geen onveiligheid wat betreft toeristische/recreërende fietsers in de dorpen langs de Maas.
18-09-2024 09:44 uur	Gemeente en inwoners samen
22-09-2024 17:08 uur	Horecagelegenheid met speeltuintje en eventueel wat dieren creëren bij heidekamp gebied
24-09-2024 22:10 uur	Samenzijn, er voor elkaar zijn. Ouderen die voor elkaar zorgen, dus samen. Jongeren die samen zijn, fysiek en niet meer digitaal. Ouderen en jongeren die samen zijn. De vraag is natuurlijk hoe ga je dit regelen. Mogelijk via buurt cafés die door de buurt en/of vriendengroepen in leven worden gehouden zonder winstbejag. Hier kan een kop koffie gedronken worden, samen gegeten worden, samen een feest gevierd kan worden.
27-09-2024 16:19 uur	Alle boerenland langs de grensmaas onteigenen en teruggeven aan de natuur tot een prachtige grensmaas vallei ontstaat waar geen verstoring en vervuiling is van de boeren maar alleen rust voor wilde dieren en mensen ontspannend kunnen wandelen.
04-10-2024 08:37 uur	Een plein voor Stein! Autovrij, omzoomd met terrasjes en bomen. Met in het midden een kiosk waar op gedanst kan worden.

Vraag 2: Wat zijn uw dromen, of waar hoopt u dat Stein over 15 jaar staat als het gaat om de sociale veerkracht en vitaliteit binnen de wijken en kernen?

Datum verzonden	Antwoord op de vraag
10-09-2024 09:43 uur	Dat in de kernen de accommodaties qua ligging en bezetting afgestemd zijn op de kern die zij bedienen. In Meers is dit bijvoorbeeld nu bepaald niet het geval en had er naar m.i.z. meer gehaald kunnen worden door functies samen te voegen en verenigingen samen te brengen in een nieuw gebouw op de locatie waar ooit de laatste basisschool van het dorp stond. De vrijgekomen locaties van fanfarezaal, patronaat en voetbalkantine bieden andere mogelijkheden.
10-09-2024 10:25 uur	zorgen dat de ouder wordende mens zich kan verheugen op een gezonde leefbare omgeving met alle gemakken voorzien
10-09-2024 10:31 uur	De omschrijving is wel in zo'n ambtelijk ronkende taal! Wat versta je onder "sociale veerkracht" en "vitaliteit binnen de kernen"? Een werkelijk sociale omgeving zou een antwoord kunnen zijn.
10-09-2024 10:31 uur	Gezond sociaal, sportief, verdraagzaam.
10-09-2024 09:16 uur	Dat er meer aandacht is voor (soft)drugsbeleid, alcoholgebruik algemeen en verkeersveiligheid voor ouderen
10-09-2024 12:23 uur	Dat de inwoners SAMEN een BESTAANSZEKERHEID hebben en veel plezier en geluk mogen hebben als in burger / inwoner van Gemeente Stein .
10-09-2024 14:39 uur	dat we er op toezien dat de jeugd een plek heeft om samen te komen, dat het gebruik van drugs niet normaal wordt gevonden
10-09-2024 16:08 uur	Vergrijzing tegen gaan en jonge mensen in gemeente houden. Dat kan alleen als er ook woningen voor jonge mensen beschikbaar en betaalbaar zijn.
10-09-2024 16:25 uur	meer aandachtspunten v.w.b. voorzieningen voor bejaarden
10-09-2024 17:30 uur	Gemeentelijk beleid dat erop gericht is, de bewoners te faciliteren in hun dan actuele behoeften, zoals gemeenschappelijke trefpunten voor sport, menselijk contact etc.
10-09-2024 22:39 uur	Hoop dat de dromen van mijn kinderen dan uitkomt .
11-09-2024 17:05 uur	Ik hoop dat zowel jong als oud samen een plek vinden dat er meer verbinding komt en dat we elkaar helpen waar nodig.
11-09-2024 18:57 uur	Geen mening,

12-09-2024 08:21 uur	buurtbus om naar het station te worden gebracht.
13-09-2024 10:12 uur	Betrokkenheid en verbondenheid in de buurten. Doorgaan met de DOP filosofie: werken vanuit de wensen van de buurt. Zorg dragen dat iedereen in de wijk gehoord wordt, de plannen uit de buurt faciliteren vanuit de geest van de wet, niet de letter van de wet.
15-09-2024 18:57 uur	-
16-09-2024 13:24 uur	Ik droom dat Nieuwdorp een wijk is waar mensen elkaar (her)kennen en omkijken naar elkaar. En dat bewoners problemen signaleren en helpen oplossen i.s.m. gemeente.
16-09-2024 14:02 uur	Betaalbaar sport- en verenigingsleven, zodat iedereen kan aansluiten. Dit verhoogt de kwaliteit van leven voor jong en oud. Het stimuleren van jongeren om aan te sluiten bij de Steinse verenigingen.
16-09-2024 14:27 uur	Meer bijeenkomsten van leeftijdscategorieën. KBO be.v is echt voor ouderen. Voor 50 plussers is er geen kbo of iets in die richting, samen wandelen, muziek maken, theater, bijeenkomsten kunst of iets delen qua hobby, een wandelingetje, samen een terrasje pikken.. iets van dien aard. Samen iets doen...
16-09-2024 15:28 uur	Een veilige wijk waarbij men elkaar groet en een praatje maakt. Waar het verkeer niet doorheen raast, waar je 's avonds veilig over straat kunt en waar geen geluidsoverlast meer is van de autoweg.
17-09-2024 22:33 uur	Waar de gemeente nu staat is voor mij als begin twintiger prima voor in 2040
18-09-2024 09:44 uur	Ingeslagen weg volhouden
22-09-2024 17:08 uur	-
24-09-2024 22:10 uur	Buurt cafés. De horeca bestaat in Stein niet meer, toch is het nodig dat mensen elkaar ontmoeten. Dit moet gestimuleerd worden, dit ontstaat niet vanzelf. Het voorkomt eenzaamheid. De buurt kan elkaar in de gaten houden.
27-09-2024 16:19 uur	In Stein een jeugdhonk waar jongeren kunnen chillen en in iedere wijk een gemeenschapshuis waar ouderen samen komen om te lezen of te kaarten etc. Tevens hier een loket inrichten waarbij oudere mensen geholpen kunnen worden met digitalisering en ook mensen met taalachterstand geholpen kunnen worden.
04-10-2024 08:37 uur	Een plein wat een natuurlijke sociale ontmoetingsplek is voor jong en oud

Vraag 3: Wat zijn uw dromen, of waar hoopt u dat Stein over 15 jaar staat als het gaat om de veiligheid en meer fysieke omgevingskwaliteiten binnen onze gemeente?

Datum verzonden	Antwoord op de vraag
10-09-2024 09:43 uur	De waarden in de openbare ruimte dienen verder versterkt en beschermd te worden door duidelijke keuzes. Een gebied kan verschillende doelen hebben enkel als deze doelen elkaar versterken in plaats van tegenwerken. In het laatste geval moeten duidelijke keuzes gemaakt worden voor één van de doelrichtingen
10-09-2024 10:25 uur	dat de mensen niet alleen gedurende de dag , maar ook gedurende de avond veilig over straat kunnen lopen , met voldoende goede verlichting , ook op donkere plaatsen
10-09-2024 10:31 uur	Gaan we weer: "fysieke omgevingskwaliteiten". ??? Mijn idee? Meer groene ruimte. Dus minder bebouwing en daaraan noodzakelijk gekoppeld minder inwoners. De mens heeft ruimte om zich heen nodig om sociaal te kunnen worden/ zijn.
10-09-2024 10:31 uur	Meer groen (ook particulier !) Gezond sportklimaat voor de hele kern !
10-09-2024 09:16 uur	
10-09-2024 12:23 uur	Optimale leefbaarheid en een veilig gevoel
10-09-2024 14:39 uur	dat de verkeersveiligheid veel aandacht krijgt want er is het e.e.a. mis wat dat betreft. dat de wachtlijsten van de GGZ verdwijnen. Dat het Zuyderland ziekenhuis in Sittard een volwaardig ziekenhuis blijft met. Dat wijkagent en BOA meer zichtbaar zijn in de wijk
10-09-2024 16:08 uur	Schonere maas, meer natuur, auto te gast straten. Toerisme stimuleren maar ook begrenzen. Stimuleren van gemeenschappelijke woonvoorzieningen zodat er mensen voor elkaar kunnen zorgen. Beter openbaar vervoer ook in weekenden en feestdagen
10-09-2024 16:25 uur	dat klachten op het gebied van veiligheid gehoord worden.
10-09-2024 17:30 uur	Bewuste zorg voor ons cultuur erfgoed, zorg dragen voor een veilige woonomgeving met voldoende-, behoefte-gerichte woningaanbod
10-09-2024 22:39 uur	Meer onderlinge samenwerking , meer onderling begrip en tolerantie
11-09-2024 17:05 uur	Bereikbaarheid is zeer belangrijk. Groen is en blijft belangrijk. Ik hoop niet dat er groen weggaat.

11-09-2024 18:57 uur	Meer kleine woningen voor 1 , 2 a 3 personen. Kunnen ook etage woningen zijn . Daarbij veel groenvoorzieningen . En kruideniers uitbreiden , zeker in Elsloo.
12-09-2024 08:21 uur	Vergroening en autoluw Dorine Verschureplein met behoud van bestaande winkels. Beter aanzicht rondom parkeerplaatsen Makado. Betere (openbare) verbindingen vanaf verder gelegen kernen zoals Oud Elsloo naar het station, bijv. een buurtbus.
13-09-2024 10:12 uur	Optimaal groene omgeving waarin de natuur zo veel mogelijk z'n gang kan gaan en de biodiversiteit wordt uitgebreid. Cultureel erfgoed is behouden en de scholen geven hier aandacht aan. Met mate extensieve recreatie waar het kan. Het openbare (bus)vervoer is nog steeds op peil. De winkeldiversiteit is behouden. Er zijn voldoende huizen, voor jong en oud. Er is voldoende huisartsen/tandartsen/thuiszorg en ouderen kunnen blijven wonen in de gemeente. Basisscholen en de middelbare school is nog aanwezig. Er is binnen de gemeente een grotere mate van acceptatie/tolerantie van de "anderen" zoals mensen met een (psychische) beperking, nieuwe Nederlanders, vluchtelingen etc. Er zijn geen (kleine) kerncentrale in onze gemeente!!
15-09-2024 18:57 uur	-
16-09-2024 13:24 uur	Ik droom van schonere lucht bij de industrie ah eind van de dag. Wanneer ik in de avond de A2 afdraai richting thuis valt me vaak een zware industriële geur/lucht op bij Chemelot.
16-09-2024 14:02 uur	Vergroening en verduurzaming van de industrie: Chemelot, asfaltcentrale, RWZI, havengebied, L Ortye en de verschillende industrieterreinen.
16-09-2024 14:27 uur	Betere groen verzorging is wel wenselijk, er staat veel onkruid. Milieu: minder houtkachels en barbecueën wat stank overlast geeft. Meer rust: blaffende honden en timmeren en aan het huis werken op vroege tijden. Of jaren aan een stuk wat maar niet ophoudt. Cultureel zet het zo voort. Leuke activiteiten.. en van mij mag het nog meer in leeftijd ingedeeld worden. Singel activiteiten zouden ook leuk zijn.
16-09-2024 15:28 uur	Goede inrichting van de openbare ruimte met voldoende parkeervoorzieningen en zeker aandacht voor het culturele erfgoed.
17-09-2024 22:33 uur	Dat de veiligheid verbeterd en gewaarborgd wordt
18-09-2024 09:44 uur	Dat iedereen zich in zijn huis en buiten veilig voelt
22-09-2024 17:08 uur	
24-09-2024 22:10 uur	De burgers meer betrekken bij onderhoud van het groen. We hebben nu vrijwilligers die rommel opruimen, dit stimuleren. De gemeente kan dit niet meer alleen. Hierbij geldt ook samen. Mensen bewust maken waar ze kunnen helpen.

27-09- 2024 16:19 uur	Op pleinen in de kernen veel meer groen aanplanten dat verkoeling en schaduw geeft in de zomer. Veel meer nieuwe bungalows (gelijkvloers) bouwen voor de oudere mensen van Stein.
04-10- 2024 08:37 uur	Geen Asfaltcentrale meer als je Stein binnenrijdt

Vraag 4: Wat zijn uw dromen, of waar hoopt u dat Stein over 15 jaar staat als het gaat om de bedrijvigheid binnen onze gemeente?

Datum verzonden	Antwoord op de vraag
10-09-2024 09:43 uur	<p>Bedrijvigheid is niet alleen afhankelijk van de aanwezigheid van een postbus. Toch zijn deze verplaatst van de Primera in Stein naar een locatie in Geleen.</p> <p>Bedrijven hebben bepaalde faciliteiten in de buurt nodig die hun keuze voor een bepaalde locatie beïnvloeden. Zijn de voorwaarden er niet dan kiest men met het gemak voor een andere locatie.</p> <p>Stein heeft qua ligging een aantal pluspunten maar moet zorgen de andere pluspunten niet te verliezen. Ook hier gaat het om keuze maken en hoe graag je bepaalde ontwikkelingen je wil. Service door andere bedrijven wordt steeds minder. Door ze anders te organiseren kun je wel snel het verschil maken als gemeente.</p>
10-09-2024 10:25 uur	<p>zorg dat de huurprijzen voor de toekomstige ondernemers niet de pan uit lopen en stimuleer nieuwe ondernemingen voor zich hier te vestigen</p>
10-09-2024 10:31 uur	<p>Telkens weer denkt iedereen alles op een postzegel oppervlakte te kunnen verwezenlijken. Lees alweer de inleidende tekst.</p> <p>Stein is daarin geen uitzondering. Mijn droom? Een duidelijke keuze voor de mens en het groen.</p>
10-09-2024 10:31 uur	<p>Prima onderwijs in ALLE kernen.</p>
10-09-2024 09:16 uur	-
10-09-2024 12:23 uur	<p>Dat we op fiets afstand kunnen werken en winkelen .</p>
10-09-2024 14:39 uur	<p>dat het openbaar vervoer weer in alle kernen komt. en niet aan de rand van een woonkern.</p>
10-09-2024 16:08 uur	<p>Repaircafes, meer ontmoetingsplekken voor jong en oud</p>
10-09-2024 16:25 uur	<p>geen mening</p>
10-09-2024 17:30 uur	<p>Gevarieerd werkaanbod, passend bij de stand van de economie en en de technologische ontwikkelingen.</p> <p>Goed openbaar vervoer om het vastlopende wegvervoer te compenseren.</p>
10-09-2024 22:39 uur	<p>Wil ik aan meehelpen via stichting</p>
11-09-2024 17:05 uur	<p>Ik hoop dat de winkels die er momenteel zijn blijven bestaan en dat ze toegankelijk blijven ook voor mensen die minder mobiel zijn</p>

11-09-2024 18:57 uur	Hier in Elsloo mis ik vooral een 2e kruidenier zoals Aldi of Lidl.
12-09-2024 08:21 uur	Vergroening en aanzicht bedrijventerrein Schuttersstraat Beek. Faciliteiten in wijken en kernen om met openbaar vervoer naar station Beek-Elsloo te kunnen geraken.
13-09-2024 10:12 uur	De huidige bedrijvigheid is nog steeds aanwezig op de bestaande industrieterreinen. De omschakeling naar duurzaamheid is grotendeels gerealiseerd, nieuwe bedrijven zijn optimaal duurzaam vanaf het begin. Vakonderwijs werkt met de bedrijven intensief samen om de jongeren te behouden voor de regio.
15-09-2024 18:57 uur	-
16-09-2024 13:24 uur	Ik droom van minder chemie en meer circulair, meer coöperatieve werk- en beslissingsvormen en minder macht van het grote geld.
16-09-2024 14:02 uur	Zie vorige antwoorden. Balans industrie en groengebieden! Aansluiting van de groengebieden op elkaar.
16-09-2024 14:27 uur	Meer terrasjes en gelegenheden waar men elkaar kan treffen. Openbaar toilet zou fijn zijn. Meer kledingzaken en ook voor heren. Klusjesdiensten zouden fijn zijn.
16-09-2024 15:28 uur	Het is zeer belangrijk dat kinderen in hun woonomgeving naar school kunnen. Dienstverlening moet bereikbaar zijn voor iedereen. Bedrijven aan de buitenrand. MFC's spelen een belangrijke rol.
17-09-2024 22:33 uur	Binnen de gemeente een gezonde economie
18-09-2024 09:44 uur	Bedrijven en andere organisaties elkaar blijven inspireren de goede dingen te doen
22-09-2024 17:08 uur	-
24-09-2024 22:10 uur	Meer groen, minder snel bomen snoeien, laat de natuur meer de natuur. Laat het zijn eigen gang gaan. Echter dit wel met de mensen bespreken. Nu krijgen we vaak de opmerking dat er veel onkruid rondom de wandelpaden staat. Dat is eigenlijk geen probleem, wel zouden burgers bijvoorbeeld brandnetels direct naast de paden kunnen verwijderen. Hiervoor zou de gemeente materialen beschikbaar kunnen stellen. Ook hier weer samen.
27-09-2024 16:19 uur	Subsidie vanuit de gemeente om samen met Groenewald en de basisscholen de taalachterstanden en reken achterstanden weg te werken door extra leerkrachten of gepensioneerde leerkrachten hiervoor weer in te zetten. Dit dan dus financieren met geld van de scholen zelf en extra subsidies van de gemeente.
04-10-2024 08:37 uur	Een levendige horeca voor jong en oud, liggend aan het plein van Stein

Vraag 5: Wat zijn uw dromen, of waar hoopt u dat Stein over 15 jaar staat als het gaat om samenwerking?

Datum verzonden	Antwoord op de vraag
10-09-2024 09:43 uur	Samenwerking biedt meer kansen dan alleen blijven. Samenwerking zoeken op alle mogelijke gebieden maar zelf de richting blijven bepalen die je als gemeente wil.
10-09-2024 10:25 uur	beek en Stein één gemeente vormen, voor beide partijen aantrekkelijk, en mede daardoor niet op te gaan in de gemeente Sittard - Geleen
10-09-2024 10:31 uur	Zelfstandige gemeente, dichtbij de burger. En een burger, dichtbij en betrokken bij zijn eigen, overzichtelijke gemeente. Een gemeente, die heel veel met eigen mensen kan doen, eigen mensen die er graag werken en lang (herkenbaar en toegankelijk) op hun plek blijven. Samenwerking is vanzelfsprekend.
10-09-2024 10:31 uur	Samenwerking met de burens op elk gebied.
10-09-2024 09:16 uur	-
10-09-2024 12:23 uur	Dat de Gemeentelijke taken op een Zuid Limburg niveau worden uitgevoerd en de kernen als een zelfstandige gemeenschap worden gekoesterd. Zuyd Stad van Wiel Aretz als basis
10-09-2024 14:39 uur	-
10-09-2024 16:08 uur	Meer samenwerking met Belgische maasdorpen, binnen de gemeente Stein is samenwerking naar mijn idee goed met andere dorpskernen
10-09-2024 16:25 uur	ook hier is het de kunst om klein te blijven en vooral de eigen identiteit behouden van een gemeente.
10-09-2024 17:30 uur	Een gemeente Stein die zeggenschap houdt over zaken die relevant zijn voor de bewoners : samenwerking waar noodzakelijk, zelfstandig waar nodig en mogelijk. Grensoverschrijdende samenwerking waar gezamenlijke belangen gediend zijn.
10-09-2024 22:39 uur	Vernieuwing
11-09-2024 17:05 uur	We moeten niet onze eigenheid verliezen in groter worden echter ook niet het wiel opnieuw uitvinden dus goed kijken wat werkt en of dit bij de cultuur van gemeente stein past
11-09-2024 18:57 uur	Geen mening .

12-09-2024 08:21 uur	-
13-09-2024 10:12 uur	De gemeente heeft de gelijke omvang en werkt vanuit de geest van de wet. De ambtenaren vertrouwen niet klakkeloos op de logaritmen in het systeem en "klokkenluiders" worden serieus genomen. Waar mogelijk werkt de gemeente samen met andere (plattelands) gemeenten. Er wordt gebruik gemaakt van elkaars expertise, de ambtenaren kunnen voor meer gemeenten worden ingezet, zodat kennis gedeeld wordt. De gemeente is op en top betrouwbaar voor de burgers en het eigen personeel.
15-09-2024 18:57 uur	-
16-09-2024 13:24 uur	Ik droom van bereikbaarheid door de burger en autonomie van de gemeente waar mogelijk. Ik moedig samen optrekken en leren aan m.b.t. aanpak van regionale uitdagingen.
16-09-2024 14:02 uur	Iedere samenwerking is gewenst, ook euregionaal. Stein is en blijft een grensgemeente.
16-09-2024 14:27 uur	Goede samen werking met randgemeenten ook op cultureel vlak.
16-09-2024 15:28 uur	Het is belangrijk dat Stein zelfstandig blijft om goed in te spelen op lokale ontwikkelingen, maar uiteraard is samenwerking ook noodzakelijk
17-09-2024 22:33 uur	Dat men op grote schaal samenwerkt aan een mooie provincie
18-09-2024 09:44 uur	Samen met aandacht voor respect, regelruimte en rugdekking
22-09-2024 17:08 uur	-
24-09-2024 22:10 uur	Grotere gemeenten maken de afstand naar de kernen nog groter. Op sommige plekken kan er wel samen gewerkt worden zoals dit nu ook al gebeurt. Personeelszaken IT facility kan best gecentraliseerd worden, echter de service diensten niet. Laat die direct per gemeente geregeld blijven.
27-09-2024 16:19 uur	Net zoals in Parkstad meer samenwerken met Sittard Geleen en Beek
04-10-2024 08:37 uur	Sittard-Geleen-Stein is 1 gemeente met ieder zijn eigen karakter

C: Input tweede digitale ronde

Alle inwoners die geparticipeerd hebben tijdens een van de bijeenkomsten in Stein, Urmond of Elsloo hebben per mail van ons de concept strategische toekomstvisie ontvangen. Ook de inwoners die digitaal met ons hebben meegedacht zijn uitgenodigd voor het geven van een reactie. De tweede inspraakronde is mogelijk geweest tussen 2 oktober en 22 oktober 2024.

In totaal maakte 3 inwoners gebruik van de mogelijkheid om te reageren op de concept strategisch visie. Waarbij de reacties vooral positief waren.

Datum verzonden	Antwoord op de vraag
3-10-2024	<p>1. Wat betreft de toekomstdoelen , welke Gemeente wil dit nou niet !! Gemeente Stein heeft 4 concept toekomstdoelen beschreven: Gemeente Stein is in 2040:</p> <ul style="list-style-type: none">• Toekomstdoel 1: Een sociale en veerkrachtige gemeente met vitale wijken en kernen;• Toekomstdoel 2: Een veilige, gezonde en groene gemeente met unieke omgevingskwaliteiten;• Toekomstdoel 3: Een bedrijvige gemeente met ruimte voor circulaire economie;• Toekomstdoel 4: Een zelfstandige gemeente die sterk is in samenwerking in de regio. <p>2. Belangrijkste is natuurlijk HOE doen we het vooral en hoe kunnen we SAMEN als Gemeente en de betrokken burgers dit proces waarmaken . Is het vertrouwen wederzijds in het uitvoeren en invullen van de noodzakelijke activiteiten nu voldoende aanwezig en hoe kunnen we dit faciliteren, stimuleren en organiseren.</p> <p>3. Als deze strategische toekomstvisie 2040 is vastgesteld zal deze ook een onderdeel van het DNA van de Gemeentelijke organisatie , Bestuurders , Raadsleden en de inwoners moeten worden .</p> <p>Succes met de verdere uitwerking van deze strategische visie , We wachten de definitieve versie met vertrouwen af</p>
10-10-2024 17:31	<p>Beste mevrouw Smeets, Hartelijk dank voor het toezenden van de conceptversie. Wij kunnen ons helemaal vinden in de strategische doelen en doelstellingen en hebben verder geen extra opmerkingen. Met vriendelijke groet, xx</p>
11-10-2024	<p>Hoi Cynthia, Mooi omschreven visie waar naar mijn mening alles in staat wat er in moet staan. Hopelijk kunnen alle dromen waargemaakt worden!</p>

	Groetjes, XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
--	--

D: Advies adviesraad sociaal domein

Aan het College van
Burgemeester en wethouders
Van de gemeente Stein

Postbus 15, 6170 AA Stein
T 046 435 92 56

Datum Stein, 11 oktober 2024
Betreft Advies inzake Concept Strategische Toekomstvisie 2040

Geacht college,

Op 2 oktober hebben wij uw adviesvraag ontvangen inzake de concept strategische toekomstvisie 2040. Op 7 oktober 2024 hebben wij een prima presentatie gekregen van de hoofdlijnen van de toekomstvisie.

Vanuit de adviesraad Sociaal Domein geven wij graag onze reactie op de concept toekomstvisie:

Burgerparticipatie

Het is goed om waardering uit te spreken over het gevolgde, interactieve proces en de wijze waarop de gemeente Stein open staat voor de inbreng van inwoners en andere externe partijen.

Wellicht ten overvloede wijzen we erop dat het goed is het proces te evalueren. Zijn jullie tevreden over de kwantiteit van de participatie? Het goed bereiken van ouderen en jongeren vraagt veelal eigen methodes en het is goed om nu vast te stellen of de huidige aanpak heeft geleid tot het gewenste resultaat. Over vier jaar zijn zeker nieuwe methodes en technologieën beschikbaar om gericht op te halen wat bepaalde doelgroepen vinden over de toekomst van Stein.

Verder kan in de toekomstvisie toegevoegd worden hoe de gemeente aankijkt tegen continue communicatie met haar inwoners. Gaat dit steeds meer via de social media kanalen of is de website nog steeds het belangrijkste distributiekanaal? Wat is de ambitie ten aanzien van content distributie in de toekomst?

De adviesraad Sociaal Domein is een onafhankelijk adviesorgaan van het College van Bestuur van de gemeente Stein voor het sociaal domein van zorg, welzijn, werk en inkomens. Het streven van de Adviesraad is dat alle inwoners ongeacht hun positie kunnen deelnemen aan de samenleving.

Uitdaging in de toekomstvisie

De concept toekomstvisie heeft geleid tot een veelheid aan positieve doelstellingen. De vraag is echter of de doelstellingen voldoende uitdagend en inspirerend zijn. Ambtenaren willen van nature goede dingen doen voor de inwoners. De nu geformuleerde doelstellingen lijken een hoog "dat doen we toch al" gehalte te bevatten.

In een strategische visie is het doorgaans goed om meer duidelijkheid te geven over de impact die je als gemeente wil maken. Uitdagende doelen beklifven beter en leveren een bepaalde mate van spreekwoordelijke "buikpijn" op. Als je iets wil veranderen of sterk verbeteren bereik je dat niet met vage doelstellingen.

Voorbeeld. Tegenover de missie om een groene woongemeente te zijn staan onder andere de doelstellingen in hoofdstuk 3.3: "we werken aan een aantrekkelijke openbare ruimte", "we versterken ons unieke landschap" en "we beschermen onze natuur en biodiversiteit". Dergelijke doelstellingen zijn niet echt verrassend, het zou zelfs vreemd zijn als een gemeente daar niet voor staat.

De ambtenaar die ervoor zorgt dat bij ieder nieuw project rekening wordt gehouden met toevoeging van groen naast een paar extra bomen op boomplantdag, zal niet echt veel uitgedaagd worden door deze toekomstvisie (het "doen we toch al" gevoel).

Als je als gemeente een groene woongemeente wil zijn, spreek dan ambitie uit. Willen we bijvoorbeeld het areaal groen met 30% verhogen in vijf jaar, dan moet de gemeente aan de bak. De ambtenaar zal dan wel de spreekwoordelijk "buikpijn" voelen want er moet wat veranderen.

Kortom; als jullie tevreden zijn met hoe het nu gaat passen de geformuleerde doelstellingen prima. Maar als je iets wil veranderen dan zou je meer ambitie moeten uitspreken.

De rol van de gemeente

In hoofdstuk 3.2 staan eveneens positieve doelstellingen. "We werken aan samenleven door ontmoeting en verbinding", "we versterken de sociale basis voor onze inwoners", en "we werken aan vitale wijken en kernen met actief eigendom van inwoners en ondernemers". Ook dat zijn prima doelstellingen, maar geen verrassende doelstellingen.

In de inleiding van de toekomstvisie staat dat het cruciaal is om proactief en adaptief te zijn. Dat maakt ons nieuwsgierig welke rol de inwoners kunnen verwachten als het gaat om de geformuleerde doelstellingen voor het sociaal domein. Op welke onderdelen gaat de gemeente stimuleren, initiëren, faciliteren of misschien zelfs de kar trekken? Het maakt voor toekomstig beleid veel uit als je specifiek uitspreekt welke rol de gemeente hierin wil spelen.

Als het tegen zit met het nemen van eigendom door onze inwoners en/of ondernemers, "is daar hulp bij nodig" aldus de voorliggende visie. De gemeente stelt – terecht – dat initiatieven van onderop moeten komen (in de praktijk leveren die initiatieven toch de meeste kans op succes op). Maar tot hoever gaat de rol van de

gemeente als het echt niet lukt met het eigenschap in een wijk of kern? Het is wellicht goed om te benoemen tot hoever de rol van de gemeente kan gaan (en tot waar niet).

Urgentie

De toekomstvisie heeft geleid tot veel positieve doelstellingen maar je voelt nergens dat er bepaalde zeer urgente problemen moeten worden aangepakt. Er wordt wel gesproken over “enorme uitdagingen” maar in het perspectief van een toekomstvisie 2040 voelt dat niet als een zeer urgent probleem.

Er heeft ook consultatie plaatsgevonden met externe deskundigen. Dat zijn bij uitstek partijen die de nadruk kunnen leggen op urgente problemen. Maar ook door de overige geraadpleegde partijen kan aandacht zijn gevraagd voor urgente zaken.

Het zou een goede toevoeging zijn om de meest urgente problemen te benadrukken omdat die als eerste opgepakt moeten worden. Dat geeft richting voor beleid.

Een voorbeeld is de toenemende zorgvraag van de snel vergrijpende bevolking en het personeelstekort in de zorg. Dat maakt de druk op de mantelzorg tot een urgent probleem.

Wij zouden graag zien dat urgente problemen meer nadruk krijgen in deze toekomstvisie met de toezegging dat deze sneller worden opgepakt.

Duurzaamheid

Op enkele plekken in de toekomstvisie wordt duurzaamheid aangestipt maar vooral als een opgave voor de inwoners en ondernemers in de gemeente. Het is anno 2024 een gemis om geen eigen visie te hebben op duurzaamheid.

We kennen allemaal de 17 SDG's waarop ook de gemeente Stein een uitgesproken, positieve impact kan maken. Wat doet de gemeente zelf aan energiebesparing, goed werkgeverschap, goede governance etcetere? Een gemeente ziet doorgaans een rol om duurzaamheid bij anderen te stimuleren, maar kan zelf het goede voorbeeld geven. Een positieve eigen bijdrage aan duurzaamheid is bovendien belangrijk om nieuw personeel aan te trekken. De nieuwe generaties vinden het belangrijk dat hun werkgever een zichtbare bijdrage levert aan duurzaamheid.

Als de gemeente al een duurzaamheidsstrategie heeft, zou ze haar ambities zeker moeten benoemen in de overall toekomstvisie.

Integriteit

In de toekomstvisie staat weinig over het willen zijn van een betrouwbare, integere overheid. Het woord integriteit wordt niet letterlijk benoemd of in andersoortige terminologie omschreven. Alleen in paragraaf 3.2 komt vertrouwen terug in het bestuursakkoord, 'samen bouwen met vertrouwen'.

Het opbouwen en behouden van vertrouwen kan door integer te handelen binnen de rol als ambtenaar, bestuurder maar ook als inwoner van gemeente Stein. Dit punt zou expliciet benoemd kunnen worden in de toekomstvisie, eventueel als belangrijk onderdeel van de gewenste governance binnen de gemeente Stein (zie ook het thema duurzaamheid).

Jeugd en jongeren

De Jongeren visie 2022 is een belangrijke input voor de actualisatie van deze toekomstvisie, maar verder komt de doelgroep jeugd en jongeren weinig expliciet aan de orde. De toekomstvisie beoogt een mooi inclusief document te zijn voor alle doelgroepen. Echter hebben jeugd en jongeren specifiekere noden dan andere doelgroepen. De specificiteit van deze noden komt niet voldoende terug in het visiedocument. Als het niet expliciet benoemd wordt is het risico groot dat er in de toekomst te weinig aandacht voor zal zijn.

Overige opmerkingen

Het verwijzen naar meerdere visie-documenten (jongeren- en omgevingsvisie) maakt dat een toekomstvisie geen integraal document is. De kracht van de strategische toekomstvisie kan worden bijgezet door de inhoud van de twee voornoemde visies te verwerken in de strategische toekomstvisie.

In lijn met voorgaand punt: een bijlage met definities of het meer duiden van definities in de tekst, zoals voor bijvoorbeeld eigenaarschap en/of brede welvaart, zou het document kunnen verduidelijken. Zoals dit bijvoorbeeld inhoudelijk bij pagina 22 aan bod komt.

Het visiedocument is mooi omschreven in heldere taal lijkende overeenkomend op C1-taalniveau. Aanbeveling is om dit niveau nog meer aan te passen richting B1 zodat de visie leesbaar en begrijpelijk is voor een grotere doelgroep.

We gaan er overigens vanuit dat het concept document nog eens grondig wordt gecontroleerd op tekstuele foutjes.

Blz 23: "Kwetsbare inwoners en wijken zijn ook kwetsbaar voor georganiseerde criminaliteit en onveiligheid. We bestrijden criminaliteit, maar werken gelijktijdig aan het voorkomen dat mensen in de criminaliteit terecht komen of hier slachtoffer van worden." Het verwijzen naar kwetsbare inwoners en wijken kan als stigmatiserend worden ervaren. Niet alleen kwetsbare inwoners en wijken zijn gevoelig voor georganiseerde criminaliteit, alle inwoners en ondernemers kunnen geraakt worden door georganiseerde criminaliteit en onveiligheid.

Verder vraagt de zinsnede "We bestrijden criminaliteit, maar werken gelijktijdig aan het voorkomen dat mensen in de criminaliteit terecht komen of hier slachtoffer van worden" om nadere duiding welke rol de gemeente hier wil spelen.

Blz 24: "Het vertellen van het verhaal van de plek en de geschiedenis zijn belangrijk bij het doorgeven van onze trots aan de jeugd". Feit is dat veel inwoners van Stein weinig kennis hebben van onze cultuurhistorische waarde en verhalen. Wellicht goed om te duiden wat de gemeente nu anders wil doen om de verhalen beter bij de inwoners te krijgen.

In paragraaf 3.3 staat het volgende: "Slechts 39% van de totale oppervlakte van de gemeente is in gebruik als agrarische cultuurgrond. Daar staat wel tegenover dat de agrarische sector een groot deel van de cultuurgrond in gebruik heeft en beheert als agrarische cultuurgrond."

Men kan van mening verschillen of 39% veel of weinig is. We stellen voor om het waardeoordeel (het woordje "slechts") weg te halen.

In paragraaf 3.3 staat een opsomming van een aantal natuurgebieden met grote ecologische waarde. Wellicht dat hier het natuurgebied de Grensmaas, dat beheerd wordt door Natuurmonumenten, kan worden toegevoegd.

In paragraaf 3.4 staat dat een "reductie van CO2 in 2030 met 93%" wordt nagestreefd. Hier staat een concrete ambitie, hetgeen prijzenswaardig is, maar deze ambitie lijkt op het eerste gezicht niet realistisch. De gemeente Stein heeft hier niet of nauwelijks invloed op, het zijn onder meer de ondernemers die dat moeten realiseren. Als gemeente heb je geen invloed op bijvoorbeeld autoverkeer en veel maatregelen betreffen landelijk beleid. Als de gemeente dit een realistische doelstelling vindt kan het blijven staan. Anders zou je dit moeten relativeren.

In paragraaf 3.4 wordt niets gezegd over de gevolgen van de verdere digitalisering in de samenleving (gebruik AI, mediagebruik via andere platformen dus andere distributie van content) voor de eigen gemeentelijke organisatie. Heeft de gemeente ook een toekomstvisie op het efficiënter maken van de eigen organisatie? Als de gemeente zelfstandig wenst te blijven en het aantrekken van personeel lastig wordt, zou je moeten benoemen dat je nieuwe technologieën wil adopteren teneinde de eigen organisatie zo efficiënt mogelijk te maken.

8) Paragraaf 3.4: Een betere digitale bereikbaarheid als doel op zich zegt niet zoveel. Belangrijker is dat als je de gemeente wilt bereiken, met welke vraag dan ook, je een goed antwoord c.q. opvolging krijgt op jouw vraag. Over klantgerichte afhandeling van vragen staat nu nergens iets in het stuk.

Wij gaan ervan uit dat de Adviesraad Sociaal Domein ook betrokken zal worden bij de twee-jaarlijkse evaluatie en de actualisatie van de toekomstvisie over vier jaar.

We zien uw reactie met belangstelling tegemoet.

Met vriendelijke groet,

Namens de Adviesraad Sociaal Domein
Piet Claessen, voorzitter

(Deze reactie is opgesteld op basis van de input van de leden van de Adviesraad Sociaal Domein)

E: Reactie college op advies adviesraad sociaal domein

Adviesraad sociaal domein Stein
Postbus 15
6170 AA Stein

Stadhouderslaan 200
Postbus 15
6170 AA Stein
T +31 (0)46 435 93 93
info@gemeentestein.nl
www.gemeentestein.nl

BTW NL 0017.31.105.8.02
KvK 5190 4997 0000
IBAN NL30 BNGH 0205 000 110
BIC BNGH NL2G

Datum: 12 november 2024
Uw kenmerk:
Zaaknummer: 20240603149065
Behandeld door: C Smeets
Betreft: Actualisatie strategische toekomstvisie 2040

Geachte leden van de adviesraad sociaal domein,

Wij willen u zeer hartelijk bedanken voor de waardevolle reactie die wij hebben mogen ontvangen op de concept strategische toekomstvisie 2040. Graag geven wij in deze brief reactie op de door u aangehaalde punten en geven wij aan hoe wij uw advies verwerkt hebben in de definitieve strategische toekomstvisie 2040.

Burgerparticipatie

We hebben via diverse manieren geprobeerd onze inwoners te betrekken bij de actualisatie van de strategische toekomstvisie. Daar waar we in 2017 (bij het opstellen van de strategische toekomstvisie 2018-2022) en 2022 (bij het opstellen van de omgevingsvisie 2040) een veel uitgebreider participatie proces hebben gekozen, is er bij de actualisatie van de strategische toekomstvisie 2040 gekozen om inwoners en ondernemers de mogelijkheid te geven om in twee rondes met ons mee te denken. In de eerste ronde hebben wij ervoor gekozen om dat te doen middels 3 participatie bijeenkomsten en digitaal. In de tweede ronde alleen digitaal. Wij zien dat participatie bij thema's die inwoners direct raken zoals het verenigingsleven of nieuwe bouwplannen de participatie graag hoger is dan bij een abstracter document zoals de toekomstvisie. Desondanks hechten wij veel waarde aan de participatie van onze inwoners en gaan dan ook in 2025 aan de slag met ons participatiebeleid. Wat betreft de manieren waarop wij communiceren naar inwoners hebben wij afspraken gemaakt in onze [communicatie visie](#) 2023.

4 november 2024

Uitdagingen in de toekomstvisie

Wij hebben er specifiek voor gekozen om in deze toekomstvisie onze doelstellingen nog niet SMART te formuleren. Wij merken dat dit een andere manier van denken is. Dit vraagt van het college, de gemeenteraad en de ambtelijke organisatie om te doorleven dat we samen werken aan het behalen van onze strategische doelen. Daarnaast willen we niet alleen dat de doelen SMART geformuleerd zijn, maar dat er ook data is die beoordeeld of we onze doelen ook halen. De ambitie is wel om in de nieuwe coalitie periode 2026-2030 de ambities te vertalen naar meer SMART geformuleerde doelstellingen waar wij ook data sets aan kunnen koppelen.

In 2025 starten we met een 0 foto voor de gemeente Stein op basis van de Brede welvaartsmonitor. Dit doen we zowel op gemeente als wijk niveau. Wij zullen u meenemen in de uitkomsten van deze monitor en in de manier waarop wij de komende jaren onze doelen en doelstellingen SMART-er maken en in lijn brengen met wat we doen.

De rol van de gemeente

U stelt terecht dat wij veel waarde hechten aan initiatieven van onderop. De rol van de gemeente verschilt per beleidsdomein. Soms zijn we bevoegd gezag (vergunning beoordeling), soms faciliteren we (subsidieverstrekking) en soms werken we actief samen met inwoners (DOP's) aan het aanpakken van vraagstukken. In 2025 gaan we actief aan de slag met ons participatie beleid waarbij we ook onze gewenste rol omschrijven en wat wij van inwoners verwachten bij participatie.

Urgentie

In de trendanalyse die als bijlage 2 bij de strategische toekomstvisie 2040 is gevoegd, staan alle belangrijke trends en ontwikkelingen. We kiezen ervoor om hier niet onze focuspunten te benoemen, dat zullen we in 2025 oppakken bij het verder vormgeven van onze propositie. Wat we wanneer doen hebben we onder andere ook opgenomen in ons [bestuursakkoord](#) en in de daarbij behorende [midtermreview 2024](#).

Duurzaamheid

Duurzaamheid is opgenomen onder toekomstdoel 2 (verduurzaming woningen) en toekomstdoel 3 (circulaire economie en groene woongemeente). Daarnaast hebben wij in 2023 onze [energiestrategie](#) vastgesteld. Hierin hebben wij ook opgenomen wat onze eigen rol is en onze ambities zijn ten aanzien van duurzaamheid.

Integriteit

Integriteit vinden wij een belangrijk onderdeel en een voorwaarde waar zowel onze bestuurders als ambtenaren aan moeten voldoen. Wij hebben daarom integriteit ook toegevoegd aan de doelstelling: *Een goed georganiseerde gemeente die kansen ziet*. Welke te vinden is onder toekomstdoel 4.

Jeugd en jongeren

Wij hebben de strategische toekomstvisie ook voorgelegd aan de SJAR, die hebben aangegeven dat zij voldoende aanknopingspunten zien in de strategische toekomstvisie voor specifieke jeugd en jongeren thema's. Verdere concretisering van beleid en de impact op doelgroepen, vindt in onderliggende visies en beleid plaats. Voor onze jeugd en jongeren werken we actief aan het programma OKO: opgroeien in een kansrijke omgeving en binnen ons jeugd- en jongerenbeleid hebben we ook overleg met onze onderwijspartners in het basis- en voortgezet onderwijs en de voorschoolse opvang.

Overige opmerkingen

In bijlage 1 bij de strategische toekomstvisie 2040 hebben wij ook een overzicht van beleid toegevoegd dat door de gemeenteraad is vastgesteld. Wij proberen hiermee een integraler beeld te geven van wat we allemaal hebben afgesproken op specifieke beleidsterreinen. We hebben daarnaast zoveel als mogelijk het document in B1 taalniveau geschreven.

We hebben op pagina 23 de kwetsbare inwoners vervangen voor inwoners. De zinsnede "Wij bestrijden criminaliteit, maar werken gelijktijdig aan het voorkomen dat mensen in de criminaliteit terecht komen of hier slachtoffer van worden" slaat op projecten die aan de ene kant zorgen dat criminaliteit sneller wordt opgespoord zoals het ACT interventieteam of cameratoezicht, maar ook onze samenwerking met het RIEC of EURIEC en aan de andere kant ook op preventieve aanpakken zoals straatcoaches of ons project opgroeien in een kansrijke omgeving.

Op bladzijde 24 geeft u aan dat inwoners weinig kennis hebben van onze cultuurhistorische waarde en verhalen. In het [kunst- en cultuurbeleid 2023](#) hebben we opgenomen hoe we hier verandering in willen brengen. In paragraaf 5.3 hebben we het waardeoordeel slechts weggelaten. Grensmaas is toegevoegd als natuurgebied. De reductie van CO2 is opgenomen in onze energievisie als ambitie. Momenteel lopen we achter op de realisatie van de CO2 reductie.

Ook hebben wij in paragraaf 5.4 iets toegevoegd over de kansen en bedreigingen van verdere digitalisering. Hoe we digitalisering verder uitwerken in onze organisatie is onderdeel van de informatie veiligheidsbeleid van onze gemeente. We hebben een ambtenaar die zich iedere dag bezighoudt met de veiligheidsrichtlijnen van onze organisatie en digitale veiligheid.

Wij willen u heel erg hartelijk bedanken dat u samen met ons verder vorm heeft gegeven aan de strategische toekomstvisie. Wij hebben veel van uw opmerkingen verwerkt, wat onze strategische toekomstvisie 2040 heeft versterkt. Uiteraard blijven wij u ook in de toekomst graag betrekken bij het opstellen en uitwerken van ons gemeentelijke beleid.

Wij hopen u hiermee voldoende geïnformeerd te hebben.

Met vriendelijke groet,

Burgemeester en wethouders van Stein,
namens dezen,

(@SIGNATURE@)

Burgemeester
mw. M.F.H. Leurs-Mordang

Bijlagen:

Bijlage 1: Strategische toekomstvisie 2040

Bijlage 2: Beleidskaart

Bijlage 3: Trendrapport 2024

Bijlage 4: Bijlagenboek participatie

F: Advies Steinse jongeren adviesraad

Aan: Het College van Burgemeester en Wethouders

Van: Steinse Jongeren AdviesRaad (SJAR)

Datum: 13/10/2024

Betreft: Concept Strategische Toekomstvisie 2040

Geacht College van Burgemeester en Wethouders (hierna: 'College van B&W'),

Als Steinse Jongeren AdviesRaad (hierna: 'SJAR') maken wij van de gelegenheid gebruik om een advies uit te brengen aan het college van B&W.

Aanleiding:

Op 2 oktober hebben wij een advies aanvraag gekregen. Naar aanleiding hiervan schrijft de SJAR een advies over het Concept Strategische Toekomstvisie 2040.

Voorwoord:

De Steinse Jongeren AdviesRaad (SJAR) waardeert de aandacht die de gemeente Stein besteedt aan belangrijke thema's die de toekomst van jongeren beïnvloeden. In dit advies willen wij drie punten uit de concept strategische toekomstvisie 2040 benadrukken: woningbouw, sociale ontwikkeling en modernisering.

1. Woningbouw voor Jongeren

Wij vinden het positief dat de gemeente Stein bezig is met woningbouw, maar willen benadrukken dat jongeren vooral behoefte hebben aan betaalbare woningen, waarbij de grootte van de woning minder belangrijk is. Het is essentieel dat jongeren een reële kans maken op het verkrijgen van een woning. Momenteel zijn de beschikbare woningen vaak te duur, of maken jongeren weinig tot geen kans. Wij raden daarom aan om specifieke woonprojecten op te starten waarbij jongeren daadwerkelijk kans maken, zodat zij niet genoodzaakt zijn om naar andere gemeenten te verhuizen. Dit helpt jongeren in Stein te behouden en draagt direct bij aan het tegengaan van ontgroening.

2. Sociale Ontwikkeling van Jongeren

Het is positief dat de gemeente al investeert in de sociale ontwikkeling van jongeren. Wij moedigen de gemeente aan om hier nog verder op in te zetten, met extra aandacht voor programma's die jongeren actief betrekken bij de samenleving en voor het stimuleren van vrijwilligerswerk onder jongeren. Dit draagt bij aan de persoonlijke groei en maatschappelijke betrokkenheid van jongeren in Stein.

3. Modernisering

Wij zijn ook positief over de inzet van de gemeente op het gebied van duurzaamheid, technologie en het veranderende arbeidsleven. Deze thema's zijn van groot belang voor de toekomst van jongeren. We moedigen de gemeente aan om deze ontwikkelingen voort te zetten en verder uit te breiden, zodat jongeren in Stein zich optimaal kunnen voorbereiden op een duurzame en technologische toekomst.

De SJAR is positief over het Concept Strategische Toekomstvisie 2040 en we hopen dat ons advies mooi verwerkt wordt in het Concept Strategische Toekomstvisie 2040!

In afwachting van een spoedig antwoord verblijven wij,
Met vriendelijke groet,

Namens de SJAR,

Timo Nelissen

G: Reactie college van burgemeester en wethouders op Steinse jongeren adviesraad

Steinse jongeren adviesraad
Postbus 15
6170 AA Stein

Stadhouderslaan 200
Postbus 15
6170 AA Stein
T +31 (0)46 435 93 93
info@gemeentestein.nl
www.gemeentestein.nl

Datum: 12 november 2024
Uw kenmerk:
Zaaknummer: 20240603149065
Behandeld door: C Smeets
Betreft: Actualisatie strategische toekomstvisie 2040

BTW NL 0017.31.105.B.02
KvK 5198 4997 0000
IBAN NL20 BNGH 0285 008 110
BIC BNGH NL2G

Beste Steinse jongeren adviesraad,

Allereerst willen wij jullie heel erg bedanken voor het geven van een positief advies op basis van onze concept strategische toekomstvisie 2040. Wij vinden jullie oordeel hierin van cruciaal belang, zeker omdat het om jullie toekomst gaat.

Ook zijn wij blij dat jullie drie specifieke aandachtspunten aan ons meegeven die voor de jongeren in Stein van belang zijn. Wij gaan graag inhoudelijk in op deze punten en hoe we hiermee aan de slag zijn of gaan zijn de komende jaren.

Woningbouw voor jongeren

Vanuit onze woonzorgvisie (<https://www.gemeentestein.nl/woonzorgvisie>) zetten wij nu vol in op de realisatie van geschikte woningen voor ouderen. Naast het realiseren van passend aanbod gaan wij ouderen op weg helpen, ontzorgen, voorrang geven en prijsprikkels geven. Hierdoor bevorderen wij de noodzakelijke doorstroming. Dit heeft als belangrijk voordeel dat er uiteindelijk meer (goedkope) woningen beschikbaar komen voor jongeren/starters. Iedere verhuizing van een oudere levert per saldo de meeste verhuisbewegingen op en dat is goed voor de woningmarkt.

Om ook betaalbare nieuwbouw voor jongeren te realiseren, zetten wij in op zogenaamde flexwoningen. Deze tijdelijke huurwoningen zijn compact en nog betaalbaar voor jongeren, waar ze zelfstandig kunnen wonen. Van hieruit kunnen ze dan verder doorstromen naar bv. een eengezinswoning. De realisatie van deze flexwoningen is echter moeilijk en gaat nog niet zo voorspoedig als wij zouden willen. Samen met de woningcorporaties werken wij er echter flink aan. Tenslotte hebben wij in onze woonzorgvisie opgenomen dat wij in 2025 in gesprek gaan met de jongerendoelgroep en hun woonbehoeften en ideeën verzamelen. Dit willen wij graag met de SJAR oppakken.

5 november 2024

Kansrijke Omgeving. Aan dit project werkt iedereen in de gemeente samen om een gezonde en kansrijke omgeving voor jongeren mogelijk te maken.

De basis voor deze Nederlandse aanpak is het succesvolle IJslandse preventiemodel. IJsland heeft de laatste 20 jaar deze aanpak gebruikt om het middelengebruik (alcohol, tabak en drugs) onder jongeren aan te pakken. Deze aanpak zullen wij de komende jaren nog verder ontwikkelen.

Modernisering

De gemeente Stein werkt hard aan haar energiestrategie waarbij we woningen en gemeentelijke gebouwen willen isoleren en verduurzamen. Ook kijken we naar hoe technologische ontwikkelingen zoals kunstmatige intelligentie ons werk slimmer en gemakkelijker zou kunnen maken.

Voor al ons actueel door de gemeenteraad vastgestelde beleid verwijzen wij graag naar bijlage 1 bij de strategische toekomstvisie 2040.

Wij hopen jullie hiermee voldoende geïnformeerd te hebben en blijven graag over bovenstaande ontwikkeling en de strategische toekomstvisie 2040 met jullie in gesprek. Met vriendelijke groet,

Burgemeester en wethouders van Stein,
namens dezen,

{@SIGNATURE@}

Burgemeester
mw. M.F.H. Leurs-Mordang

Bijlagen:

Bijlage 1: Strategische toekomstvisie 2040

Bijlage 2: Beleidskaart

Bijlage 3: Trendrapport 2024

Bijlage 4: Bijlagenboek participatie

Beleidsnaam	Duur beleid	Datum in raad behandeld	Link
Evenementenbeleid	2024-2028	13-6-2024	https://stein.bestuurlijkeinformatie.nl/Agenda/Index/44cfe76d-f8a4-42c1-a47f-811293a407ea
Regiovisie aanpak geweld in afhankelijkheidsrelaties	2024-2031	13-6-2024	https://stein.bestuurlijkeinformatie.nl/Agenda/Index/44cfe76d-f8a4-42c1-a47f-811293a407ea
Verordening Wmo 2024-1	2024	13-6-2024	https://stein.bestuurlijkeinformatie.nl/Agenda/Index/44cfe76d-f8a4-42c1-a47f-811293a407ea
Regionaal Beleidskader Jeugdhulp	2024-2028	13-6-2024	https://stein.bestuurlijkeinformatie.nl/Agenda/Index/44cfe76d-f8a4-42c1-a47f-811293a407ea
Herziening Erfgoed Stein		23-5-2024	https://stein.bestuurlijkeinformatie.nl/Agenda/Index/ba0c8182-3399-4adf-875b-0d765bbb6ba0
Subsidieverordening Duurzaam Ondernemen	2024-2025	23-5-2024	https://stein.bestuurlijkeinformatie.nl/Agenda/Index/ba0c8182-3399-4adf-875b-0d765bbb6ba0
Actualisatie GR Vidar Wsw		25-4-2024	https://stein.bestuurlijkeinformatie.nl/Agenda/Index/a94bdeae-87e4-4324-a54e-6a85492f0858
Actualisatie GR Vidar		25-4-2024	https://stein.bestuurlijkeinformatie.nl/Agenda/Index/a94bdeae-87e4-4324-a54e-6a85492f0858
Actualisatie GR Omnibuzz		25-4-2024	https://stein.bestuurlijkeinformatie.nl/Agenda/Index/a94bdeae-87e4-4324-a54e-6a85492f0858
Actualisatie GR BsGW		25-4-2024	https://stein.bestuurlijkeinformatie.nl/Agenda/Index/a94bdeae-87e4-4324-a54e-6a85492f0858
Actualisatie GR RUD Zuid-Limburg		25-4-2024	https://stein.bestuurlijkeinformatie.nl/Agenda/Index/a94bdeae-87e4-4324-a54e-6a85492f0858
Actualisatie GR Veiligheidsregio Zuid-Limburg		25-4-2024	https://stein.bestuurlijkeinformatie.nl/Agenda/Index/a94bdeae-87e4-4324-a54e-6a85492f0858
Economisch Beleid	2024-2027	14-3-2024	https://stein.bestuurlijkeinformatie.nl/Agenda/Index/c978b921-6752-4a95-a970-36c789782a2f
Financiële verordening	2023	29-2-2024	https://stein.bestuurlijkeinformatie.nl/Agenda/Index/f17eff18-83cd-4e2a-8466-d837b4777ff5
Controle verordening	2023	29-2-2024	https://stein.bestuurlijkeinformatie.nl/Agenda/Index/f17eff18-83cd-4e2a-8466-d837b4777ff5
Normenkader 2023	2023	29-2-2024	https://stein.bestuurlijkeinformatie.nl/Agenda/Index/f17eff18-83cd-4e2a-8466-d837b4777ff5
Controleprotocol 2023	2023	29-2-2024	https://stein.bestuurlijkeinformatie.nl/Agenda/Index/f17eff18-83cd-4e2a-8466-d837b4777ff5
Verordening Wmo 2024	2024	29-2-2024	https://stein.bestuurlijkeinformatie.nl/Agenda/Index/f17eff18-83cd-4e2a-8466-d837b4777ff5
Lokake Energiestrategie Stein	2024-2030	7-2-2024	https://stein.bestuurlijkeinformatie.nl/Agenda/Index/4a301744-d183-42ee-a2c7-9449e7333b78
Gedragscode Burgemeester en Wethouders	2024	7-2-2024	https://stein.bestuurlijkeinformatie.nl/Agenda/Index/4a301744-d183-42ee-a2c7-9449e7333b78
Gedragscode Raadsleden	2024	7-2-2024	https://stein.bestuurlijkeinformatie.nl/Agenda/Index/4a301744-d183-42ee-a2c7-9449e7333b78
Integriteitsprotocol	2024	7-2-2024	https://stein.bestuurlijkeinformatie.nl/Agenda/Index/4a301744-d183-42ee-a2c7-9449e7333b78
Statuut Functionaris Gegevensbescherming	2023	14-12-2023	https://stein.bestuurlijkeinformatie.nl/Agenda/Index/e75f7b89-b623-4de9-a371-583716ce5332
Beleidsplan Buiten in beweging	2023	14-12-2023	https://stein.bestuurlijkeinformatie.nl/Agenda/Index/e75f7b89-b623-4de9-a371-583716ce5332
Kunst- en Cultuurbeleid	2023-2027	14-12-2023	https://stein.bestuurlijkeinformatie.nl/Agenda/Index/e75f7b89-b623-4de9-a371-583716ce5332
Gezamenlijke Rekenkamer Limburg Centraal	2024	14-12-2023	https://stein.bestuurlijkeinformatie.nl/Agenda/Index/e75f7b89-b623-4de9-a371-583716ce5332
Subregional detailhandelsbeleid Westelijke Mijnstreek	2023-2030	30-11-2023	https://stein.bestuurlijkeinformatie.nl/Agenda/Index/9a124e2e-5e72-425d-be52-52ef897fb3a6

Bebouwingscontour houtkap (Omgevingswet)	2024	30-11-2023	https://stein.bestuurlijkeinformatie.nl/Agenda/Index/9a124e2e-5e72-425d-be52-52ef897fb3a6
Belasting- en legesverordeningen	2024	9-11-2023	https://stein.bestuurlijkeinformatie.nl/Agenda/Index/e9e7f356-7d4d-414a-a7bf-6b53d483bb71
Algemene Plaatselijke Verordening (Omgevingswet)	2024	12-10-2023	https://stein.bestuurlijkeinformatie.nl/Agenda/Index/98129314-c713-4755-9d9f-8597a8b51d82
Erfgoedverordening (Omgevingswet)	2024	12-10-2023	https://stein.bestuurlijkeinformatie.nl/Agenda/Index/98129314-c713-4755-9d9f-8597a8b51d82
Nadeelcompensatieverordening (Omgevingswet)	2024	12-10-2023	https://stein.bestuurlijkeinformatie.nl/Agenda/Index/98129314-c713-4755-9d9f-8597a8b51d82
Verordening op de gemeentelijke adviescommissie omgevingskwaliteit (Omgevingswet)	2024	12-10-2023	https://stein.bestuurlijkeinformatie.nl/Agenda/Index/98129314-c713-4755-9d9f-8597a8b51d82
Gecombineerde lijst verplichte participatie en bindend advies (Omgevingswet)	2024	12-10-2023	https://stein.bestuurlijkeinformatie.nl/Agenda/Index/98129314-c713-4755-9d9f-8597a8b51d82
Beleidsplan Schuldhulpverlening & Budgetbeheer	2023-2026	28-9-2023	https://stein.bestuurlijkeinformatie.nl/Agenda/Index/8ca722e9-4ad1-418c-90d0-7bdf83756882
Verordening Beslistermijn Schuldhulpverlening	2023	28-9-2023	https://stein.bestuurlijkeinformatie.nl/Agenda/Index/8ca722e9-4ad1-418c-90d0-7bdf83756882
Woonzorgvisie Stein	2023-2028	28-9-2023	https://stein.bestuurlijkeinformatie.nl/Agenda/Index/8ca722e9-4ad1-418c-90d0-7bdf83756882
Visie op Communicatie	2023-2027	22-6-2023	https://stein.bestuurlijkeinformatie.nl/Agenda/Index/bf88855b-cf6e-4048-8ca8-71d5d3246c87
Afstemmingsverordening Participatiewet, IOAW, IOAZ	2023	22-6-2023	https://stein.bestuurlijkeinformatie.nl/Agenda/Index/bf88855b-cf6e-4048-8ca8-71d5d3246c87
Re-integratieverordening Participatiewet	2023	22-6-2023	https://stein.bestuurlijkeinformatie.nl/Agenda/Index/bf88855b-cf6e-4048-8ca8-71d5d3246c87
Beleidsplan Openbare Verlichting	2023-2027	8-6-2023	https://stein.bestuurlijkeinformatie.nl/Agenda/Index/6ee573e9-9e88-4d52-949e-0a97fa5ce60a
Parkeerbeleid	2023	25-5-2023	https://stein.bestuurlijkeinformatie.nl/Agenda/Index/b1141cf6-f40f-43ee-a88d-ea5fbbce6b05
Veegplan kernen 2022		25-5-2023	https://stein.bestuurlijkeinformatie.nl/Agenda/Index/b1141cf6-f40f-43ee-a88d-ea5fbbce6b05
Toeristische visie, Hart van de Maasvallei	2023	30-3-2023	https://stein.bestuurlijkeinformatie.nl/Agenda/Index/2cc6ced0-f8a1-43b1-a4d9-bf1fc3e67ad1
Kadernota Integrale Veiligheid Westelijke Mijnstreek	2023-2026	15-12-2022	https://stein.bestuurlijkeinformatie.nl/Agenda/Index/5708ec7b-d8ab-4fb7-ba67-2fac705b38c5
Afvalstoffenverordening	2023	1-12-2022	https://stein.bestuurlijkeinformatie.nl/Agenda/Index/3f9e8a37-9451-4ec8-a351-78a3572eb1be
Aanpassing verordening Adviesraad Sociaal Domein	2022	29-9-2022	https://stein.bestuurlijkeinformatie.nl/Agenda/Index/f1522792-ae66-4546-a0b9-b5d74e5a8ae7
Bestuursakkoord	2022-2026	6-7-2022	https://stein.bestuurlijkeinformatie.nl/Agenda/Index/615c7f3c-6d70-4723-b81c-dce8c520e108
Nota bodembeheer Beek, Beekdaelen en Stein		23-6-2022	https://stein.bestuurlijkeinformatie.nl/Agenda/Index/64565c14-3f9d-4ef3-ae1-79e2fd4e9873
Uitvoeringsplan Grondstoffen	2022-2025	23-6-2022	https://stein.bestuurlijkeinformatie.nl/Agenda/Index/64565c14-3f9d-4ef3-ae1-79e2fd4e9873
Formatieomvang wethouders inclusief benoeming	2022-2026	2-6-2022	https://stein.bestuurlijkeinformatie.nl/Agenda/Index/9caff5a-e343-4e5b-b85c-26dd8e40a8f9
Verordening SJAR	2022	21-4-2022	https://stein.bestuurlijkeinformatie.nl/Agenda/Index/d0c9cb11-6c12-441b-b3f7-71ca2cef32ec

Benoeming plaatsvervangend voorzitter van de Raad	2022-2026	21-4-2022	https://stein.bestuurlijkeinformatie.nl/Agenda/Index/d0c9cb11-6c12-441b-b3f7-71ca2cef32ec
Benoeming leden van de Agendacommissie	2022-2026	21-4-2022	https://stein.bestuurlijkeinformatie.nl/Agenda/Index/d0c9cb11-6c12-441b-b3f7-71ca2cef32ec
Benoeming leden van de Werkgeverscommissie	2022-2026	21-4-2022	https://stein.bestuurlijkeinformatie.nl/Agenda/Index/d0c9cb11-6c12-441b-b3f7-71ca2cef32ec
Omgevingsvisie 2040	2022-2040	17-2-2022	https://stein.bestuurlijkeinformatie.nl/Agenda/Index/9025938a-611d-4244-8763-aab6df3b0c40
VTH-beleid	2022-2026	17-2-2022	https://stein.bestuurlijkeinformatie.nl/Agenda/Index/9025938a-611d-4244-8763-aab6df3b0c40
Integraal Beheer kwaliteitsplan	2022-2026	17-2-2022	https://stein.bestuurlijkeinformatie.nl/Agenda/Index/9025938a-611d-4244-8763-aab6df3b0c40
Strategische gebiedsvisie omgeving Chemelot		16-12-2021	https://stein.bestuurlijkeinformatie.nl/Agenda/Index/deb6678c-e315-4a16-be14-9ae0933f1b3e
Transitievisie Warmte		16-12-2021	https://stein.bestuurlijkeinformatie.nl/Agenda/Index/deb6678c-e315-4a16-be14-9ae0933f1b3e
Verordening Jongerenlindje		2-12-2021	https://stein.bestuurlijkeinformatie.nl/Agenda/Index/7641e6d7-5d5a-49b0-9d85-1b8e787cdd0a
Participatiebeleid Omgevingswet en gecombineerde lijst voor verplichte participatie en bindend adviesrecht		18-11-2021	https://stein.bestuurlijkeinformatie.nl/Agenda/Index/3b4889f7-606c-4776-8ae1-241e8c025136
Verordening bekostiging leerlingenvervoer	2022	18-11-2021	https://stein.bestuurlijkeinformatie.nl/Agenda/Index/3b4889f7-606c-4776-8ae1-241e8c025136
Integraal Huisvestingsplan Onderwijs	2021-2036	14-10-2021	https://stein.bestuurlijkeinformatie.nl/Agenda/Index/44e0287e-227a-4dc1-91fb-c3a04bbb49af
Ontwerp-Omgevingsvisie	2040	14-10-2021	https://stein.bestuurlijkeinformatie.nl/Agenda/Index/44e0287e-227a-4dc1-91fb-c3a04bbb49af
Plaatsingsbeleid laadinfrastructuur		30-9-2021	https://stein.bestuurlijkeinformatie.nl/Agenda/Index/66995aac-c202-4aa4-a836-09f10419906f
Ondersteuning dorpsinitiatieven (motie DOS)	2021-2025	22-7-2021	https://stein.bestuurlijkeinformatie.nl/Agenda/Index/ebde2ee1-8435-4833-96d4-a6f485cae84c
Beleids- en beheerplan water en klimaatadaptatie	2022-2027	22-7-2021	https://stein.bestuurlijkeinformatie.nl/Agenda/Index/ebde2ee1-8435-4833-96d4-a6f485cae84c
RES Zuid-Limburg 1.0	2030	27-5-2021	https://stein.bestuurlijkeinformatie.nl/Agenda/Index/43e385b7-4c93-4d63-9cb1-2ee9808ba873
Verordening Commissie Bezwaarschriften	2021	27-5-2021	https://stein.bestuurlijkeinformatie.nl/Agenda/Index/43e385b7-4c93-4d63-9cb1-2ee9808ba873
Herijking Integraal Beheer Openbare Ruimte (IBOR)		8-4-2021	https://stein.bestuurlijkeinformatie.nl/Agenda/Index/211c38d1-a0f7-46b5-a62d-3a1158215160
Belastingbeleidsplan	2021	18-3-2021	https://stein.bestuurlijkeinformatie.nl/Agenda/Index/5869b839-bc42-4dbe-b929-94012fe8c688
Visie op Dienstverlening	2021-2024	4-3-2021	https://stein.bestuurlijkeinformatie.nl/Agenda/Index/b4910bdc-7649-463a-8b31-e0e653fbcc55
Regionaal beleidskader Van Afval naar Grondstof	2021-2025	4-3-2021	https://stein.bestuurlijkeinformatie.nl/Agenda/Index/b4910bdc-7649-463a-8b31-e0e653fbcc55
Verordening Jeugdhulp	2021	11-2-2021	https://stein.bestuurlijkeinformatie.nl/Agenda/Index/4fed0c94-5e49-4d96-9bde-84bdbca2d4f4
Preventie- en handhavingsplan jeugd en alcohol Zuid-Limburg	2021-2024	11-2-2021	https://stein.bestuurlijkeinformatie.nl/Agenda/Index/4fed0c94-5e49-4d96-9bde-84bdbca2d4f4
Plan van Aanpak Grip op Sociaal Domein		28-1-2021	https://stein.bestuurlijkeinformatie.nl/Agenda/Index/23c80dc7-854b-4c03-ab9e-97115e64ba3f
Verordening Elektronische publicatie		28-1-2021	https://stein.bestuurlijkeinformatie.nl/Agenda/Index/23c80dc7-854b-4c03-ab9e-97115e64ba3f
Beleidsplan Schuldhulpverlening	2021-2025	10-12-2020	https://stein.bestuurlijkeinformatie.nl/Agenda/Index/c85d32de-8dbc-429c-a9ea-9750e970b42a

Verordening Schuldhulpverlening	2021	10-12-2020	https://stein.bestuurlijkeinformatie.nl/Agenda/Index/c85d32de-8dbc-429c-a9ea-9750e970b42a
Structuurvisie Wonen Zuid-Limburg: Beleidsregel Ruim baan voor goede woningbouwplannen		10-12-2020	https://stein.bestuurlijkeinformatie.nl/Agenda/Index/c85d32de-8dbc-429c-a9ea-9750e970b42a
Verordening Onroerende-Zaakbelastingen	2021	10-12-2020	https://stein.bestuurlijkeinformatie.nl/Agenda/Index/c85d32de-8dbc-429c-a9ea-9750e970b42a
Nota van uitgangspunten omgevingsplandeel Chemelot		26-11-2020	https://stein.bestuurlijkeinformatie.nl/Agenda/Index/882d9cd4-844d-4c0d-b1ec-0dd23de18620
Mobiliteitsplan	2020	26-11-2020	https://stein.bestuurlijkeinformatie.nl/Agenda/Index/882d9cd4-844d-4c0d-b1ec-0dd23de18620
Conceptprocesvoorstel Integraal Huisvestingsplan		8-10-2020	https://stein.bestuurlijkeinformatie.nl/Agenda/Index/b3af1ae8-226f-473a-8606-aa40e213cfc3
Verordeningen Participatiewet	2021	8-10-2020	https://stein.bestuurlijkeinformatie.nl/Agenda/Index/b3af1ae8-226f-473a-8606-aa40e213cfc3
Vervanging en aanleg kunstgrasvelden		24-9-2020	https://stein.bestuurlijkeinformatie.nl/Agenda/Index/70ffccb9-29a2-4bcf-aab6-4bb5730dc530
Wonen Regionale Transformatievisie Westelijke Mijnstreek		28-5-2020	https://stein.bestuurlijkeinformatie.nl/Agenda/Index/de7e3b81-fc0e-401d-8efc-f500390702ff
Visie Vrijtijdseconomie Zuid-Limburg	2020-2030	14-5-2020	https://stein.bestuurlijkeinformatie.nl/Agenda/Index/58468c0a-e711-4f2b-9cf3-6301424f8dbb#
Nota van uitgangspunten omgevingsplandeel Woonkernen		14-5-2020	https://stein.bestuurlijkeinformatie.nl/Agenda/Index/58468c0a-e711-4f2b-9cf3-6301424f8dbb#
Bouwesteennotitie II Contouren Omgevingsvisie		14-5-2020	https://stein.bestuurlijkeinformatie.nl/Agenda/Index/58468c0a-e711-4f2b-9cf3-6301424f8dbb#
Regeling majeure projecten		13-2-2020	https://stein.bestuurlijkeinformatie.nl/Agenda/Index/3e7de99d-e4cc-4226-ba55-c518dce42a9c
Subsidieregeling peuteropvang en Voorschoolse Educatie	2020	13-2-2020	https://stein.bestuurlijkeinformatie.nl/Agenda/Index/3e7de99d-e4cc-4226-ba55-c518dce42a9c
Archiefverordening	2020	13-2-2020	https://stein.bestuurlijkeinformatie.nl/Agenda/Index/3e7de99d-e4cc-4226-ba55-c518dce42a9c
Koersdocument Participatie en de Omgevingswest		13-2-2020	https://stein.bestuurlijkeinformatie.nl/Agenda/Index/3e7de99d-e4cc-4226-ba55-c518dce42a9c
Veiligheidsvisie Chemelot en omgeving		30-1-2020	https://stein.bestuurlijkeinformatie.nl/Agenda/Index/f89eb780-5c80-479b-bc6c-2cf67383eb38
Hondenpenningen	2020	30-1-2020	https://stein.bestuurlijkeinformatie.nl/Agenda/Index/f89eb780-5c80-479b-bc6c-2cf67383eb38
Regionaal Gezondheidsbeleid	2020-2023	12-12-2019	https://stein.bestuurlijkeinformatie.nl/Agenda/Index/ef881e71-4016-4042-99e8-e007337745b9
Verordening Starterslening	2020-2023	12-12-2019	https://stein.bestuurlijkeinformatie.nl/Agenda/Index/ef881e71-4016-4042-99e8-e007337745b9
Verordening maatschappelijke ondersteuning	2020	12-12-2019	https://stein.bestuurlijkeinformatie.nl/Agenda/Index/ef881e71-4016-4042-99e8-e007337745b9
Gladheidsbestrijding		28-11-2019	https://stein.bestuurlijkeinformatie.nl/Agenda/Index/ebf7590a-92c3-43d3-95d2-a47a8ac5d122
Regiovisie Zuid-Limburg Gewed hoort nergens thuis	2019-2022	28-11-2019	https://stein.bestuurlijkeinformatie.nl/Agenda/Index/ebf7590a-92c3-43d3-95d2-a47a8ac5d122
Verordening rechtspositie raads- en commissieleden	2019	31-10-2019	https://stein.bestuurlijkeinformatie.nl/Agenda/Index/3f685b5b-0476-4393-bc26-780dcf26cd03
Nota accommodatiebeleid	2019	10-10-2019	https://stein.bestuurlijkeinformatie.nl/Agenda/Index/fa116369-df49-4886-9dbc-74b5914c1d8a
Ondernemersfonds	2019	10-10-2019	https://stein.bestuurlijkeinformatie.nl/Agenda/Index/fa116369-df49-4886-9dbc-74b5914c1d8a
Bestuursconvenant Integraal Participatiebedrijf		12-9-2019	https://stein.bestuurlijkeinformatie.nl/Agenda/Index/54e7829c-8686-457b-978a-bf61e963309e
Toekomst dienstenvouchers HHT-regeling vanaf 2020		12-9-2019	https://stein.bestuurlijkeinformatie.nl/Agenda/Index/54e7829c-8686-457b-978a-bf61e963309e

Meerjarig Investeringsperspectief	2019-2023	20-6-2019	https://stein.bestuurlijkeinformatie.nl/Agenda/Index/76ffe5bc-e386-4765-b33c-fa4551004a78
Telecomverordening	2019	20-6-2019	https://stein.bestuurlijkeinformatie.nl/Agenda/Index/76ffe5bc-e386-4765-b33c-fa4551004a78
Beleidskader Jeugd Zuid-Limburg	2019-2022	22-5-2019	https://stein.bestuurlijkeinformatie.nl/Agenda/Index/dc030d6d-c0af-4345-a74d-abd142aeaf13
Nota Grond- en Vastgoedbeleid		31-1-2019	https://stein.bestuurlijkeinformatie.nl/Agenda/Index/fc0753a2-2aff-4d29-a3ef-c961d9adfc8e
Exploitatieovereenkomst Steinerbos BV	2019-2030	31-1-2019	https://stein.bestuurlijkeinformatie.nl/Agenda/Index/fc0753a2-2aff-4d29-a3ef-c961d9adfc8e
Vervolg zonnepanelenproject	2019-2022	11-10-2018	https://stein.bestuurlijkeinformatie.nl/Agenda/Index/b2448c26-6743-45bf-aa3f-64ca60aec38c
Kinderpardon		27-9-2018	https://stein.bestuurlijkeinformatie.nl/Agenda/Index/14953c2b-8f5f-4fe9-ae9d-e87b1679e5fe
Onderhoudsbeleid bouwkundig en installatietechnisch onderhoud en meerjarenonderhoudsplanning		21-6-2018	https://stein.bestuurlijkeinformatie.nl/Agenda/Index/f30c3792-d815-47ea-b2b2-434aecbc06ee
Strategische toekomstvisie	2018-2022	21-6-2018	https://stein.bestuurlijkeinformatie.nl/Agenda/Index/f30c3792-d815-47ea-b2b2-434aecbc06ee
Bouwverordening	2018	21-6-2018	https://stein.bestuurlijkeinformatie.nl/Agenda/Index/f30c3792-d815-47ea-b2b2-434aecbc06ee
Vergaderingwijze gemeenteraad	2018	22-2-2018	https://stein.bestuurlijkeinformatie.nl/Agenda/Index/b8c3bfbd-2904-4373-9589-f86c46d6ef13
Structuurvisie Ruimtelijke Economie Zuid-Limburg		21-12-2017	https://stein.bestuurlijkeinformatie.nl/Agenda/Index/db323c52-30f4-401e-b02d-a27ea0206c72
Bibliotheekwerk 2018 en verder	2018-2022	30-11-2017	https://stein.bestuurlijkeinformatie.nl/Agenda/Index/b2ff8de6-e6dd-4002-9019-beef8214145a
Beleidspland Sociaal Domein	2018-2022	30-11-2017	https://stein.bestuurlijkeinformatie.nl/Agenda/Index/b2ff8de6-e6dd-4002-9019-beef8214145a
Herrijking subsidiebeleid	2018-2022	30-11-2017	https://stein.bestuurlijkeinformatie.nl/Agenda/Index/b2ff8de6-e6dd-4002-9019-beef8214145a
Verordening wet VTH		26-10-2017	https://stein.bestuurlijkeinformatie.nl/Agenda/Index/0028c5ec-8327-4a34-ba7b-eb15f558b4ca
Realiseren garantiebanen	2017-2023	26-10-2017	https://stein.bestuurlijkeinformatie.nl/Agenda/Index/0028c5ec-8327-4a34-ba7b-eb15f558b4ca